

Consell de Mallorca
Promoció Econòmica i Ocupació
FODESMA

CATÀLEG DE CAMINS DEL TERME MUNICIPAL D'ALCÚDIA

- | -

**CATÀLEG DELS CAMINS DEL TERME MUNICIPAL
D'ALCÚDIA**

Coordinador: Antoni Reynés Trias
Autors: Vicenç Forteza Pons
Gabriel Ordines Marcé
Francesca R. Rotger Moyà
M. del Mar Taltavull Manchado
Cartografia: Raquel Rodríguez Gomila

© Fodesma, desembre 2000

CATÀLEG DELS CAMINS DEL TERME MUNICIPAL D'ALCÚDIA

Í N D E X

1. PRESENTACIÓ.....	1
2. INTRODUCCIÓ.....	2
2.1. Consideracions jurídiques.....	2
2.1.1. La propietat dels camins públics.....	2
2.1.2. Règim jurídic dels camins públics.....	2
2.1.3. Accés al registre de la propietat.....	3
2.1.4. Inventari de béns de les corporacions locals.....	3
2.1.5. L'expedient d'investigació.....	4
2.1.6. La recuperació d'ofici (art. 70 i 71 RBEL).....	4
2.1.7. Camins d'accés a la mar	5
2.2. Metodologia.....	6
3. FONTS CONSULTADES.....	8
3.1. Arxivístiques.....	8
3.1.1. Arxiu Municipal d'Alcúdia (A.M.A.).....	8
3.1.2. Arxiu Municipal de Pollença (A.M.P).....	10
3.1.3. Arxiu General del Consell Insular de Mallorca (A.G.C.M)....	10
3.1.4. Arxiu del Regne de Mallorca (A.R.M.).....	11
3.1.5. Arxiu de la Conselleria d'Agricultura i Pesca (A.C.A.P)	11
3.1.6. Arxiu de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori (A.C.O.P.O.T)	11
3.1.7. Consell de Mallorca (Vies i Obres).....	12
3.1.8. Annex. <i>Plan Nacional de Vias Provinciales</i>	12
3.2. Bibliogràfiques.....	16
3.3. Cartogràfiques.....	17
4. CATÀLEG.....	18
4.1. Relació dels camins inventariats.....	18

4.2. Relació dels camins documentats.....	21
4.3. Relació dels camins amb interès constructiu.....	24
4.4. Relació dels camins amb interès excursionista.....	25
4.5. Relació dels camins documentats no localitzats.....	26
4.6. Fitxes dels camins inventariats.....	30

Núm.

1- Camí des braçals/camí vell de pollença.....	30
2- Camí de Can burguès.....	36
3- Camí de la torre de Son Rotger.....	40
4- Camí de Son Rotger (A) / camí de Can Melià.....	43
5- Camí de Ca na Bassera (A)/camí vell de s'Albufera.....	47
6- Camí de Biniatria (A) / camí de Son Fe.....	53
7- Camí del puig de Vall/camí d'Oriolet.....	56
8- Camí des Puig/camí des quatre Carrerons/camí de Can Capó.....	59
9- Camí des Jardí.....	63
10- Camí del Camp d'en França.....	66
11- Camí de Santa Anna/camí de s'Albufera.....	69
12- Camí de Sa Solada/camí vell des Teatre Romà/camí des Vidriell.....	74
13- Camí del corral d'en Bennàssar/camí de s'hort del Rei.....	79
14- Camí des Barcarès.....	84
15- Camí des Morer Vermell/camí des Clot.....	88
16- Camí vell des Barcarès/camí des Pescadors/camí des Peixeters.....	92
17- Camí vell des Mal Pas/camí de s'hort des Moros.....	95
18- Camí del cap des Pinar.....	99
19- Camí de l'ermita de la Victòria.....	104
20- Camí de la Muntanya.....	110
21- Camí des puig Xacons/camí del puig d'en Bruiet.....	116
22- Camí vell des Moll/camí de Can Fumat.....	119
23- Camí de Can Socies (A).....	124
24- Camí de Can Caretlo / camí de Can Gallina.....	128
25- Camí de Manresa.....	132
26- Camí de Ca na Lloreta.....	135
27- Camí de Gatamoix / camí de Ca na Siona.....	139
28- Camí de s'hort Salat.....	143
29- Camí de s'Alou.....	146
30- Camí del puig de sant Martí.....	151
31- Camí de s'Olivera/camí de Taraina/camí del pou d'en Xopa/camí de ses Costes.....	157
32- Camí de Can Tormentat (A).....	163
33- Camí de Can Bregat/camí de cas Verros/ camí de Can Castell.....	166
34- Camí de ses Gleasses/camí de sa Canal de Ternelles/ camí de ca na Gramanera/camí des Clot.....	169
35- Camí des Mal Pas/camí de Fonolleta.....	174
36- Camí dels Olivers.....	179

36- Camí dels Oliveres.....	179
37- Camí dels Òscols.....	182
38- Enllaç entre el camí de Santa Anna i el camí de s'Olivera.....	185
39- Camí vell de Lluc.....	188
40- Camí del teatre Romà.....	190
41- Camí del pla de sa Talaia.....	192
42- Camí dels Corral Cremats.....	195
43- Camí de sa Penya Rotja.....	198
44- Camí de sa Talaia.....	205
45- Camí de ses Fontanelles.....	204
46- Camí de ses Planes.....	207
47- Camí des Pujadors.....	210
48- Camí des Coll Baix.....	212
49- Camí des Canal Bubot.....	215
50- Camí de Can Burguès a la carretera PM-220-1.....	218
51- Camí de l'Hostalet.....	221
52- Camí del pou d'Ambroix/camí de s'Arboçar.....	224
53- Camí del pou d'en Ros.....	227
54- Camí de ses Forques/camí de Can Caragolí.....	230
55- Camí des Llatzeret.....	234
56- Travessia del camí d'Oriolet.....	237
57- Camí de Can Moi.....	240
58- Camí vell de Santa Anna.....	243
59- Camí de sa Bassa Blanca.....	245
60- Camí a la pedrera de Ca na Siona.....	248
61- Camí 61.....	251
62- Camí de Can Seguer.....	254
63- Camí de la carretera de Palma al turó de Vertaient.....	257
64- Camí de Vertaient.....	259
65- Camí 65.....	262
66- Camí de la carretera PMV-220-1 al camí de la torre de Son Rotger.....	264
67- Camí 67.....	267
68- Camí 68.....	269
69- Camí 69.....	272
70- Camí 70.....	275
71- Camí d'Alcanada a sa Bassa Blanca.....	278
72- Camí de Can Blai.....	281
73- Camí 73.....	284
74- Camí de les Rocasses.....	286
75- Camí de Can Soler.....	288
76- Camí 76.....	291
77- Camí 77.....	293
78- Camí 78.....	296
79- Camí 79.....	299
80- Camí 80.....	302
81- Camí 81.....	305
82- Camí 82.....	307
83- Camí 83.....	309
84- Camí 84.....	312
85- Camí 85.....	315

86- Camí de Ca na Bassera (B).....	317
87- Camí de Biniatria (B).....	320
88- Camí de Can Vauma.....	322
89- Camí de Can Tormentat (B).....	326
90- Camí de les cases de Can Socies.....	329
91- Camí de Can Socies (B).....	332
92- Camí 92.....	335
93- Camí 93.....	337
94- Camí 94.....	339
95- Camí 95.....	341
96- Camí 96.....	344
97- Camí 97.....	347
98- Camí 98.....	349
99- Camí de Xara.....	351
100- Camí 100.....	354
101- Camí 101.....	356
102- Camí de Can Capó.....	358
103- Camí 103.....	361
104- Camí de sa Torre.....	364
105- Camí a Son Siurana de Dalt.....	367
106- Camí 106.....	370
107- Camí 107.....	373
108- Camí 108.....	375
109- Camí a Ca na Pugeta.....	378
110- Camí 110.....	381
111- Camí al castell de Manresa.....	384
112- Camí 112.....	386
113- Camí a sa Bassa Blanca per ses Caragoles.....	388
114- Camí de sa Tafona.....	392
115- Camí de Son Rotger (B).....	394
116- Camí del puig de sa Parra.....	397
117- Camí a la platja des Morer Vermell.....	399
118- Camí 118.....	401
119- Camí 119.....	404
120- Camí 120.....	406
121- Camí de Can Vauma al camí de Ca na Lloreta.....	409
122- Camí 122.....	412
123- Camí 123.....	415
124- Camí 124.....	417
125- Camí 125.....	419
126- Camí 126.....	421
127- Camí de Can Xanet.....	424
128- Camí 128.....	427
129- Camí de la punta de Manresa.....	429
130- Camí 130.....	433
131- Camí 131.....	435
132- Camí 132.....	437

5. CONCLUSIONS..... 439

ANNEX CARTOGRÀFIC

6.1. Mapes amb la localització dels camins catalogats a escala 1/ 5.000.

- 6.1.1. Full 644-6-8. L'Arboçar.
- 6.1.2. Full 644-7-7. L'Albufereta.
- 6.1.3. Full 644-7-8. Els Braçals.
- 6.1.4. Full 644-8-7. Es Mal Pas.
- 6.1.5. Full 644-8-8. Alcúdia.
- 6.1.6. Full 645-1-6. Penya des Migdia.
- 6.1.7. Full 645-1-7. Bonaire.
- 6.1.8. Full 645-1-8. Alcanada.
- 6.1.9. Full 645-2-6. Cap des Pinar.
- 6.1.10. Full 645-2-7. Cap de Menorca.
- 6.1.11. Full 671-6-1. Son Fe.
- 6.1.12. Full 671-6-2. Son Siurana de Baix.
- 6.1.13. Full 671-7-1. Puig de Sant Martí.
- 6.1.14. Full 671-7-2. Es Murterar.
- 6.1.15. Full 671-8-1. S'Estany Gran.

6.2. Mapes temàtics a escala 1/ 25.000.

- 6.2.1. Mapa dels camins inventariats.
- 6.2.2. Mapa dels camins documentats.
- 6.2.3. Mapa dels camins amb interès constructiu.
- 6.2.4. Mapa dels camins amb interès excursionista.

1. PRESENTACIÓ

Els nous usos del sòl, els canvis en la propietat, i sobretot, la manca d'informació sistematitzada sobre la xarxa de camins existents en els diferents municipis, així com de la seva titularitat, fan que la gestió d'aquests camins s'hagi convertit en una qüestió problemàtica.

El desconeixement de la titularitat o fins i tot de les característiques d'aquests camins, propicia el tancament i destrucció de molts d'ells.

Per tal de col·laborar amb els ajuntaments en l'aclariment dels dubtes que es poden presentar en la gestió dels citats camins, el Consell de Mallorca elabora el catàleg de camins dels diferents termes municipals, amb els següents objectius:

-Recopilar la documentació existent sobre els camins, que permeti aclarir la titularitat dels mateixos.

-Recollir informació sobre l'estat actual de cada un dels camins, amb especial incidència en els aspectes tipològics, constructius, etc.

-Sistematitzar la informació, de tal manera que aquesta sigui aprofitable per a l'elaboració del planejament urbanístic i de l'Inventari de Béns d'Entitats Locals.

Tot i l'esforç realitzat per a la recerca de documentació que defineixi la titularitat dels camins, el catàleg s'ha de considerar com un document obert a l'aportació de noves dades documentals que ajudin a aclarir encara més aquesta titularitat.

Honorable Sr. Bernat Aguiló i Síquier
Conseller de Promoció Econòmica i Ocupació.

2. INTRODUCCIÓ

2.1. CONSIDERACIONS JURÍDIQUES

2.1.1. LA PROPIETAT DELS CAMINS PÚBLICS

Definició

A l'hora de parlar de la propietat dels camins públics ens hem de remetre als articles 344 del Codi Civil i 74.1 del Text refós de Règim Local:

Art. 344 del Codi Civil: "Son bienes de uso público, en las provincias y los pueblos los caminos provinciales y los vecinales, las plazas, calles, fuentes y aguas públicas de servicio general, costeadas por los mismos pueblos o provincias".

Art. 74.1 del Text Refós de Règim Local: "Son bienes de uso público local, los caminos y carreteras, plazas, calles, paseos, parques, aguas, fuentes, canales, puentes y demás obras públicas de aprovechamiento o utilización generales cuya conservación y policía sean de la competencia de la Entidad Local".

Aquests dos articles defineixen els camins públics quan tenen un ús públic o general i són competència de l'Entitat Local, o hi ha hagut una intervenció d'aquesta entitat exercitant les funcions de conservació i policia dels mateixos. D'aquests dos elements, el més important és l'ús públic, en aquest sentit podem citar la sentència del TS. de 3 de juliol de 1.961 (art. 2.984). "Para que un camino rural sea de dominio público no es necesario que tal vía tenga, por su origen y condiciones de sostenimiento las características de una obra pública, a la que haya de aplicar la especial legislación sobre carreteras o caminos vecinales; se ha probado el uso público inmemorial, y no se justifica el carácter o condición de privado". També és evident que dins aquesta definició de l'article 344 del C.C. també hi entren aquells camins de muntanya o rurals, sempre i quan es donin les circumstàncies esmentades anteriorment: ús públic i que la seva conservació sigui competència de l'Administració (Sentència del TS. de 9 de juliol de 1.981, art. 3241).

2.1.2. RÈGIM JURÍDIC DELS CAMINS PÚBLICS

Els camins com a béns d'ús públic són: inalienables, inembargables e imprescriptibles (art. 80 de la LBRL).

D'aquest tres elements el que ara més ens interessa, pel que fa als camins, és el fet de la imprescriptibilitat, ja que evita que els propietaris partioners pel fet de tancar el camí durant un determinat temps pugui arribar a adquirir la seva propietat per prescripció adquisitiva (usucapió). L'única excepció a tal afirmació seria l'aplicació de l'article 8.5 de l'antic REGLAMENT DE BÉNS DE L'ANY 1955, article que preveu una desafectació tàcita d'un bé com d'ús públic pel transcurs de 25 anys, i que per tant a partir de tal data, es podria usucapir. Però el cert és que la dubtosa constitucionalitat d'aquest article - que de fet va en contra del que deia l'antiga Llei de Règim Local de l'any 1955 -, juntament amb la seva derogació pel nou reglament de BÉNS de l'any 1.986, i així com, els llargs terminis que estableix, el fan pràcticament inaplicable.

2.1.3. ACCÉS AL REGISTRE DE LA PROPIETAT

L'article 5.2 del Reglament Hipotecari estableix: "*No obstante lo dispuesto en el artículo anterior, quedan exceptuados de la inscripción:*

2ª Los bienes municipales y provinciales de dominio y uso público conforme a la legislación especial"

Per tant no són inscribibles els béns municipals d'ús públic, entre els quals, hi ha d'acord amb el ja esmentat art. 74.1 del TRRL, el camins. En aquest sentit tenim al STS. del 23 de setembre de 1.980 la qual afirma "*Una vía municipal de uso público no necesita constar en el Registro de la Propiedad para ser eficaz, frente a todos, tal como se desprende de su naturaleza jurídico-pública (Extra comercio) consagrada en el art. 188 y concordantes LRL en armonía con lo dispuesto en el art. 5 RH"*.

També hem de dir que el fet que un camí consti com a privat dins la descripció registral d'una finca no és un element decisiu, ja que la fe pública registral no empara la descripció de la realitat física de la finca inscrita.

Per tant, i davant la impossibilitat d'accés al Registre de la Propietat, encara es reforça més la necessitat de controlar i protegir aquestes vies.

2.1.4. INVENTARI DE BÉNS DE LES CORPORACIONS LOCALS

Aquest control sobre els camins pot venir per incorporar-los a l'INVENTARI DE BÉNS DE LES ENTITATS LOCALS, inventari obligatori (art 17. del Reglament de Béns de les Entitats Locals (RBEL) i regulat, bàsicament a l'article 20.G de l'esmentat text, pel que fa als camins:

20 g) "*Tratándose de vías públicas, en el inventario deberán constar los datos necesarios para su individualización, con especial referencia a sus límites, longitud y anchura"*.

Al respecte hem d'esmentar que:

a) Estam davant un inventari purament administratiu. Serveix a la pròpia Corporació pel control del seus BÉNS, per tant, la seva inscripció no és constitutiva. No essent necessària, ni tampoc es regulada, cap tràmit d'informació pública per a procedir a inventariar un bé que, ja de fet, pertany a l' Administració.

b) No té un suport físic determinat. Per la qual cosa és possible incorporar plànols, que en el cas dels camins, informarien clarament del seu recorregut i partions. Inventariar un camí sense establir clarament per on passa no és massa efectiu, i més en els casos d'alguns camins rurals que es poden fer desaparèixer amb certa facilitat. De tota manera en el cas de que algun colindant no estigui d'acord amb el traçat del camí, pot reclamar a l'Administració que realitzi la delimitació o fitació (art. 56 del RBEL). També s'ha de dir que la fitació no és un requisit previ per inventariar un bé immoble com són els camins, en aquest sentit tenim la sentència del TS de 28 de abril de 1.989: "*El deslinde no es requisito previo para el acto de inclusión en el inventario"*.

c) El títol d'atribució del camí a la Corporació Municipal pot ésser la Llei (art. 609 del Codi Civil i 10 del RBEL), i en aquest cas, serien d'aplicació els citats articles 344 del Codi Civil i 74.1 del TRRL.

Per tant, quan ens trobem davant un camí que ha estat obert al públic i ha tingut un ús general des de temps immemorial, podem presumir que estam davant un camí públic. Si a més tenim constància de que l'Administració ha intervingut sobre ell, es reforça més la propietat pública del camí, encara que com ja hem dit, aquest darrer element no és tan decisiu com l'ús públic del camí i que estigui obert al públic.

2.1.5. L'EXPEDIENT D'INVESTIGACIÓ

Si la Corporació té dubtes sobre la titularitat d'un camí, abans d'inscriure també pot iniciar l'expedient d'investigació (Art. 45 i següents del Reglament de BÉNS Locals.). Aquest procediment d'investigació és una bona eina per a poder determinar els drets que els confrontants tenen sobre el camí, ja que s'els pot requerir perquè aportin els documents, o de més elements de prova, sobre els quals fonamenten els seus drets. (art. 49, 50 i 51 del RBEL).

Si la resolució de la investigació, previ informe del Secretari de l'Ajuntament, és favorable a la consideració de públic del bé s'ha de procedir a la seva taxació e inclusió a l'Inventari de BÉNS Municipals.

2.1.6. LA RECUPERACIÓ D'OFICI (art. 70 i 71 RBEL)

Art. 70.1: "*Las Corporaciones Locales podrán recobrar por sí la tenencia de sus bienes de dominio público en cualquier tiempo*".

Art 71.1: "*El procedimiento para la recuperación de la posesión podrá iniciarse a través de las formas previstas en el art. 46*".

2. "*La recuperación en vía administrativa requerirá acuerdo previo de la Corporación, al que se acompañarán los documentos acreditativos de la posesión, salvo que se tratare de usurpaciones recientes*".

3. "*Este privilegio habilita a las Corporaciones locales para que utilicen todos los medios compulsorios legalmente admitidos, sin perjuicio de que si los hechos urbanísticos tienen apariencia de delito se pongan en conocimiento de la autoridad judicial*".

Aquests articles regulen un instrument molt útil per a la defensa dels camins públics, tal qual és la recuperació d'ofici per part de la pròpia Administració. Hem de significar que el que es recupera és la possessió del camí, sense cap tipus de pronunciament sobre la seva propietat. Amb aquest expedient l'Administració d'ofici, sense necessitat d'acudir als tribunals, com han de fer els particulars, pot remoure tancaments de camins efectuats pels colindats. A més en el cas dels camins, com estam davant un bé d'ús públic, pot exercitar aquest facultat en qualsevol moment, encara que faci més d'un any que s'ha produït el tancament. També s'ha d'advertir que quant més temps es deixi passar, més probabilitats hi ha de que no prosperi aquesta recuperació d'ofici, ja que es pot arribar a entendre que l'administració a consentit amb aquesta situació de tancament, i per tant es veu privada d'aquesta prerrogativa tan privilegiada.

2.1.7. CAMINS D'ACCÉS A LA MAR

L'aplicació de la Llei de Costes (Llei 22/88 de 28 de juliol) als camins que porten a la mar, ve donada per l'article 28, als seus paràgrafs primer i segon, els quals estableixen el següent:

28.1.- *“La servidumbre de acceso público y gratuito al mar recaerá, en la forma que se determina en los números siguientes, sobre los terrenos colindantes o contiguos al dominio público marítimo-terrestre, en la longitud y anchura que demanden la naturaleza y finalidad del acceso.”*

28.2.- *“Para asegurar el uso público del dominio marítimo-terrestre, los planes y normas de ordenación territorial y urbanística del litoral establecerán, salvo en espacios calificados como de especial protección, la previsión de suficientes accesos al mar y aparcamientos...”*

Per tant, aquests dos paràgrafs estableixen l'obligació i deure per part de l'Administració de facilitar i d'habilitar, dintre del seu planejament urbanístic, prou accessos a la mar. Per a l'obtenció dels terrenys necessaris per assolir aquest objectiu, s'ha d'acudir als mecanismes prevists a la legislació urbanística (Art. 52.2 del Reglament de la Llei de Costes).

I per a completar els mecanismes que garanteixen l'accés a la mar, la mateixa llei estableix el següent, a l'esmentat article 28:

28.3.- *“Se declaran de utilidad pública a efectos de expropiación o de la imposición de la servidumbre de paso por la Administración del Estado, los terrenos necesarios para la realización o modificación de otros accesos públicos al mar y aparcamientos, no incluidos en el apartado anterior”*.

Per tant i en virtut d'aquesta llei, l'Administració sempre podrà crear un accés a la mar, essent declarats d'utilitat pública, segons la mateixa llei, els terrenys necessaris per a la seva constitució. Al Reglament de la Llei s'especifica quin és el procediment a seguir en aquest cas: Art. 53.2: *“Para la realización o modificación de los accesos públicos y aparcamientos indicados en el apartado anterior, el Servicio Periférico de Costas, formulará el correspondiente proyecto y lo someterá a información pública durante treinta días y a informe de la Comunidad Autónoma y del Ayuntamiento. La aprobación del mismo llevará implícita la declaración de necesidad de ocupación, procediéndose a continuación conforme a lo previsto en la legislación de expropiación forzosa”*.

Per altra banda, s'ha de destacar el deure que, també per llei, s'imposa a l'Administració respecte a mantenir oberts aquests accessos públics a la mar. Així tenim, en aquesta mateixa llei, a la seva disposició transitòria 3.6, el següent:

“Los accesos públicos al mar actualmente existentes y los construidos en virtud de planeamiento urbanístico aprobado con anterioridad a la entrada en vigor de esta ley permanecerán destinados al uso público, abriéndose al público cuando no lo estuvieran”.

2.2. METODOLOGIA

L'àrea geogràfica del present estudi és el terme municipal d'Alcúdia i inclou tots aquells camins, tant de ferradura com de carro, asfaltats o no, que reuneixen alguna d'aquestes característiques: camins que apareixen documentats als arxius consultats; camins que destaquen per les seves característiques constructives, tals com l'empedrat i alguns dels seus elements (ratlletes i cadena), la presència d'escopidors, clavegueres, escalons, pedres passadores i ponts, marges, parets i paretons; camins que formen part de rutes excursionistes clàssiques i així apareixen a la bibliografia especialitzada.

Per contra s'ha exclòs de l'estudi les següents carreteres:

- C-713. Palma - Port d'Alcúdia.
- PM-222. Alcúdia - Port de Pollença.
- PMV- 220-1. C-713 - terme de Pollença
- C-712. Artà al Port d'Alcúdia.

Per a la realització d'aquest estudi, la metodologia s'ha basat en les següents passes: la revisió de la bibliografia i cartografia existent, la recerca documental als arxius, el recorregut sistemàtic dels camins localitzats a les fonts escrites (dut a terme els mesos de juny a octubre), traslladant-los als fulls del "Mapa Topogràfic Balear", escala 1/5.000 de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori (1994), les entrevistes a persones majors d'Alcúdia, i finalment, la redacció de l'estudi.

L'estructura final del treball està dividida en quatre capítols: la present introducció per definir el contingut; el capítol dedicat a les fonts consultades, bàsic per a situar i localitzar l'origen de la documentació emprada; el catàleg, format principalment per les fitxes dels camins; i per últim un annex cartogràfic que conté, per una banda, els mapes escala 1/5.000 on s'ha marcat el traçat dels camins i, per altra, mapes temàtics que agrupen els camins catalogats, documentats, els camins amb interès constructiu i els que formen part de rutes excursionistes.

El traçat del camí als mapes 1/5000 apareix grafiat d'acord amb la seva tipologia: en línia continua els de carro o pista, en línia discontinua els de ferradura, i en línia de punts els tiranys. Cadascun d'aquests camins es pot identificar pel seu número de registre que apareix a l'inici i al final del camí (de majors dimensions) així com al llarg del seu traçat (de menors dimensions) per a facilitar el seu seguiment.

En quant a la fitxa per a cadascun dels camins, eix bàsic del treball, està dividida en una sèrie d'apartats que recullen tota la informació: en primer lloc apareix el número del camí, que correspon al lloc que ocupa en la relació de camins inventariats que encapçala el capítol, i el seu nom, que reflecteix la denominació tradicional o amb la que apareix a la documentació; en alguns casos, la modernitat del camí justifica l'absència d'un topònim clar, i per tant no apareix cap nom, però si l'inici i el final del seu traçat, a l'apartat següent.

A continuació l'apartat dedicat a la documentació localitzada, que fa referència a la relació del camí amb les institucions, i que pot ser de diversos tipus: camí veïnal, camí públic (on a vegades pot aparèixer la declaració d'utilitat pública), camí en el que s'han realitzat obres per part de les administracions (ajuntaments, Diputació, etc.), i altres (on recollim la documentació relativa a altres fets que no s'inclouen dins els apartats anteriors).

Pel que es refereix al seu interès constructiu o excursionista, aquest també és recollit en els apartats corresponents de la fitxa.

Un altre apartat recollit a la fitxa és el de la tipologia, on es diferencien per la seva amplada i característiques, les pistes, els camins de carro i els camins de ferradura, mentre que pel seu grau d'elaboració podem reconèixer els tiranys.

Així mateix, l'apartat d'amplada recull l'amplària total del camí i l'amplada útil pel trànsit, ambdues en metres; i el de topònims propers recull, com expressa el títol de l'apartat, els topònims que apareixen localitzats al Mapa Topogràfic Balear, escala 1/5.000 de la COPOT.

El seguiment del camí engloba el nivell de dificultat d'aquest (sense problemes, fàcil, difícil i molt difícil) i la presència de fites, pintades i cartells indicadors que facilitin la seva localització. Igualment l'apartat de delimitació lateral informa de l'existència de reixes i/o parets laterals al camí.

A l'apartat de limitacions de pas es fa constar l'existència de cartells de prohibició de pas per accedir al camí, i de barreres i cadenes presents en el moment de la visita (abril 1999-octubre 2000). Pel que fa a les barreres, s'informa de l'estat en què s'han trobades (obertes, tancades, i/o amb pany).

Quant a la descripció del tipus de ferm, s'especifica si és asfalt, formigó/ciment, terra o empedrat.

La presència de fonts, cases, talaiots o qualsevol element que pugui destacar queda recollit en l'apartat de construccions properes d'interès, mentre que l'estat del camí queda establert, dins l'apartat del mateix nom, segons l'estat del ferm, dels marges i les parets, així com l'existència de vegetació i altres obstacles que puguin impedir el trànsit; així l'estat del camí pot ésser molt bo, bo, regular, dolent o molt dolent.

L'aparició d'elements constructius propis del camí, com escalons, ratlletes, cadena, marges de subjecció, paretons, escopidors, clavegueres, pedres passadores i ponts, tenen un apartat propi, on s'especifica si aquesta presència és puntual, o en cas contrari, simplement s'afirma o es nega tal presència.

També s'ha considerat necessari apuntar quins camins enllacen amb el que és objecte d'estudi (apartat camins amb els que comunica).

Els quatre darrers apartats de la fitxa fan referència a les fonts consultades per a fer l'estudi: a l'apartat de documentació arxivística s'apunta la cita on apareix el camí i la signatura del document, que es pot localitzar al capítol dedicat a les fonts consultades. A l'apartat de documentació bibliogràfica es recullen els llibres on també apareix qualche camí, i que en la majoria de casos són històries locals o guies excursionistes. Finalment, a l'apartat de cartografia on apareix el camí s'han inclòs els mapes històrics, militars, de publicacions excursionistes, del cadastre, de la COPOT i altres, on podem trobar el traçat del camí estudiat.

Per últim, les entrevistes fetes a persones majors d'Alcúdia, recollides a les fonts orals, aporten informacions sobre el traçat dels camins. Tot i això, els camins citats per fonts

orals sols s'inclouen en aquest informe quan estan documentats o tenen interès constructiu o excursionista.

3. FONTS CONSULTADES

3.1. ARXIVÍSTIQUES.

En aquesta secció hem estructurat detalladament la localització dels documents trobats sobre els camins d'Alcúdia. S'han consultat varis arxius, encara que no es pot donar per tancada la recerca arxivística; si l'Arxiu Municipal d'Alcúdia i l'Arxiu General del Consell Insular de Mallorca, han estat investigats a fons, encara es pot aprofundir a altres arxius.

3.1.1. ARXIU MUNICIPAL D'ALCÚDIA (A.M.A.)

Òrgans de Govern

Consell d'Universitat

- Sig. 8. Llibre de determinacions (1541-1558).
- Sig. 9. Llibre de determinacions (1558-1571).
- Sig. 10. Llibre de determinacions (1569-1584).
- Sig. 11. Llibre de determinacions (1592-1606).
- Sig. 12. Llibre de determinacions (1606-1617).
- Sig. 13. Llibre de determinacions (1617-1639).
- Sig. 19. Llibre de determinacions (1683-1701).
- Sig. 20. Llibre de determinacions (1702-1707).
- Sig. 21. Llibre de determinacions i resolucions (1708-1778).
- Sig. 22. Llibre de determinacions i resolucions (1779-1839).
- Sig. 23. Expedient de resolucions (1840-1860).
- Sig. 24. Expedients i actes de determinacions (1861-1873).
- Sig. 25. Expedients de sessions (1874-1898).
- Sig. 30. Llibre d'actes (1894-1895).
- Sig. 31. Llibre d'actes (1914-1917).
- Sig. 32. Llibre d'actes (1918-1924).
- Sig. 33. Llibres d'actes (1924-1931).
- Sig. 34. Llibres d'actes (1931-1932).
- Sig. 35. Llibres d'actes (1932-1934).
- Sig. 36. Llibres d'actes (1934-1935).
- Sig. 37. Llibres d'actes (1935-1937).
- Sig. 38. Llibres d'actes (1937-1940).
- Sig. 39. Llibres d'actes (1940-1942).
- Sig. 40. Llibres d'actes (1942-1946).
- Sig. 41. Llibre d'actes (1946-1948).
- Sig. 42. Llibres d'actes (1949-1954).
- Sig. 43. Llibres d'actes (1954-1958).
- Sig. 44. Llibres d'actes (1965-1969).
- Sig. 45. Llibres d'actes (1969-1976).
- Sig. 46. Llibres d'actes (1976-1980).

- Sig. 47. Llibres d'actes (1980-1983).
- Sig. 48. Llibres d'actes (1983-1985).
- Sig. 49. Llibres d'actes (1985).
- Sense signatura. Actes del ple (1986).
- Sense signatura. Actes del ple (1987).
- Sense signatura. Actes del ple (1989-1991).

Administració General

Correspondència

- Sig. 74/2. Correspondència: entrades (1738-1864).
- Sig. 75. Correspondència: entrades. Govern de la Província (1820-1823).
- Sig. 80. Correspondència: entrades. Diputació Provincial (1820-1923).
- Sig. 81/1. Correspondència: entrades. "Instituto Geográfico y Estadístico" (1887-1922).
- Sig. 96. Correspondència: entrades i sortides (1838-1892).

Urbanisme i Obres

- Sig. 353/2. Correspondència: entrades i sortides (1823-1978).
- Sig. 355. Expedients d'obres (1864-1976).

Administració econòmica

Clavari

- Sig. 541. Llibre de comptes d'obres i fortificacions (1551-1552).
- Sig. 593. Llibre de registre de pòlisses (1742-1775).
- Sig. 594. Llibre de registre de pòlisses (1775-1799).

Justícia

Cúria Reial

- Sig. 1236/1. Expedients de plets entre particulars i entre els regidors i els particulars (1555-1832).
- Sig. 1236/2. Expedients de provisions, autes i sentències de la Cúria (1597-1834).
- Sig. 1227. Expedients de manaments de la Cúria (1546, 1792, 1815).
- Sig. 1228. Llibre de manaments de la Cúria (1607-1618).
- Sig. 1231. Llibre de manaments, promissions i penyores de la Cúria (1698-1704).

Jutjat

- Sig. 1237. Ordres i comunicacions de la Reial Audiència i altres autoritats (1801-1837).

Arxiu Administratiu

Expedients administratius

- Sense signatura. *Alcúdia. Plan general de ordenación urbana municipal* (1965).

- Sense signatura. *Proyecto de afirmado asfáltico de los caminos de la Montaña y del Puig* (1975).
- Sense signatura. *Proyecto de pavimentación asfáltica de varios caminos municipales* (1978).
- Exp. 95/84. *Proyecto de pavimentación asfáltica del camino de Can Socias* (1983).
- Exp. 50/87. *Proyecto de pavimentación del camino de ses Costes* (1984).
- Exp. 51/87. *Proyecto de pavimentación del camino de s'Olivera* (1984).
- Exp. 53/87. *Proyecto de pavimentación del camino de Can Turmentat* (1984).
- Exp. 88/86. *Proyecto de pavimentación asfáltica del ramal del camino de Can Socias a factoria Butano* (1984).
- Sense signatura. *Proyecto de pavimentación del camino de Ca'n Moi* (1984).
- Exp. 21/86. *Reparación del camino de Ca'n Burgues* (1986).
- Sense signatura. *Proyecto de pavimentación del camino dels Olivers* (1987).
- Sense signatura. *Proyecto de pavimentación del camino dels Oscols* (1987).
- Sense signatura. *Proyecto de pavimentación del camino viejo dels Barcarets* (1987).
- Sense signatura. *Proyecto de pavimentación del camino de Son Fe* (1987).
- Sense signatura. *Proyecto de pavimentación del ramal de unión entre la carretera del cementerio y el camino de Teraina* (1987).
- Sense signatura. *Proyecto de pavimentación del camino d'es Puig d'en Bruiet* (1989).
- Sense signatura. Pere Ventayol March. *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Exp. 34/92. *Obras de mejora del camino entre es poble nou i monte "Es Puig"* (1992).
- Sense signatura. *Normes subsidiàries de planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (1994).
- Sense signatura. Expedient de millora de ferme del camí des Coll Baix (1997).
- Sense signatura. Projecte de repavimentació del camí des Puig (1998).
- Sense signatura. *Proyecto básico y de ejecución de obra de rehabilitación de vvda. aislada y dependencias anexas* (1998).
- Sense signatura. Projecte de repavimentació del camí des Corral d'en Barrassar (1998).
- Exp. 58/99. *Proyecto de acondicionamiento y rehabilitación del camí del Camp de França* (1999).
- Exp. 64/99. *Acondicionament accés Teatre Romà* (1999).
- Sense signatura. *Normes Subsidiàries de Planejament del terme d'Alcúdia. Adaptació a la llei de Sol Rústic i a les DOT* (2000).

3.1.2. ARXIU MUNICIPAL DE POLLENÇA (A.M.P)

Òrgans de govern

Ajuntament plenari

- Sig. 1721. Llibre d'actes (1900-1902).

Arxiu administratiu

- Sense signatura. Informe sobre els topònims de Pollença (1996).

3.1.3. ARXIU GENERAL DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA (A.G.C.M.)

Secció Junta de Camins

- Sig. VI-60/3. *Expediente general sobre la recomposició de caminos de Mallorca, instruido por Leonardo Oliver, comisionado y Director General de Caminos de Mallorca por Real Acuerdo. 1816.*
- Sig. VI-60/4. *De la recomposició y abilitación de los caminos principales y travesias de todas las villas y ciudad de Alcudia desta Ysla. 1816.*
- Sig. VI-61/4. *Expediente formado a consecuencia de la Comisión dada a los maestros albañiles Tomas Abrinas, Pedro Antonio Bauza y Bernardo Cabrer, para el reconocimiento de todas las acequias, zafareches, aqüeductos; como asi mismo para la recomposició de caminos, con arreglo a lo mandado en el Real Acuerdo de 13 de julio ultimo. Se hallan las instrucciones dadas por los mismos comisionados a todas las villas de esta Ysla para su gobierno en la recomposició de los citados caminos, y limpia de acequias. Año de 1815.*

Secció Foment i Cooperació

- Sig. X-822/9. *Expedient sobre camins i travessies. 1821.*
- Sig. I-179/7. *Proyecto de pavimentación del camino de Can Castell (1984).*
- Sig. 2164/7. *Proyecto de pavimentación del camino de Ca'n Gosp, Ca'n Salet y Ca's Verros (1984).*
- Sig. 3406/1. *Proyecto de pavimentación del camino del Mal Pas (1985).*
- Sig. 3406/2. *Proyecto de pavimentación del camino d'Oriolet y ramal este (1989).*

3.1.4. ARXIU DEL REGNE DE MALLORCA (A.R.M.)Secció de Diputació

- Sig. D-821. *Expediente de nombramiento de un Señor Ministro que celebre la recomposició de caminos de esta Ysla. 1817.*

Secció del Govern Civil

- Sig. 2265. *Plan provincial de caminos municipales y rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos de los caminos municipales (1970).*

3.1.5. ARXIU DE LA CONSELLERIA D'AGRICULTURA I PESCA (A.C.A.P.)

- Sense Signatura. *Relación de Montes Públicos y Parques Naturales de Baleares (sense data).*

Secció SERYDA

- Sense signatura. *Proyecto de acondicionamiento de los caminos rurales Can Roig, Oriolet y Sa Torre en el término municipal de Alcudia (Mallorca). 1990.*

3.1.6. ARXIU DE LA CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES I ORDENACIÓ DEL TERRITORI (A.C.O.P.O.T.)

- Sig. 1089. *Relación de los caminos vecinales que se propone incluir en el Plan mandado a*

formar por Real Orden de 13 de agosto de 1893.

3.1.7. CONSELL DE MALLORCA (VIES I OBRES).

- Sense signatura. *Plan Nacional de Vías Provinciales. Catálogo de las carreteras existentes en la Provincia a cargo de Alcudia (1973).*

3.1.8. ANNEX. PLAN NACIONAL DE VÍAS PROVINCIALES.

El decret 1541/1972, de la Presidència de Govern, de 15 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la *Ley del plan de Desarrollo Económico y Social*, va posar en marxa el *Plan Nacional de Vías Provinciales*. El 3 de novembre de 1972, mitjançant una ordre publicada en el *Boletín Oficial del Estado* Núm. 264, es procedia a la creació de la Comissió per a l'elaboració de l'esmentat pla, que en el plaç màxim de dos anys havia d'estar acabat.

Per dur a terme els estudis en el seu respectiu àmbit territorial, es constituïa en cada Comissió Provincial de Serveis Tècnics un grup de treball, presidit pel Cap Provincial de Carreteres i integrat per representants de les Diputacions Provincials, del Ministeri d'Agricultura i dels demés Organismes que exercien atribucions sobre les vies afectades pel pla.

El Grup de Treball de Balears, a principis de 1973, va fer arribar una comunicació a tots els ajuntaments de la província, comunicació que passam a transcriure:

"Con el fin de elaborar el Plan Nacional de Vías Provinciales, cuyo objetivo es determinar los caminos que han de integrar la futura Red Viaria a cargo de las Diputaciones, se ha creado por Orden de la Presidencia de Gobierno de 2 de noviembre de 1972 la Comisión para la elaboración del Plan Nacional de Vías Provinciales. Con este mismo objeto, y en el seno de la Comisión Provincial de Servicios Técnicos de Baleares, se acaba de constituir el Grupo de Trabajo de Baleares, integrado por el Jefe Provincial de Carreteras que suscribe, en calidad de Presidente, por D. Andrés Parietti Lliteras en representación de la Excm. Diputación Provincial y por D. Mateo Castelló en representación de la Delegación Provincial del Ministerio de Agricultura.

No es necesario recalcar la importancia que esta futura Red Provincial puede tener para ese Ayuntamiento, y la conveniencia de que los estudios que han de conducir a su determinación se hagan con el máximo interés. Por ello me permito rogarle su valiosa colaboración desde la primera etapa del plan, que tiene por objeto la catalogación de todos los caminos de uso permanente y servicio público existentes en la Provincia.

Con el fin de recopilar todos los datos precisos y poder llegar a formar el Catálogo Provincial, le ruego encarecidamente que disponga lo preciso para que, de acuerdo con las Instrucciones que se adjuntan, se proceda a rellenar el cuadro y mapa que se acompañan, reflejando en ellos todos los caminos dependientes de ese Ayuntamiento y que cumplan con las condiciones exigidas en las referidas Instrucciones.

Para que el Catálogo sea lo más completo posible, y para facilitar la labor del Grupo provincial de Trabajo, le agradecería que al final de la relación de caminos municipales, y bajo el epígrafe "Otros Caminos", se indicaran todos los caminos existentes en ese término municipal y que no pertenezcan al Estado, a la Provincia ni al Municipio, pero que, cumpliendo las condiciones de las adjuntas instrucciones, sean de uso permanente y servicio público. Es el caso, por ejemplo, de caminos de acceso a instalaciones industriales, santuarios, sanatorios, miradores, etc.

Por "uso permanente y servicio público" se entiende que el camino sea normalmente practicable en cualquier época del año y que no sea utilizado exclusivamente por la propiedad

privada. Se excluyen las vías que, por su función puramente local, respondan al concepto de calle.

Se ruega la remisión de un ejemplar del cuadro y mapa, debidamente cumplimentados, a la Jefatura Provincial de Carreteras, como sede del Grupo de Trabajo de Baleares, antes del próximo día 28 de febrero.

Palma, 30 de enero de 1973
El Presidente del Grupo de Trabajo.

Instrucciones para la Catalogación de las Vías.

1- Características que como mínimo deben reunir las carreteras y caminos que deben ser incluidos en los estados cuyo modelo se remite.

- 1.1. plataforma de anchura igual o superior a (3) tres metros. Se entiende por plataforma la anchura total correspondiente a calzada más arceles, en su caso.
- 1.2. Uso permanente y servicio público.
- 1.3. Que posean obras de fábrica para salvar los accidentes geográficos del terreno por donde se desarrollan.

Caminos que deben incluirse en las relaciones de acuerdo con su situación administrativa.

Solamente deben ser incluidas aquellas carreteras o caminos que en 31 de diciembre de 1972 se encuentren en alguna de las situaciones siguientes:

- 2.1. Carreteras o caminos construidos, que formen parte de las redes en explotación de los distintos Organismos.
- 2.2. Carreteras o caminos en construcción.
- 2.3. Carreteras o caminos de posible construcción que tengan su correspondiente proyecto aprobado.

2- Documentación a cumplimentar por cada Organismo afectado.

3.1. Hoja de catálogo.

Cada Organismo cumplimentará el modelo de relación de carreteras y caminos que se adjunta, de acuerdo con las siguientes normas:

- (1) Se pondrá el nombre del Organismo a cuyo cargo estén las carreteras o caminos que se relacionen.
- (2) En esta casilla, cada Organismo relacionará sus carreteras o caminos a partir del número 1. Este número de orden deberá coincidir con el que se señale en el plano correspondiente.
- (3) Se pondrá la clave, abreviatura o sigla de la carretera o camino, si la tuviera.
- (4) Se escribirá el nombre completo oficial, en su caso, de la carretera o camino de que se trate.
- (5) En las casillas marcadas "P.K." se indicarán los P.K. de la carretera o caminos que se esté relacionando, que constituyan el origen y final del tramo de que se trata. En las casillas marcadas "Localización" se indicarán los datos que identifiquen lo más claramente posible el origen y el final del tramo.

Por ejemplo: Localidad de; P.K. en la C. C; plaza Mayor de; etc.

- (6) Se indicará la totalidad de los kilómetros del tramo. Los datos se expresarán con una cifra decimal.
- (7) Se escribirá en la 1ª casilla el ancho de la explanación y en la 2ª la de su calzada afirmada, si la tuviera. Los datos se expresarán con una cifra decimal. Las cantidades que se indiquen reflejarán las de mayor predominio en el tramo. En la casilla "Observaciones" podrá aclararse más, si se estima oportuno, este dato, por ejemplo: indicando las diferentes anchuras que tiene el tramo y las longitudes que corresponden a cada una de ellas.

Se entiende por explanación el espacio comprendido entre bordes exteriores de desmonte o terraplén, o entre bordes exteriores de cunetas si no existieran aquellos. Se entiende por calzada la parte de la Carretera destinada a la circulación de vehículos.

- (8) En esta casilla se pondrán las clases del afirmado de la calzada, si lo tuviera, con arreglo a las siguientes claves:

R- Rígido
M- Macadam
B- Riego bituminoso
A- Aglomerado
TE- Tierra estabilizada
X- Terreno natural

- (9) En esta casilla se pondrán todas aquellas características especiales que pueda tener la carretera o camino para su más completa identificación:
En cada relación se totalizará el número de kms.

3.2. Cartografía

Acompañando a cada relación se adjuntará un plano a escala 1: 250.000 desarrollando en papel de tamaño UNE A.1. siempre que los datos que en el mismo se reflejan puedan ser identificables.

Aquellos Organismos que lo necesiten para su fácil identificación, podrán usar las escalas de 1:100.000 y 1:25.000, pero su tamaño será en hoja del mismo formato UNE A.1. con objeto de obtener una uniformidad de todos ellos a efectos de su archivo y manejo.

Cuando se utilicen planos a estas escalas, se acompañará un plano general a escala 1:250.000 en el que se localicen las zonas detalladas.

4.- plazos

Dado que la Comisión Provincial de Servicios Técnicos de Baleares debe elevar al Comité Técnico Nacional de Vías Provinciales la recopilación de todo el Catálogo provincial antes del 31 de marzo próximo, los Organismos afectados deben cumplimentar lo interesado antes del 28 de febrero próximo.

5.- Para la aclaración de cualquier duda que se presente se puede establecer contacto con el Grupo de Trabajo constituido en el seno de la Comisión Provincial de Servicios Técnicos.

Palma, Enero 1.973

Fonts:

- Arxiu General del Consell de Mallorca (A.G.C.M.). Secció Vies i Obres. Signatura XI-86/3. Pla Nacional de Vies Provincials (1972-1974).
- Arxiu del Consell de Mallorca (Vies i Obres). *Plan Nacional de Vías Provinciales. Catálogo de las carreteras existentes en la Provincia a cargo de Alcudia (1973).*

3. 2. BIBLIOGRÀFIQUES.

- *Alcúdia. Excursions* (1999). Ajuntament d'Alcúdia. Alcúdia.
- Font i Serralta, Miquel (1992). *Alcúdia. 10 excursions*. Ajuntament d'Alcúdia.
- Gual Truyol, Simón (1991) *Revista Badia d'Alcúdia*. Núm.39. Una descripció de la costa alcudiense del año 1769. Alcúdia.
- Gual Truyol, Simón (1991) *Revista Badia d'Alcúdia*. Núm.41. Una descripció de la costa alcudiense del año 1769. Alcúdia.
- Picornell, C.; Seguí, J.M.; Ginard, A. *Alcúdia: Cartografia del projecte de fortificació i defensa de la ciutat i les badies (segona meitat del segle XVIII)*. Ajuntament d'Alcúdia. 1991.
- *Punt informatiu Pollença* (1996). Núm. 25. Alguns topònims rurals del terme de Pollença. Ajuntament de Pollença.
- Mas Forners, A. ; Rosselló Bordoy, G. ; Rosselló Vaquer, Ramón (1999). *Història d'Alcúdia. De l'època islàmica a la Germania*. Ajuntament d'Alcúdia.
- Mancomunitat del Nord de Mallorca (2000) *Guia per no perdre el nord*. Ajuntament d'Alcúdia.
- *Revista Badia d'Alcúdia* (1988). Núm. 1. Platges de Santa Margalida. Son Serra de Marina i part del terme de Santa Margalida. Arxiduc Lluís Salvador. Alcúdia.
- *Revista Badia d'Alcúdia* (1989). Núm. 17. El Caló de Betlem. Per Rafel Ginard Bauça. Any 1929. Alcúdia.
- *Revista Badia d'Alcúdia* (1989). Núm. 18. En Farrutx (I). Badia d'Alcúdia. Per Rafel Ginard Bauça. Any 1929.
- *Revista Badia d'Alcúdia* (1990). Núm. 20. En Farrutx (Badia d'Alcúdia) i II. Per Rafel Ginard Bauça. Alcúdia.
- Serra i Martí, Bartomeu (1989) *Revista Badia d'Alcúdia*. Núm. 15. Un passeig pels voltants d'Alcúdia. Alcúdia.
- Ventayol Suau, Pedro (1982). *Historia de Alcudia*. Tomo II. Mallorca.

3.3 CARTOGRÀFIQUES.

- Ballester, Joan (1753) *Esplicación del plano de la plaza de Alcudia y sus contornos*. Escala 1:3.745.
- Serra, Bonaventura (1775). Es tracta d'un mapa d'Alcúdia i els seus voltants, sense títol
- Despuig, Antoni (1784) *Mapa de la Ysla de Mallorca*.
- Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Escala 1/20.000.
- Servicio Geográfico del Ejército (1945) *Cartografía Militar de España*. Escala 1/10.000.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000
- Servicio Cartográfico del Ejército (1963) *Cartografía Militar de España*. Escala 1/25.000.
- Ajuntament d'Alcúdia. *Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viaria 1.16.2*. (1965). Escala 1/10.000.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol del terme municipal d'Alcúdia (1973), escala 1/25.000, que acompanya el *Plan Nacional de Vías Provinciales*.
- Instituto Geográfico Nacional (1985) *Mapa Topográfico Nacional de España*. Escala 1/25.000.
- Ajuntament d'Alcúdia (1992). *Alcúdia. Plànol guia*.
- Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia (1992) Plànols de l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. Escala 1/10.000.
- Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, C.O.P.O.T. (1994). *Mapa Topogràfic Balear*, escala 1/5000.

4. CATÀLEG

4.1. RELACIÓ DE CAMINS INVENTARIATS

- (1) CAMÍ DES BRAÇALS/CAMÍ VELL DE POLLENÇA.
- (2) CAMÍ DE CAN BURGUÉS.
- (3) CAMÍ DE LA TORRE DE SON ROTGER.
- (4) CAMÍ DE SON ROTGER (A) / CAMÍ DE CAN MELIÀ.
- (5) CAMÍ DE CA NA BASSERA (A)/CAMÍ VELL DE S'ALBUFERA.
- (6) CAMÍ DE BINIATRIA (A) /CAMÍ DE SON FE.
- (7) CAMÍ DEL PUIG DE VALL/CAMÍ D'ORIOLET.
- (8) CAMÍ DES PUIG/CAMÍ DES QUATRE CARRERONS/CAMÍ DE CAN CAPÓ.
- (9) CAMÍ DES JARDÍ.
- (10) CAMÍ DEL CAMP D'EN FRANÇA.
- (11) CAMÍ DE SANTA ANNA/CAMÍ DE S'ALBUFERA.
- (12) CAMÍ DE SA SOLADA/CAMÍ VELL DES TEATRE ROMÀ/CAMÍ DES VIDRIELL.
- (13) CAMÍ DEL CORRAL D'EN BENNÀSSAR/CAMÍ DE S'HORT DEL REI.
- (14) CAMÍ DES BARCARÈS.
- (15) CAMÍ DES MORER VERMELL/CAMÍ DES CLOT.
- (16) CAMÍ VELL DES BARCARÈS/CAMÍ DES PESCADORS/CAMÍ DES PEIXETERS.
- (17) CAMÍ VELL DES MAL PAS/CAMÍ DE S'HORT DES MOROS.
- (18) CAMÍ DEL CAP DES PINAR.
- (19) CAMÍ DE L'ERMITA DE LA VICTÒRIA.
- (20) CAMÍ DE LA MUNTANYA.
- (21) CAMÍ DES PUIG XACONS/CAMÍ DEL PUIG D'EN BRUIET.
- (22) CAMÍ VELL DES MOLL/CAMÍ DE CAN FUMAT.
- (23) CAMÍ DE CAN SOCIES (A).
- (24) CAMÍ DE CAN CARETLO / CAMÍ DE CAN GALLINA.
- (25) CAMÍ DE MANRESA.
- (26) CAMÍ DE CA NA LLORETA.
- (27) CAMÍ DE GATAMOIX / CAMÍ DE CA NA SIONA.
- (28) CAMÍ DE S'HORT SALAT.
- (29) CAMÍ DE S'ALOU.
- (30) CAMÍ DEL PUIG DE SANT MARTÍ.
- (31) CAMÍ DE S'OLIVERA/CAMÍ DE TARAINA/CAMÍ DEL POU D'EN XOPA/CAMÍ DE SES COSTES.
- (32) CAMÍ DE CAN TORMENTAT (A).
- (33) CAMÍ DE CAN BREGAT/CAMÍ DE CAS VERROS/ CAMÍ DE CAN CASTELL.
- (34) CAMÍ DE SES GLEASSES/CAMÍ DE SA CANAL DE TERNELLES/ CAMÍ DE CA NA GRAMANERA/CAMÍ DES CLOT.
- (35) CAMÍ DES MAL PAS/CAMÍ DE FONOLLETA.
- (36) CAMÍ DELS OLIVERS.
- (37) CAMÍ DELS ÒSCOLS.
- (38) ENLLAÇ ENTRE EL CAMÍ DE SANTA ANNA I EL CAMÍ DE S'OLIVERA.
- (39) CAMÍ VELL DE LLUC.
- (40) CAMÍ DEL TEATRE ROMÀ.
- (41) CAMÍ DEL PLA DE SA TALAIA.
- (42) CAMÍ DELS CORRALS CREMATS.
- (43) CAMÍ DE SA PENYA ROTJA.
- (44) CAMÍ DE SA TALAIA.

- (45) CAMÍ DE SES FONTANELLES.
- (46) CAMÍ DE SES PLANES.
- (47) CAMÍ DES PUJADORS.
- (48) CAMÍ DES COLL BAIX.
- (49) CAMÍ DES CANAL BUBOT.
- (50) CAMÍ DE CAN BURGUÉS A LA CARRETERA PM-220-1.
- (51) CAMÍ DE L'HOSTALET.
- (52) CAMÍ DEL POU D'AMBROIX/CAMÍ DE S'ARBOÇAR.
- (53) CAMÍ DEL POU D'EN ROS.
- (54) CAMÍ DE SES FORQUES/CAMÍ DE CAN CARAGOLÍ.
- (55) CAMÍ DES LLATZERET.
- (56) TRAVESSIA DEL CAMÍ D'ORIOLET.
- (57) CAMÍ DE CAN MOI.
- (58) CAMÍ VELL DE SANTA ANNA.
- (59) CAMÍ DE SA BASSA BLANCA.
- (60) CAMÍ A LA PEDRERA DE CA NA SIONA.
- (61) CAMÍ 61.
- (62) CAMÍ DE CAN SEGUER.
- (63) CAMÍ DE LA CARRETERA DE PALMA AL TURÓ DE VERTAIENT.
- (64) CAMÍ DE VERTAIENT.
- (65) CAMÍ 65.
- (66) CAMÍ DE LA CARRETERA PMV-220-1 AL CAMÍ DE LA TORRE DE SON ROTGER.
- (67) CAMÍ 67.
- (68) CAMÍ 68.
- (69) CAMÍ 69.
- (70) CAMÍ 70.
- (71) CAMÍ D'ALCANADA A SA BASSA BLANCA.
- (72) CAMÍ DE CAN BLAI.
- (73) CAMÍ 73.
- (74) CAMÍ DE LES ROCASSES.
- (75) CAMÍ DE CAN SOLER.
- (76) CAMÍ 76.
- (77) CAMÍ 77.
- (78) CAMÍ 78.
- (79) CAMÍ 79.
- (80) CAMÍ 80.
- (81) CAMÍ 81.
- (82) CAMÍ 82.
- (83) CAMÍ 83.
- (84) CAMÍ 84.
- (85) CAMÍ 85.
- (86) CAMÍ DE CA NA BASSERA (B).
- (87) CAMÍ DE BINIATRIA (B).
- (88) CAMÍ DE CAN VAUMA.
- (89) CAMÍ DE CAN TORMENTAT (B).
- (90) CAMÍ DE LES CASES DE CAN SOCIES.
- (91) CAMÍ DE CAN SOCIES (B).
- (92) CAMÍ 92.
- (93) CAMÍ 93.

- (94) CAMÍ 94.
- (95) CAMÍ 95.
- (96) CAMÍ 96.
- (97) CAMÍ 97.
- (98) CAMÍ 98.
- (99) CAMÍ DE XARA.
- (100) CAMÍ 100.
- (101) CAMÍ 101.
- (102) CAMÍ DE CAN CAPÓ.
- (103) CAMÍ 103.
- (104) CAMÍ DE SA TORRE.
- (105) CAMÍ A SON SIURANA DE DALT.
- (106) CAMÍ 106.
- (107) CAMÍ 107.
- (108) CAMÍ 108.
- (109) CAMÍ A CA NA PUGETA.
- (110) CAMÍ 110.
- (111) CAMÍ AL CASTELL DE MANRESA.
- (112) CAMÍ 112.
- (113) CAMÍ A SA BASSA BLANCA PER SES CARAGOLES.
- (114) CAMÍ DE SA TAFONA.
- (115) CAMÍ DE SON ROTGER (B).
- (116) CAMÍ DEL PUIG DE SA PARRA.
- (117) CAMÍ A LA PLATJA DES MORER VERMELL.
- (118) CAMÍ 118.
- (119) CAMÍ 119.
- (120) CAMÍ 120.
- (121) CAMÍ DE CAN VAUMA AL CAMÍ DE CA NA LLORETA.
- (122) CAMÍ 122
- (123) CAMÍ 123
- (124) CAMÍ 124
- (125) CAMÍ 125
- (126) CAMÍ 126
- (127) CAMÍ DE CAN XANET.
- (128) CAMÍ 128
- (129) CAMÍ DE LA PUNTA DE MANRESA.
- (130) CAMÍ 130
- (131) CAMÍ 131
- (132) CAMÍ 132

4.2. RELACIÓ DE CAMINS DOCUMENTATS

- (1) CAMÍ DES BRAÇALS/CAMÍ VELL DE POLLENÇA.
- (2) CAMÍ DE CAN BURGUÈS.
- (3) CAMÍ DE LA TORRE DE SON ROTGER.
- (4) CAMÍ DE SON ROTGER (A) / CAMÍ DE CAN MELIÀ.
- (5) CAMÍ DE CA NA BASSERA (A)/CAMÍ VELL DE S'ALBUFERA.
- (6) CAMÍ DE BINIATRIA (A) /CAMÍ DE SON FE.
- (7) CAMÍ DEL PUIG DE VALL/CAMÍ D'ORIOLET.
- (8) CAMÍ DES PUIG/CAMÍ DES QUATRE CARRERONS/CAMÍ DE CAN CAPÓ.
- (9) CAMÍ DES JARDÍ.
- (10) CAMÍ DEL CAMP D'EN FRANÇA.
- (11) CAMÍ DE SANTA ANNA/CAMÍ DE S'ALBUFERA.
- (12) CAMÍ DE SA SOLADA/CAMÍ VELL DES TEATRE ROMÀ/CAMÍ DES VIDRIELL.
- (13) CAMÍ DEL CORRAL D'EN BENNÀSSAR/CAMÍ DE S'HORT DEL REI.
- (14) CAMÍ DES BARCARÈS.
- (15) CAMÍ DES MORER VERMELL/CAMÍ DES CLOT.
- (16) CAMÍ VELL DES BARCARÈS/CAMÍ DES PESCADORS/CAMÍ DES PEIXETERS.
- (17) CAMÍ VELL DES MAL PAS/CAMÍ DE S'HORT DES MOROS.
- (18) CAMÍ DEL CAP DES PINAR.
- (19) CAMÍ DE L'ERMITA DE LA VICTÒRIA.
- (20) CAMÍ DE LA MUNTANYA.
- (21) CAMÍ DES PUIG XACONS/CAMÍ DEL PUIG D'EN BRUIET.
- (22) CAMÍ VELL DES MOLL/CAMÍ DE CAN FUMAT.
- (23) CAMÍ DE CAN SOCIES (A).
- (24) CAMÍ DE CAN CARETLO / CAMÍ DE CAN GALLINA.
- (25) CAMÍ DE MANRESA.
- (26) CAMÍ DE CA NA LLORETA.
- (27) CAMÍ DE GATAMOIX / CAMÍ DE CA NA SIONA.
- (28) CAMÍ DE S'HORT SALAT.
- (29) CAMÍ DE S'ALOU.
- (30) CAMÍ DEL PUIG DE SANT MARTÍ.
- (31) CAMÍ DE S'OLIVERA/CAMÍ DE TARAINA/CAMÍ DEL POU D'EN XOPA/CAMÍ DE SES COSTES.
- (32) CAMÍ DE CAN TORMENTAT (A).
- (33) CAMÍ DE CAN BREGAT/CAMÍ DE CAS VERROS/ CAMÍ DE CAN CASTELL.
- (34) CAMÍ DE SES GLEASSES/CAMÍ DE SA CANAL DE TERNELLES/ CAMÍ DE CA NA GRAMANERA/CAMÍ DES CLOT.
- (35) CAMÍ DES MAL PAS/CAMÍ DE FONOLLETA.
- (36) CAMÍ DELS OLIVERS.
- (37) CAMÍ DELS ÒSCOLS.
- (38) ENLLAÇ ENTRE EL CAMÍ DE SANTA ANNA I EL CAMÍ DE S'OLIVERA.
- (40) CAMÍ DEL TEATRE ROMÀ.
- (41) CAMÍ DEL PLA DE SA TALAIA.
- (42) CAMÍ DELS CORRALS CREMATS.
- (43) CAMÍ DE SA PENYA ROTJA.
- (44) CAMÍ DE SA TALAIA.
- (45) CAMÍ DE SES FONTANELLES.
- (46) CAMÍ DE SES PLANES.
- (47) CAMÍ DES PUJADORS.

- (48) CAMÍ DES COLL BAIX.
- (49) CAMÍ DES CANAL BUBOT.
- (50) CAMÍ DE CAN BURGUÉS A LA CARRETERA PM-220-1.
- (51) CAMÍ DE L'HOSTALET.
- (52) CAMÍ DEL POU D'AMBROIX/CAMÍ DE S'ARBOÇAR.
- (53) CAMÍ DEL POU D'EN ROS.
- (54) CAMÍ DE SES FORQUES/CAMÍ DE CAN CARAGOLÍ.
- (55) CAMÍ DES LLATZERET.
- (56) TRAVESSIA DEL CAMÍ D'ORIOLET.
- (57) CAMÍ DE CAN MOI.
- (58) CAMÍ VELL DE SANTA ANNA.
- (59) CAMÍ DE SA BASSA BLANCA.
- (60) CAMÍ A LA PEDRERA DE CA NA SIONA.
- (61) CAMÍ 61.
- (62) CAMÍ DE CAN SEGUER.
- (63) CAMÍ DE LA CARRETERA DE PALMA AL TURÓ DE VERTAIENT.
- (64) CAMÍ DE VERTAIENT.
- (65) CAMÍ 65.
- (66) CAMÍ DE LA CARRETERA PMV-220-1 AL CAMÍ DE LA TORRE DE SON ROTGER.
- (67) CAMÍ 67.
- (68) CAMÍ 68.
- (69) CAMÍ 69.
- (70) CAMÍ 70.
- (71) CAMÍ D'ALCANADA A SA BASSA BLANCA.
- (72) CAMÍ DE CAN BLAI.
- (73) CAMÍ 73.
- (74) CAMÍ DE LES ROCASSES.
- (75) CAMÍ DE CAN SOLER.
- (76) CAMÍ 76.
- (77) CAMÍ 77.
- (78) CAMÍ 78.
- (79) CAMÍ 79.
- (80) CAMÍ 80.
- (81) CAMÍ 81.
- (83) CAMÍ 83.
- (84) CAMÍ 84.
- (85) CAMÍ 85.
- (86) CAMÍ DE CA NA BASSERA (B).
- (87) CAMÍ DE BINIATRIA (B).
- (88) CAMÍ DE CAN VAUMA.
- (89) CAMÍ DE CAN TORMENTAT (B).
- (90) CAMÍ DE LES CASES DE CAN SOCIES.
- (91) CAMÍ DE CAN SOCIES (B).
- (92) CAMÍ 92.
- (93) CAMÍ 93.
- (94) CAMÍ 94.
- (95) CAMÍ 95.
- (96) CAMÍ 96.
- (97) CAMÍ 97.

- (98) CAMÍ 98.
- (99) CAMÍ DE XARA.
- (100) CAMÍ 100.
- (101) CAMÍ 101.
- (102) CAMÍ DE CAN CAPÓ.
- (103) CAMÍ 103.
- (104) CAMÍ DE SA TORRE.
- (105) CAMÍ A SON SIURANA DE DALT.
- (106) CAMÍ 106.
- (107) CAMÍ 107.
- (108) CAMÍ 108.
- (109) CAMÍ A CA NA PUGETA.
- (110) CAMÍ 110.
- (111) CAMÍ AL CASTELL DE MANRESA.
- (112) CAMÍ 112.
- (113) CAMÍ A SA BASSA BLANCA PER SES CARAGOLES.
- (114) CAMÍ DE SA TAFONA.
- (115) CAMÍ DE SON ROTGER (B).
- (116) CAMÍ DEL PUIG DE SA PARRA.
- (117) CAMÍ A LA PLATJA DES MORER VERMELL.
- (118) CAMÍ 118.
- (119) CAMÍ 119.
- (120) CAMÍ 120.
- (121) CAMÍ DE CAN VAUMA AL CAMÍ DE CA NA LLORETA.
- (122) CAMÍ 122.
- (123) CAMÍ 123.
- (124) CAMÍ 124.
- (125) CAMÍ 125.
- (126) CAMÍ 126.
- (127) CAMÍ DE CAN XANET.
- (128) CAMÍ 128.
- (129) CAMÍ DE LA PUNTA DE MANRESA.
- (130) CAMÍ 130.
- (132) CAMÍ 132

4.3. RELACIÓ DE CAMINS AMB INTERÈS CONSTRUCTIU

- 10- CAMÍ DEL CAMP DEN FRANÇA.
- 16- CAMÍ VELL DES BARCARÈS/CAMÍ DES PESCADORS/CAMÍ DES PEIXETERS.
- 39- CAMÍ VELL DE LLUC.
- 43 - CAMÍ DE SA PENYA ROTJA.
- 44 - CAMÍ DE SA TALAIA.
- 45 - CAMÍ DE SES FONTANELLES.
- 46 - CAMÍ DE SES PLANES.
- 47 - CAMÍ DES PUJADORS.
- 48 - CAMÍ DES COLL BAIX.
- 82 - CAMÍ 82.
- 116 - CAMÍ DEL PUIG DE SA PARRA.
- 129- CAMÍ DE LA PUNTA DE MANRESA.
- 131- CAMÍ 131.

4.4. RELACIÓ DE CAMINS AMB INTERES EXCURSIONISTA

- (18) CAMÍ DEL CAP DES PINAR.
- (19) CAMÍ DE L'ERMITA DE LA VICTÒRIA.
- (20) CAMÍ DE LA MUNTANYA.
- (30) CAMÍ DEL PUIG DE SANT MARTÍ.
- (41) CAMÍ DEL PLA DE SA TALAIA.
- (43) CAMÍ DE SA PENYA ROTJA.
- (44) CAMÍ DE SA TALAIA.
- (45) CAMÍ DE SES FONTANELLES.
- (46) CAMÍ DE SES PLANES.
- (47) CAMÍ DES PUJADORS.
- (48) CAMÍ DES COLL BAIX.
- (49) CAMÍ DES CANAL BUBOT.
- (58) CAMÍ VELL DE SANTA ANNA.
- (61) CAMÍ 61.
- (71) CAMÍ D'ALCANADA A SA BASSA BLANCA.
- (113) CAMÍ A SA BASSA BLANCA PER SES CARAGOLES.

4.5. RELACIÓ DE CAMINS DOCUMENTATS NO LOCALITZATS

Es tracta d'aquells camins que apareixen a la documentació i que no ha estat possible identificar. En alguns casos existeix la possibilitat que es localitzin actualment dins sòl urbà, mentre que els altres casos, ni la documentació, ni el treball de camp, ni les fonts orals consultades han permès aclarir el traçat del camí.

Els camins que que s'inclouen dins aquest grup són:

Camí del pou de Son Roca. En el segle XVII la Universitat d'Alcúdia (antic òrgan de govern municipal) donà unes ordinations i capitols sobre les penes i bans del bestiar; una de les ordinations penava la circulació del bestiar en terrenys de la ciutat, que marcaven "de dit pou fins al Camí Real per el qual se va al Pou de Son Roca y de dit Pou fins a la Punta den Castell, y de la Portellada de dita punta den Castell per el camí qui va a la Bassa de na Berenguera" (A.M.A. Sig. 1228).

Camí de la bassa de na Berenguera. En el segle XVII la Universitat d'Alcúdia (antic òrgan de govern municipal) donà unes ordinations i capitols sobre les penes i bans del bestiar; una de les ordinations penava la circulació del bestiar en terrenys de la ciutat, que marcaven "de dit pou fins al Camí Real per el qual se va al Pou de Son Roca y de dit Pou fins a la Punta den Castell, y de la Portellada de dita punta den Castell per el camí qui va a la Bassa de na Berenguera" (A.M.A. Sig. 1228).

Camí del pont dels Pujols. A les determinacions de consell (antic òrgan de govern municipal) de la ciutat d'Alcúdia, adoptada en sessió del 28 de març de 1554 apareixen les ordinations sobre el bestiar, que delimitaven els terrenys on es podia pasturar: "y de aqui va per lo carrero dit de drap qui va a dar devant la tanca den marti torrents prenent lo camí del pont dels puols y de dits puols tiram dret a les dues heres comunes" (A.M.A. Sig. 8).

Camí de la Manegueta. En sessió plenària celebrada el 16 de novembre de 1931 "el Concejal D. Francisco Sureda expuso varias razones para demostrar la conveniencia de que el Ayuntamiento gestionara con el propietario de la Albufera, el cambio del camino vecinal denominado de La Menegueta con el de la Máquina Vieja al Sestadó, y a propuesta del Concejal D. Matias Ferrer, se acordó que la Comisión de Fomento informara sobre este particular". Poc després, el 23 de novembre, "En vista del informe de la Comisión de Fomento el Ayuntamiento acordó, por unanimidad, convocar al propietario del predio La Albufera, proponiendole el cambio de camino del camino de La Menegueta por el trozo comprendido desde El Sestadó hasta el mar"; el propietari accepta la permuta, tal com veim a la sessió del 7 de desembre de 1831 (A.M.A. Sig. 34).

Camí de la Cova. En sessió plenària de l'Ajuntament d'Alcúdia, celebrada el 17 de maig de 1914, es feia saber el resultat de la subasta de pins de la Victòria i puig de Sant Martí, quedant "Los docientos (sic) pinos de La Victoria y sitio camí de la cova rematados a nombre de Pedro Juan Pascual Cerdá por la cantidad de 2.271 pesetas" (A.M.A. Sig. 31).

Camí de Ca na Cotana. L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 17 d'agost de 1915, donà compte d'un sol·licitud presentades per particulars "al objeto de obtener autorización para construir una pared en sus fincas rusticas respectivas denominadas Cane cotane y Can Xinete en la parte que lindan en los caminos municipales llamados Cane Cotane y Can Xineta. En su vista el Ayuntamiento acordo que la Comisión de obras del Ayuntamiento pasara a señalar la linea de las construcciones de referencia" (A.M.A. Sig. 31).

Camí de Can Xineta. L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 17 d'agost de 1915, donà compte d'unes sol·licituts presentades per particulars "al objeto de obtener autorización para construir una pared en sus fincas rusticas respectivas denominadas Cane cotane y Can Xinete en la parte que lindan en los caminos municipales llamados Cane Cotane y Can Xineta. En su vista el Ayuntamiento acordo que la Comisión de obras del Ayuntamiento pasara a señalar la línea de las construcciones de referencia" (A.M.A. Sig. 31).

Camí de les Canteres. En sessió plenària celebrada el 14 de desembre de 1931, l'Ajuntament d'Alcúdia acordà passar a informe de la comissió d'obres una instància d'un veïnat "solicitando construir una pared en la finca denominada Can Berriqueta lindante con el camino de les Canteras" (A.M.A. Sig. 34).

Camí de Can Planells. L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 22 de novembre de 1948, "acordó conceder permiso a D. Mateo Bordoy Aguiló, para abrir un portal de la casa de su propiedad lindante con el camino de Can Planells" (A.M.A. Sig. 41).

Camí des/dels Cavalls. En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia l'1 de maig de 1844 "Se tuvo presente que Pedro Andreu Matarot ha tapado un trozo de camino del llamado de los caballos, que conduce a Alcanada y otros puntos con grave perjuicio publico y de los particulares: y que lo mismo habia hecho Pedro Rotger obstruyendo y tapando un pedazo de camino llamado dels paxaters; y se acordó por unanimidad el que se destapen dichos caminos y se repongan en el estado en que estaban por los mismos que los han obstruido, con prevencion de que en su defecto se mandaran abrir a sus costas" (A.M.A. Sig. 23). En una altra sessió celebrada el 17 de maig de 1857, "el Señor Teniente de Alcalde propuso a la corporación que varios propietarios colindantes con el camino dels Cavalls le había ofrecido la recomposición de este camino a sus costas mediante la aprobación y dirección del Ayuntamiento, y la corporación accedió a ello a unanimidad" (A.M.A. Sig. 23). L'1 de maig de 1923, també en sessió plenària, el consistori alcudienc va donar lectura a una instància presentada per un veïnat que demanava permís per construir una caseta a la seva finca anomenada sa Punta, "lindante con el camino vecinal llamado Des Cavalls" (A.M.A. Sig. 32).

Camí de la cova de la Quintana. Sota la nota marginal de "Camino Cova de la quintana", a l'acta de la sessió plenària de l'Ajuntament d'Alcúdia del 14 de juliol de 1895 apareix el següent: "Discutida la necesidad de edificar una pequeña pared sobre la Cova de la quintana para evitar una desgracia por unanimidad acordóse dicha construcción" (A.M.A. Sig. 30).

Camí de Ca na Marratxina. L'Ajuntament d'Alcúdia va tractar, en el ple celebrat el 27 de juliol de 1873, la petició d'un veïnat que "habia solicitado verbalmente el permiso para la reedificación de la pared a su pieza de tierra denominada Cana Monja, la cual linda con el camino llamado de Cane Marratxina y la corporación acordó que la comición de caminos y obras públicas las girase una visita a la expresada propiedad a fin de que la pared de que se trata se reeficara con toda regla dejando latitud necesaria para el transito de camino" (A.M.A. Sig. 24).

Camí de Ca na Fideu. A la sessió plenària, celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 12 de març de 1876, "Se tuvieron en cuenta las continuadas reclamaciones producidas por el vecino Antonio Mudoy, a fin de impedir el transito de carruajes por el camino de herradura llamado de cana fideu por el notorio perjuicio que experimenta en la pared de su finca llamada el huerto, como igualmente los demas propietarios de terrenos lindantes con el espresado camino. Y se acordo

por unanimidad nombrar una comision compuesta de los señores D. Martin Marti Ventayol y D. Bartolomé Ventayol para que pase a examinar el espresado camino, y en su vista tomar las medidas oportunas a prevención de perjuicios y disgustos" (A.M.A. Sig. 25). El 22 d'abril de 1877, en una altra sessió de l'ajuntament alcudienc, "Se dió cuenta de que los vecinos D. Antonio Calvó, Pedro Moll y Gener y Antonio Mudoy y Amoros habian hecho presente a la Alcaldia que el transito de carros, en la parte del camino rural del Prat de cane fideu les ocasionaba notables perjuicios en las paredes de sus respectivas propiedades en la parte lindante por dicho camino, toda vez que su latitud no permitia poder pasar vehiculos de ninguna clase so pena de derrumbarles las indicadas paredes; y en este caso deseaban los interesados se remediase el mencionado inconveniente. Enterado el Ayuntamiento acordó suspender en este dia toda providencia, en atención a no concurrir el señor Alcalde y sindico del mismo, interesantes para resolver este asunto"; com a continuació del document anterior, a la sessió del 29 d'abril s'acordà que la comissió d'obres públiques realitzàs una inspecció el camí del prat de Ca na Fideu "sobre lo que tienen reclamados varios vecinos" (A.M.A. Sig. 25). Una altra referència apareix a la sessió del 30 de març de 1892, quan el batle exposà "que tiene noticia del disgusto entre varios vecinos que tienen sus propiedades lindantes con el camino Cana Fideu que desenboca entre las propiedades de Cayetano Bisbat y Margarita Cerdá al camino que conduce a la Albufereta, motivado por haber obstacularizado la citada Cerdá el paso que por dentro de su finca se dirigia al mar, quedando por tanto nulo el cruce de dicho camino por lo que mediando la circunstancia de que el citado Cayetano Bisbal tiene cedido paso de carro hasta el indicado camino de la Albufereta por dentro de su finca a cambio de la pared que se le ha levantado y siendo por tanto facil de conseguir que ceda la prolongacion hasta el mar en cruce recto a cambio tambien de encargarse el Ayuntamiento de levantar una pared que divida su finca con el indicado camino propuso al Ayuntamiento que se considera oportuno lo indicado acuerde que la Comision de Obras publicas gestione lo ya expresado. El Ayuntamiento, reconociendo de suma utilidad e importancia el que en el espresado punto llegue el camino hasta el mar, para el aprovechamiento de algas y otros productos acordó conforme a lo propuesto por el Sr. Presidente autorizandose a la Comisión de Obras publicas para que desde luego entable con el indicado propietario Cayetano Bisbal el cambio correspondiente" (A.M.A. Sig. 25).

Anys més tard, en sessió plenària del 14 de maig de 1916, trobam una altra referència a aquest camí: "se dió cuenta y lectura a una solicitud presentada a esta Alcaldia, por el vecino Juan Malondra Llompart al objeto de obtener autorización para construir una paret en la finca de su propiedad denominada Cane Fideu. En su vista el Ayuntamiento acordó que la Comisión de obras del Ayuntamiento pasara a señalar la linea de la construcción de referencia"; en el mateix sentit, el 15 d'octubre del mateix any es donà lectura a una altra instància "al objeto de obtener la debida autorización para construir una pared en la finca de su propiedad denominada Son Galdana, en la parte que linda en el camino des Prat de Ne Fideu. En su vista el Ayuntamiento a unanimidad acordó que la Comision de obras del Ayuntamiento, pasara a señalar la linea de la construccion de referencia" (A.M.A. Sig. 31).

Camí de Ca na Totasola. A l'acta de la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 4 de juny de 1890 es pot llegir el següent: "A propuesta del Sr. Ques acordó el Ayuntamiento se obstacularice el camino inservible llamado Cana Tota Sola en atencion a que con el hundimiento que en su centro tiene podria ocasionarse alguna desgracia personal" (A.M.A. Sig. 25).

Camí de Can Gosp. Segons consta a l'acta de la sessió plenària, celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia l'1 de febrer de 1932, "Se acordó pagar de los fondos municipales la cantidad de 42'50 pesetas importe de una porción de terreno expropiado para enzanchar el camino de Can Gosp; y al mismo tiempo se acordó facultar al Concejal D. Francisco Sureda, para que lleve a cabo las

gestiones necesarias para conseguir que los terratenientes beneficiados con dicha mejora reintegren a prorrato la cantidad que a cada uno corresponda" (A.M.A. Sig. 34).

Camí de sa Teulera. Segons consta a l'acta del ple celebrat per l'Ajuntament d'Alcúdia el 25 d'abril de 1932, "A propuesta del Concejal D. Bartolomé Serra, con el fin de adelantar los trabajos que se efectuan en el camino de La Teulera, se acordó aseñalar un par de trabajadores mas"; el 2 de maig del mateix any el consistori alcudienc acordà el pagament de 72 pessetes per 18 jornals invertits en el camí de la Teulera (A.M.A. Sig. 34).

Camí real qui va a dar a les eres comunes. A la determinació de consell (antic òrgan de govern municipal) de la ciutat d'Alcúdia, adoptada en sessió del 28 de març de 1554, apareixen les ordinacions sobre el bestiar, que delimitaven els terrenys on es podia pasturar: "prenint dit camí real qui tira al pont dels puiols y de dits puiols prenint lo camí real qui va a dar a les eres comunes" (A.M.A. Sig. 8).

Camí des Coscois. En ple de l'Ajuntament d'Alcúdia celebrat el 4 de gener de 1880 "Fué enterada la corporacion de la peticion verbal de los herederos de Antoni Ferrer Llinás para la construccion de una pared lindante con camino público, en la finca denominada Coscois, y quedó resuelto que la comisión de caminos y servidumbres pasase a examinar el sitio de la proyectada obra y emitiera su dictamen" (A.M.A. Sig. 25).

4.6. FITXES DELS CAMINS INVENTARIATS

(1) CAMÍ DES BRAÇALS/CAMÍ VELL DE POLLENÇA

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

644-7-8

644-7-7

INICI: ctra. de Palma al Port d'Alcúdia C-713. Proximitats de la zona urbana d'Alcúdia.

FINAL: terme municipal de Pollença.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Administració.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vias Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 6-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Hort de ses Barreres.
- Ses Veles.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí. A l'inici del camí: Camí dels Braçals.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Pareds i reixes.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -****ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Un pont de marès al torrent de Can Xanet.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de s'hort Salat, núm. 28.
- Camí des Puig, núm. 8.
- Camí de Can Bregat, núm. 33.
- Camí de Can Burgués, núm. 50.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

A l'acta del ple celebrat pel consistori alcudienc el 6 de febrer de 1947, el Sr. Batle donà compte de l'estat de la reparació de carrers i camins, "pasando en fecha de 6 de febrero al arreglo del camino de Es Bresals" (A.M.A. Sig. 41).

El camí des Braçals apareix formant part de l'actual xarxa viària amb el nom de camino de Can Burgués al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* d'Alcúdia de l'any 1965 (A.M.A. Sense signatura).

El mateix consistori, el 17 de febrer de 1967, donà lectura a la instància d'un particular, "en la que como propietario de varias fincas rústicas que tienen acceso por el camino denominado Es Bresals o camino viejo de Pollensa manifiesta que dicho camino es uno de los más largos del término y de mayor interés agrícola ya que en su zona están los terrenos de mayor producción de cereales y otros artículos, que del mismo se sirven también muchos agricultores de Pollensa - propietarios de fincas en este término, que el firme del repetido camino está en pésimas condiciones de tránsito para toda clase de vehículos; que varios vecinos de esta ciudad, usuarios del mismo, y otros también del término de Pollensa han cambiado impresiones y resuelto solicitar de los respectivos Ayuntamientos, se dignen acordar su pavimentación asfáltica, la construcción de un puente en el torrente de Ca'n Roig, mediante pago de contribuciones especiales" (A.M.A. Sig. 44).

En sessió plenària del 15 de gener de 1969 "Por Secretaría se dió lectura a un oficio de la Diputación Provincial de Baleares, Negociado Cooperación, de fecha 21 de diciembre último, en el que se comunica que terminada la redacción del proyecto de Pavimentación asfáltica del camino Els Brassals en régimen de cooperación técnica, se ha remitido dicho proyecto por triplicado ejemplar"; l'ajuntament, després d'estudiar l'esmentat projecte, el va aprovar per unanimitat (A.M.A. Sig. 44).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat apareix fins al creuer amb el camí de Can Burguès inclòs en aquesta memòria dins la categoria de trams de major tràfic.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino Brasals" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a la "C-713. Palma-Alcúdia" i final a "Termino de Pollensa", amb una longitud de 3'6 quilòmetres i una amplada total de 3,5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Altres obres en el camí apareixen esmentades a l'acta de l'1 de juliol de 1975, quan es tractà la reparació del camí dels Braçals, acordant-se aprovar l'expedient d'urgència de les obres que es durien a terme per concert directe (A.M.A. Sig. 45).

L'any 1986 es va fer un estudi i valoració de la reposició del pont de Can Burguès, en el punt quilomètric 2'600 del camí dels Braçals; segons l'acta del 19 de desembre de 1986 s'adjudicaren les obres de pavimentació asfàltica del camí d'enllaç Braçals-Port de Pollença, i l'any 1996 es dugueren a terme obres d'eixamplament i pavimentació del camí (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viaria de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí dels Braçals està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb el nom C° Brassals (A.M.A. Sense Signatura).

Camí vell de Pollença

A l'expedient de camins i travessies format per la Junta de Camins l'any 1821, en el qual tots els ajuntaments havien de enviar un estat dels camins del seu terme, l'Ajuntament d'Alcúdia contestava el següent: "debe manifestar a VS que los dos unicos caminos de mas transito que tiene esta ciudad son el de Palma y el de Pollensa, ambos se hallan muy estropeados y quasi intransitables en todas estenciones" (A.G.C.M. Sig. X-822/9).

Les obres en aquest camí foren molt nombroses a finals del segle XIX: l'Ajuntament d'Alcúdia va acordar, en sessió del 13 de juliol de 1859, "continuar las obras del camino vecinal que de esta dirige a Pollensa, suspendidas por causa de lo crudo de la estación a cuyas obras se dará principio a primero de agosto próximo venidero"; el 8 d'abril de 1860 el mateix ajuntament donà compte "de haberse aprobado por el M.I.S. Gobernador de la Provincia la recepción definitiva de los trabajos regentados por el contratista D. Juan Sureda en el camino vecinal de esta a Pollensa" (A.M.A. Sig. 23); el 20 d'abril de 1862 "dió cuenta el Señor Presidente de haber recibido del depositario del Gobierno de esta provincia como comisionado, la cantidad de mil reales vellon conforme lo dispuesto por el M.I.S. Gobernador en circular del dia dose de febrero último inserto en el Boletín oficial número 4.568, debiendose invertir la ante dicha cantidad en la reparación del camino vecinal que de esta conduce a la villa de Pollensa"; el 10 de gener de 1864 el consistori alcudienc llegí una comunicació del Sr. Governador segons la qual "ha correspondido a esta ciudad la cantidad de 2000 reales para el camino de esta a Pollensa" (A.M.A. Sig. 24); el 27 de març de 1887 "se dió cuenta de una comunicació del señor Gobernador de la provincia inestando otra del Alcalde de la villa de Pollensa en la que se le da cuenta del mal estado del camino vecinal denominado de Pollensa, en el trayecto comprendido desde el puente de Can Roig y la carretera Nacional, y esto así dicha superior autoridad escita a este Ayuntamiento para que proceda a la reparación del trozo de camino de que se trata, dandose cuenta del resultado" (A.M.A. Sig. 25).

L'Ajuntament d'Alcúdia va dur a terme, en sessió plenària celebrada el 3 de setembre de 1865, la confecció del cordó sanitari de la ciutat, i amb tal motiu es decidí la col·locació de guardes "a cada una de las cuatro puertas de esta ciudad, llamadas Puerta de San Sebastian, puerta Roja, puerta del muelle y de la iglesia, mas en el punto centrico de reunion de los caminos; esto es, la carretera general, camino viejo de Pollensa, camino de las Forcas, y del Pou den Ros" (A.M.A. Sig. 24).

A la secció de correspondència de l'Ajuntament d'Alcúdia trobam una "Nota de todas las carreteras provinciales y caminos vecinales comprendido en el termino jurisdiccional de la Ciudad de Alcudia", datada el 21 de juliol de 1881, en la qual apareix el camí de Pollença, amb una longitud de 2.125 metres i una amplada de 6 metres. Aquesta nota o estat general dels camins veïnals del terme es repeteix en els anys 1882, 1887, 1891 i 1903, on apareix el camí amb la longitud ja esmentada (A.M.A. Sig. 80 i 353/2).

En el ple celebrat el 31 d'octubre de 1886 per l'Ajuntament d'Alcúdia "Se tuvo en consideración el cambio del antiguo camino de Pollensa suplicado por el honor Juan Ventayol ofreciendo pasase por dentro de su propiedad que lindan con dicho camino denominado Camí de Ciudad. El Ayuntamiento acordó que la permuta solicitada se efectuara toda vez que ofrecia ventaja al público en general, sin perjudicar a nadie absolutamente"; el 29 de maig de 1887 es repetia la petició: "Se tuvo en consideración el cambio de una pequeña porción del antiguo y viejo camino municipal llamado Camí Veyi de Pollensa, cuya entrada la tiene por la carretera general en el mismo punto del otro de igual clase llamado de las Forcas con un nuevo camino que D. Juan Ventayol y Rotger cederá y construiria a sus expensas por dentro su propiedad denominada Ca Ses Rogeres, que linda con el mencionado de Pollensa y que daria con la misma carretera. Enterado el Ayuntamiento de que el único propietario interesado en la permuta de que se trata era D. Andrés Reinés y Capó al cual no se le ofrecia reparo alguno que oponer, acordó que una comisión de su seno compuesta de los señores D. Gabriel Llompарт y D. Martin Martí pasasen a señalar la nueva línea en que deberá el señor Ventayol construir el nuevo camino por

dentro de su citada propiedad, dandosele la anchura correspondiente, y una vez construido y puesto al uso público que cierre y se apropie de la pequeña porción que contiene el antiguo llamado Veyí de Pollensa" (A.M.A. Sig. 25).

El mateix ajuntament, segons consta a l'acta del 24 de setembre de 1916, va llegir una sol·licitud "al objeto de obtener autorización para construir una pared en la finca de su propiedad denominada Els Bresals, en la parte que linda con el camino viejo de Pollensa. En su vista el Ayuntamiento, pasara a señalar la linea de la instrucción de referencia" (A.M.A. Sig. 31).

Segons consta en el ple celebrat el 12 de maig de 1918, "se acordó a unanimidad proceder el arreglo del puente de Can Busqués, sito en el camino viejo de Pollensa" (A.M.A. Sig. 32).

A més d'aquesta documentació, n'existeix d'altra referent als camins del molí de s'Almadrava, de la Barcassa, d'Almadrava i de s'Albufereta que molt probablement es corresponen amb diversos trams del camí des Braçals. Aquesta documentació és la següent:

- **Camí dels molins d'Almadrava.** En sessió plenària celebrada el 15 d'octubre de 1893, "Dió cuenta el Señor Alcalde que al vecino de Pollensa Juan de Son March ha construido una pared en su finca que linda con el camino que se dirige a los Molinos de Almadrava cuya pared sin autorizacion de este Ayuntamiento ha construido en varias de sus partes dentro del camino publico. El Ayuntamiento en su vista acordó la demolición y derribo de dicha pared a las partes que crea conveniente la comision de obras publicas de acuerdo con el Señor Alcalde" (A.M.A. Sig. 25).

En una altra sessió duïte a terme el 21 de maig de 1941 "Se acordó autorizar a D. Ignacio Rotger Bauzá, vecino de Pollensa, para conducir el agua por medio de una tuberia desde la finca Can Xenet a Can Solé, atravesando el camino viejo del molí Deumedrava" (A.M.A. Sig. 39).

- **Camí de la Barcassa.** En sessió plenària celebrada pel consistori alcudienc el 8 de desembre de 1897 "Diose cuenta de las quejas producidas por el vecino de esta ciudad Pablo Vives Serra, sobre el mal estado en que se hallaban los caminos municipales denominados de las Forcas y de la Barcasa. Se acordó que la comision respectiva de la Corporación pase a examinar las mencionadas vias y por su dictamen se proveerá" (A.M.A. Sig. 25).

- **Camí d'Almadrava.** A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 28 de desembre de 1915 es llegí una instància d'un veïnat de Pollença on demanava permís "para construir una caseta en la finca de su propiedad denominada Can Soler de este término en la parte que linda con el camino de Almadrava. En su vista el Ayuntamiento acordó que la Comisión de obras del Ayuntamiento pasara a señalar la linea de la construcción de referencia" (A.M.A. Sig. 31).

- **Camí de l'Albufereta.** A l'acta de la reunió del ple de l'Ajuntament d'Alcúdia que va tenir lloc el 5 d'agost de 1877, "se espuso por los señores de la comision de caminos los inconvenientes que ofrecía el rural de la Albufereta. por la construcción de la pared que el vecino Miguel Ferragut trata de construir en su propiedad en la parte lindante en dicho camino intermedio con otra finca de D. Antonio Picornell y Pizá. Y en su vista la corporacion acordo que fuese requerido inmediatamente el Director de caminos vecinales, al objeto de dirimir con mejor acierto las dificultades que van mencionadas en la presente sesión" (A.M.A. Sig. 25).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

Font i Serralta (1992), segons consta a la seva obra *Alcúdia. 10 excursions*, dedica un paràgraf a la volta a l'Albufereta: [...] "Hem de sortir d'Alcúdia per la carretera que va a la capital, per l'avinguda d'Inca, passam el creuer que va al Port de Pollença i 20 metres més envant, també a la dreta, surt un camí asfaltat, el camí dels Braçals. Hem de seguir aquest camí 5 o 6 km sense fer cas dels camins laterals que surten. Passam un primer torrent. Continuem pel camí asfaltat. Part grossa del camí hem anat com a paral·lels a la costa, però al final d'aquest camí s'acosta una mica a la costa i tot d'una després se'n torna allunyar per devora un torrent més gros. Ja no deixam el torrent fins que al final el travessam el mateix moment que pegam a la carretera que va de Pollença a Alcúdia".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix completament, amb el nom de "Camino de Can Burguet" (fins al creuer amb el camí núm. 2) i "C° de Almadrava".
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viaria 1.16.2.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000. Apareix com a "camino de Son Burgués".
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000. Apareix fins al creuer amb el camí de Can Burgués.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 1.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a camí dels Braçals.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de camí des Braçals.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí dels Brassals formant part de la xarxa viària existent.

(2) CAMÍ DE CAN BURGUÉS

FULLS MAPA 1/5000:

644-7-8

644-7-7

INICI: camí des Braçals.

FINAL: terme municipal de Pollença.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vias Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- Projecte de pavimentació per part de l'Ajuntament (1984).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Burgués.
- Ca na Manescala.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i reixes.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Pedres passadores al final del camí, al torrent de Can Roig.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des Braçals, núm. 1.
- Camí de Can Burgués a la carretera PM-220-1, núm. 50.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

El camí de Can Burgués apareix formant de l'actual xarxa viària amb el nom de "camino de Son Morell" al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* d'Alcúdia de l'any 1965 (A.M.A. Sense signatura).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'Ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams de major tràfic.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino C'an Burgues" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici al "Camino Brasals" i final a "Termino de Pollensa", amb una longitud de 1'5 quilòmetres i una amplada total de 3,5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1984 es va redactar el *Proyecto de pavimentación del camino de Ca'n Gosp, Ca'n Sanet i Ca's Verros*, a càrrec de l'enginyer Pere Ventayol March per l'Ajuntament d'Alcúdia. (A.G.C.M. Sig. 2164/7), on apareix marcat la totalitat d'aquest camí.

En una altra sessió plenària celebrada el 16 de gener de 1987, el consistori alcudienc acordà sol·licitar la inclusió de les obres de pavimentació asfàltica dels camins anomenats de Can Gosp, Can Xanet i Cas Verros en el pla d'obres i serveis del Consell Insular de Mallorca corresponent a l'any en curs (A.M.A. Sig. 1987). El traçat d'un d'aquests camins correspon a una part del camí de Can Burgués.

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Can Burguès està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino de Can Burgues" núm. 2, amb una longitud de 1,5 quilòmetres i una amplada total de 3,5 metres asfaltats (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix completament, amb el nom de "Camino de Son Morell".
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000. Apareix com a "camino de Son Morell".
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 2.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).
- Plànols del *Proyecto de pavimentación del camino de Ca'n Gosp, Ca'n Sanet i Ca's Verros* (Ajuntament d'Alcúdia, 1984). Apareix totalment.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.

- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí Can Burgués formant part de la xarxa viària existent.

(3) CAMÍ DE LA TORRE DE SON ROTGER

FULLS MAPA 1/5000:

644-6-8
644-7-8

INICI: carretera Palma al Port d'Alcúdia C-713. Km. 48'2.

FINAL: camí de Son Rotger (A) / camí de Can Melià.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:**- Tram 1:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2-2'5 m.
- Tipus de ferm: grava.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Es Pont de Pedra.
- Son Rotger.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i reixes.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:**

- Torre de Son Rotger.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Pont.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Son Rotger o de Can Melià, núm. 4.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino Torre de S'on Rotger" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a la "C-713, Palma - Alcudia" i final a "C'an Melià", amb una longitud de 1'2 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de la Torre de Son Rotger està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal. Pere Ventayol March inclou a més un programa general d'actuacions on aquesta via apareix amb el nom de camí de Son Rotger, camí que compte amb un projecte de pavimentació que encara no s'ha duit a terme.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino de Torre de Son Rotger" núm. 3, amb una longitud de 1,6 quilòmetres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix completament.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 3.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Programa general. Plano nº 6*. (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000. Apareix com a "proyecto existente sin ejecutar".
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí Torre de s'on Rotger formant part de la xarxa viària existent.

(4) CAMÍ DE SON ROTGER (A) / CAMÍ DE CAN MELIÀ

FULLS MAPA 1/5000:

644-6-8
671-6-1

INICI: carretera Palma al Port d'Alcúdia C-713. Km. 46,15.

FINAL: terme municipal de Pollença.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Camí municipal.
- Obres per part de l'Ajuntament.
- Memòria municipal del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2,5-3 m.
- Tipus de ferm: grava.

Des de la carretera C-713 fins a una llargada de 350 metres.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2 - 2,5 m.
- Tipus de ferm: terra i grava.

Del final del tram 1 fins a Can Moletó.

- Tram 3:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3,5 - 4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Del final del tram 2 fins al terme municipal de Pollença.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Ca na Manxa.

- Can Blai.
- Can Moletó.
- Torre de Son Rotger.
- Can Ferrer.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí. Un, al final del camí: Camí de Son Rotger (Aj. de Pollença).

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets, reixes i obert.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -****ESTAT DEL CAMÍ:**

- Regular als trams 1 i 2, i bo al tram 3.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Parets al tram 2.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Son Rotger (B), núm. 115.
- Camí de Can Blai (A), núm. 72.
- Camí de la carretera de Palma al camí de Son Rotger, núm. 62.
- Camí núm. 106.
- Camí vell de Lluc, núm. 39.
- Camí de la Torre de Son Rotger, núm. 3.
- Camí del pou d'Ambroix, núm. 52.
- Camí núm. 108.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

El 13 de febrer de 1898 "se tuvo en consideración en una solicitud del honor Pedro José Canaves Martorell en la que se interesa la debida autorización para construir una pared en el predio Son Rotger de su pertenencia, en una parte lindante con camino municipal. Se acordó que por la comisión de obras públicas se pase a señalar la línea que deberá seguirse en dicha pared" (A.M.A. Sig. 25).

En la sessió plenària, celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 2 de desembre de 1917, "se concedió permiso a D. Pedro Bennasar Serra, vecino de Pollensa, para construir una pared de canto seco, en la finca denominada Can Farré, lindante con el camino de Son Rotger de este término municipal" (A.M.A. Sig. 31).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe anomenat "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat. Aquest document fa referència a la totalitat del camí documentat i a la seva continuació per Can Faveta i que en aquest catàleg apareix com a camí de Son Rotger (B), núm. 115.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí de Son Rotger (A) forma part del "camino C'an Melia" que és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a la "C-713, Palma -Alcudia" i final al "Término de Pollença", amb una longitud de 3'5 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquest document fa referència a la totalitat del camí documentat i a la seva continuació per Can Faveta i que en aquest catàleg apareix com a camí de Son Rotger (B), núm. 115.

L'Ajuntament d'Alcúdia, segons consta a l'acta del ple celebrat l'1 de setembre de 1989, es donà lectura a una comunicació de la Conselleria d'Agricultura i Pesca referent a l'execució d'obres de construcció o millora de camins de servei rural "y teniendo en cuenta del estado actual de los caminos rurales de este municipio, se propone al Ayuntamiento adopte el siguiente acuerdo: Primero. Acogerse al Plan de Caminos Rurales de Baleares que se desarrolla de 1989 a 1992 incluyendo la pavimentación de los caminos que a continuación se indican siguiendo el orden de prioridad que se indica:

- 1º Camino de Can Roig
- 2º Camino de Son Rotger**
- 3º Camino enlace C/173 a Camino Can Roig
- 4º Camino de Oriolet
- 5º Camino Sa Torre

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viaria de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Son Rotger està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats

del Terme Municipal. A més s'inclou un programa general d'actuacions i un programa de prioritats. En el primer document aquesta via apareix amb el nom de camí de Son Rotger com a camí que compte amb un projecte de pavimentació que encara no s'ha duit a terme. En el programa de prioritats trobam que la "Actualización del Proyecto de pavimentación de Can Roig" se considera com a tema prioritari.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino de Can Melià" núm. 4, amb una longitud de 3,5 quilòmetres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896). Escala 1/20.000.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix completament, com a "C° de Son Rotger".
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- *Plànol de Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 4.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Programa de prioridades. Plano nº 5* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Programa general. Plano nº 6* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000. Apareix com a "proyecto existente sin ejecutar".
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí Can Melià formant part de la xarxa viària existent.

(5) CAMÍ DE CA NA BASSERA (A) /CAMÍ VELL DE S'ALBUFERA

FULLS MAPA 1/5000:

671-6-2
671-7-1
671-7-2

INICI: carretera Palma al Port d'Alcúdia C-713. Km. 44,9.

FINAL: camí de Can Moi, núm. 57.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3 m.
- Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici fins a Ca na Bassera, prop de la partió del terme.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 1,5 - 2,7 m.
- Tipus de ferm: terra.

Del final del tram 1 fins a les cases de Ca na Bassera.

- Tram 3:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3 m.
- Tipus de ferm: terra.

De les cases de Ca na Bassera fins a uns 750 metres.

- Tram 4:

- Tipologia: carro.

- Amplada: m.
- Tipus de ferm: terra.

Continuació del tram 3, d'uns 150 metres de llargada. Actualment no existeix.

- Tram 5:

- Tipologia: carro.
- Amplada: m.
- Tipus de ferm: terra.

Continuació del tram 4, fins a l'abocador de cendres des Murterar, on el camí està interromput.

- Tram 6:

- Tipologia: carro.
- Amplada: m.
- Tipus de ferm: ?.

Continuació del tram 5 que discorre per dins l'abocador de cendres. Actualment el camí ha desaparegut.

- Tram 7:

- Tipologia: carro.
- Amplada: m.
- Tipus de ferm: terra.

Continuació del camí, des de l'abocador de cendres, per les cases de Biniatria, fins el final del camí de Biniatria, núm. 6, a les barreres de Biniatria.

- Tram 8:

- Tipologia: carro.
- Amplada: restes d'un portell a l'inici, d'uns 2,5 metres.
- Tipus de ferm: ?

És un tram pràcticament desaparegut fins prop de les cases de Can Moi entre el final del tram 7 i les cases de Can Moi.

- Tram 9:

- Tipologia: carro
- Amplada: 2,5 m.
- Tipus de ferm: terra i pedres.

Correspon als darrers 100 metres del camí, des de les cases de Can Moi, fins el final del camí de Can Moi, núm. 57.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Ca na Bassera.

- Biniatria.
- Can Moi.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: molt difícil, alguns trams del camí actualment no existeixen.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Reixes i obert, majoritàriament. Parets puntualment (trams 3, 9).

LIMITACIONS DE PAS:

- Un portell tapat, dues barreres obertes i una prohibició de pas al tram 2.
- Una barrera oberta i una tancada al final del tram 3.
- El tram 4 no existeix.
- Dues barreres tancades, sense pany, amb un cartell de "Prohibido el Paso. Cenizas calientes" a l'inici i final del tram 5
- El tram 6 està cobert per l'abocador de cendres.
- Una barrera tancada, amb pany, al final del tram 7.
- Una barrera tancada, amb pany, amb una prohibició de pas al final del tram 8.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Cases de Biniatria.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Tram 1: regular a l'inici i envaït per la vegetació al final.
- Tram 2: dolent, envaït per la vegetació.
- Tram 3: bo, excepte al final.
- Tram 4: actualment no existeix.
- Tram 5: regular.
- Tram 6: actualment no existeix, cobert per l'abocament de cendres.
- Tram 7: bo.
- Tram 8: actualment no existeix.
- Tram 9: bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Petits marges de suport al trams 1, 2 i 7.
- Parets a ambdós costats al trams 3 i 9.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí del Puig de Vall, núm. 7
- Camí de Biniatria (A), núm. 6.

- Camí de Can Moi, núm. 57.
- Camí de Ca na Bassera, núm. 86.
- Camí de Biniatria (B), núm. 87.

OBSERVACIONS:

El traçat del camí apareix ben documentat a la documentació localitzada, tot i estar actualment interromput en diversos punts i haver desaparegut els trams 4, 6 i 8.

El traçat del tram 8, actualment no existeix tanmateix apareixen grafats dos possibles traçats d'acord amb els plànols de la Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955) i del Servicio Cartográfico del Ejército (1962). D'acord amb els informadors locals el camí de Ca na Bassera continuava pel camí de Can Moi fins a la carretera de Palma a Alcúdia.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El camí de Ca na Bassera apareix formant part de l'actual xarxa viària al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal d'Alcudia* de l'any 1965 (A.M.A. Sense signatura).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat, és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams amb tipus de ferm de macadam en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino C'an Melia" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a la "C-713, Palma-Alcudia" i final a la "C-713, Palma-Alcudia", amb una longitud de 73 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Ca na Bassera (A) està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal. A més s'inclou un programa general d'actuacions i un programa de prioritats. En el primer document aquesta via apareix com a part del "camino de Son Fe-Biniatria" com a via que s'hauria de recuperar, "sin prejuzgar por que motivos, se ha venido interceptando una serie de vías que históricamente tenían un peso específico importante y que de recuperarse tendrían funciones que van desde las puramente de comunicación hastas

las lúdico-turísticas". En el programa de prioritats trobam que el "Proyecto de Pavimentación del camino de Son Siurana" se considera com a tema prioritari.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vias Provinciales*, amb el nom de "camino de Ca na Basera" núm. 5, amb una longitud de 7,3 quilòmetres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura). El traçat del camí apareix modificat respecte al del plan nacional, i des del tram 3 continua pel camí núm. 86.

Camí de Son Siurana

A l'acta de la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 16 de març de 1890 "el Concejal Sr. Serra expuso: Que desde las casas de la Albufera hay conocido un camino desde tiempo inmemorial que se dirige a Son Siurana y que D. Felipe de Agüera ha cerrado una de sus propiedades por medio de la cual pasaba dicho camino y hoy los vecinos pasan por una nueva línea, y como no consta la cesión del Señor Agüera de la nueva dirección propone al Ayuntamiento acuerde sobre el particular. En su vista el Ayuntamiento teniendo en consideración la importación de la proposición del Sr. Serra acordó que antes de determinar se entienda la Comisión de obras públicas con dicho Señor y en vista de lo que D. Felipe manifieste se resolverá segun procediere en justicia" (A.M.A. Sig. 25).

El 28 de gener de 1894 el consistori alcudienc va tractar, segons una notació al marge, "Sobre abertura de Clavagueras en una pared construida lindante a camino público", i es pot llegir el següent: "Tuvo en cuenta el Ayuntamiento la queja del vecino de la Puebla D. Miguel Planas de que Martin Segui no ha cumplido el acuerdo del Ayuntamiento que le obliga a abrir tres alcantarillas vulgo clavegueras en la pared construida en su finca lindante con el camino de Son Siurana y se acordó exigirle la notificación con el recibi y transcurrido el plazo que tiene concedido que se proceda de oficio y a su costa si no da cumplimiento el interesado" (A.M.A. Sig. 30).

Camí de s'Albufera per Son Ferrer i Son Siurana

El 17 de desembre de 1893, segons consta a l'acta de la sessió plenària, "Tuvo en cuenta el Ayuntamiento la queja producida por el propietario lindante al camino público que se dirige a la Albufera ha construido una pared traspasando las cloacas y dejando las aguas sin salida todo sin obtener el permiso de esta Corporacion, operación que causa a los colindantes y del público en general. En su vista el Ayuntamiento acordó que el proximo domingo revise aquel camino la comision de obras para resolver lo que procediere, avisando al Sr. denunciante para que se persone en dicho sitio a las 3 de la tarde de dicho dia"; com a continuació del document anterior, el 31 de desembre de 1893 "Enterado el Ayuntamiento por la Comision de obras publicas que efectivamente es exacta la queja producida por el propietario de Son siurana que Martin Seguí y Socias propietario de la finca Son Ferrer ha construido una pared sin dejar paso a las aguas lo que da lugar a encharcamiento en el camino que se dirige a la Albufera, por unanimidad se acordó se manifieste a dicho Seguí que abra tres alcantarillas distribuidas en todo el frontis de su pared y puntos donde afluyen mas las aguas con apercebimiento que si en el plazo de ocho dias no cumplimenta dicho servicio se procederá de oficio y a su costa a cuyo individuo se le manifestará tambien que en lo sucesivo no construya paredes en fincas de su pertenencia lindantes a caminos vecinales sin tener antes el correspondiente permiso de este Ayuntamiento" (A.M.A. Sig. 25).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- Mapa d'Alcúdia i els seus voltants (Bonaventura Serra, 1775). Sembla que apareixen els tres primers trams. En aquest mapa el camí continua en direcció a la cova Sant Martí i, per darrera del puig de Sant Martí, va a morir a la carretera de Palma a Alcúdia (el final coincideix aproximadament amb amb la via de circumval·lació actual).
- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000. Apareix sols el tram que va des de l'inici del camí fins el creuer fins el camí núm. 86.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix majoritariament, com a "C° de Puig de Vall" (tram 1) i com a "C° antiguo de la Albufera".
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Apareix parcialment.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 671-I.
- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viária 1.16.2*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 5.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 671-II. Apareix parcialment.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Programa de prioridades. Plano nº 5* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Programa general. Plano nº 6* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000. Apareix com a "camino cortado a recuperar".
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix parcialment.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareixen els trams 1, 2 i part de 3 com a Camí de Ca na Bassera formant part de la xarxa viària existent.

(6) CAMÍ DE BINIATRIA (A)/CAMÍ DE SON FE**FULLS MAPA 1/5000:**

671-6-1

671-7-1

INICI: carretera Palma al Port d'Alcúdia C-713. Km. 47.**FINAL:** camí de Ca na Bassera (núm. 5).**DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA:** sí.**TIPUS:**

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- *Normes subsidiàries del Planejament* (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -**INTERÈS EXCURSIONISTA:** -**TIPOLOGIA:****- Tram 1:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Es Castellot.
- Son Fe Petit.
- Ca na Pereta Corrona.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:** -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí de Ca na Bassera (1) i (2).

OBSERVACIONS:

- Una barrera tancada amb pany al final del camí, al creuer amb el camí de Ca na Bassera. Un cartell de: "Prohibido el paso. Cenizas calientes".

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Segons reflecteix l'acta de la sessió plenària, celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 14 de maig de 1890, "El Sr. Serra seguidamente espuso que en el camino que pasa por el predio de Biniatria se ha puesto una barrera sin el debido permiso del Ayuntamiento. En su vista el Ayuntamiento acordó que la comision de obras públicas se informe sobre el asunto y emita informe sobre el cual determinará el Ayuntamiento" (A.M.A. Sig. 25).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino de Biniatria" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a la "C-713, Palma - Alcudia" i final a "Biniatria", amb una longitud de 0'9 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquest document solament fa referència aproximadament a la primera meitat del camí, des de l'inici fins a una llargada d'uns 900 m, prop de Ca ses Bordes.

L'any 1987 l'enginyer Pere Ventayol March va redactar el projecte de pavimentació del camí de Son Fe, a la memòria del qual es diu el següent: "El camino que nos ocupa discurre por terrenos rústicos correspondientes en general a suelo no urbanizable y sirve de acceso a las fincas de sus alrededores" (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Biniatria està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino de Biniatria" núm. 6, amb una longitud de 1,7 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix completament com a "C° de Can Rafelinos".
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 671-I.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Bona part del camí apareix amb el núm. 6.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 671-II.
- Plànol del *Proyecto de pavimentación del camí de Son Fe* (Pere Ventayol March, 1987).
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix , amb el nom de camí de Biniatria.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí de Biniatria formant part de la xarxa viària existent.

(7) CAMÍ DEL PUIG DE VALL / CAMÍ D'ORIOLET

FULLS MAPA 1/5000:

644-7-2

INICI: camí de Ca na Bassera, núm. 5.

FINAL: carretera PMV-343-3.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ: -

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Pareds, reixes i obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí de Ca na Bassera, núm. 5.
- Travessia del camí d'Oriolet, núm. 56.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). És un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams amb tipus de ferm de macadam en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino de Puig de Vall" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "Camino ca na Bassera" i final a "Camino Can Blau", amb una longitud de 0'8 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1990 es va redactar el *Proyecto de acondicionamiento de los caminos rurales "Can Roig", "Oriolet" y "Sa Torre" en el término municipal de Alcudia (Mallorca)* (A.C.A.P Sense Signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí del Puig de Vall està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal. A més s'inclou un programa general d'actuacions i un programa de prioritats. En el primer document aquesta via apareix amb el nom de camí d'Oriolet com a camí que compte amb un projecte de pavimentació que encara no s'ha duit a terme. En el programa de prioritats trobam que la "Actualización del Proyecto de pavimentación del camino de Oriolet" se considera com a tema prioritari.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino de Puig de Vall" núm.

7, amb una longitud de 0,8 quilòmetres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix amb lleugeres modificacions.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 671-I La Puebla. Apareix totalment.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 7.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 671-II Sa Pobla.
- Plànols del *Proyecto de pavimentación del camino d'Oriolet y ramal este* (Ajuntament d'Alcúdia, 1989).
- Plànol del *Proyecto de acondicionamiento de los caminos rurales "Can Roig", "Oriolet" y "Sa Torre" en el término municipal de Alcudia (Mallorca)* (Sefobasa, 1990).
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Programa general. Plano nº 6* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000. Apareix com a "proyecto existente sin recuperar".
- *Mapa Topográfico Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí del Puig d'Avall formant part de la xarxa viària existent.

(8) CAMÍ DES PUIG / CAMÍ DES QUATRE CARRERONS/CAMÍ DE CAN CAPÓ

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

644-7-8

644-8-1

INICI: camí des Braçals.

FINAL: zona urbana (urbanització Llac Menor).

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3,5 - 6 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Resolí.
- Pou d'en Xopa.
- Es Puig.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i reixes.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -****ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí des Braçals, núm. 1.
- Camí de ses Gleasses, núm. 34.
- Camí de s'Olivera, núm. 31.

OBSERVACIONS:

- L'inici del camí es conegut com a camí des quatre Carrerons.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 13 de maig de 1894, va tractar "la petició del vecino Antonio Viver en suplica de que se le señale la linea que debe seguir en la construccion de una pared en su finca lindante al camino que por Can Capo se dirige a San Martin y se acordó por unanimidad que la Comisión de obras públicas cumpla con dicho servicio" (A.M.A. Sig. 30). En el mateix sentit, el 6 de març de 1943 "También se acordó autorizar a D. Nicolás Truyol Frontera, para construir una pared en la finca de su propiedad denominada Les Casotas lindante con el camino de Can Capó" (A.M.A. Sig. 41).

El camí des Puig apareix formant part de l'actual xarxa viària al Plan General de Ordenación Urbana Municipal d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí des Pou d'en Xopa és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams amb tipus de ferm de macadam en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino des Puig" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en*

la Provincia a cargo de Alcudia, del mateix any, amb inici a la "C-713, Palma-Alcudia" i final al "Término Can Gelat", amb una longitud de 2'2 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El 10 de juny de 1974 el consistori alcudienc va acordar, davant el mal estat del camí des Puig o de Can Capó, procedir a la millora del traçat del mateix i a la reparació del paviment; el 14 d'abril de 1975 es va tractar el pla extraordinaria de cooperació provincial: "se acuerda por unanimidad interesar la inclusión en el mismo de las obras de asfaltado del camino denominado de la Montaña, desde el Mal Pas hasta el monte La Victoria y del denominado El Puig, desde el Km. 51 de la carretera Palma-Pto. Alcudia hasta el Monte San Martín" (A.M.A. Sig. 45), i en maig de 1975 es va redactar el projecte de pavimentació asfàltica dels camins de la Muntanya i del Puig, elaborat per l'enginyer A. Paretto (A.M.A. Sense signatura).

El mateix consistori, com veim a l'acta del 26 de gener de 1977, acordà per unanimitat aprovar l'expedient d'urgència de les obres de rectificació del traçat i continuació de parets en diversos trams dels camins del Puig i la Muntanya, previs al seu asfaltat (A.M.A. Sig. 46).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí des Puig està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

El febrer de 1998 l'enginyer municipal, Sr. Pere Amorós Martorell, redactà el projecte de repavimentació del camí des Puig (A.M.A. Sense signatura).

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vias Provinciales*, amb el nom de "camino des Puig" núm. 8, amb una longitud de 2,2 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

Camí dels quatre carrerons

A la sessió celebrada per la comissió de govern del consistori alcudienc el 19 de desembre de 1986 s'adjudicaren les obres de pavimentació asfàltica del camí dels quatre Carrerons (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II i 671-I.
- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viaria 1.16.2.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 8, fins el camí núm 61.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25) i 671-II.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Alcúdia. Plànol guia* (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí del Puig i Camí des Quatre Carrerons.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix com a camí des Puig.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí del Puig formant part de la xarxa viària existent.

(9) CAMÍ DES JARDÍ

FULLS MAPA 1/5000:

671-8-1

INICI: zona urbana del Port d'Alcúdia. Proximitats del camí de Can Blau.

FINAL: zona urbana del Port d'Alcúdia. Proximitats dels Apartamentos Siesta.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- *Plan Nacional de Vias Provinciales* (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- **Tram 1:**
 - Tipologia: carro.
 - Amplada: 2 - 2,5 m.
 - Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ: -

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: difícil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: dos.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Majoritàriament obert.

LIMITACIONS DE PAS:

- El camí està interromput amb reixes als quatre vials que travessa.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Molt dolent.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí núm. 61.
- Camí de Ca na Lloreta.

OBSERVACIONS:

- L'accés al camí inventariat que apareix al *Plan Nacional de Vias Provinciales* actualment es troba dins sol urbà, i el seu traçat està modificat.
- El final del camí acaba amb una voravia a la zona urbana.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -

El camí des Jardí apareix formant part de l'actual xarxa viària al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965), (A.M.A. Sense signatura).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino des Jardí" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a la "C-712, Artà-Pto. Alcudia" i final al "camino de Ca'n Blau", amb una longitud de 1'5 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí des Jardí està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vias Provinciales*, amb el nom de "camino des Jardí" núm. 9, amb una longitud de 1,5 quilòmetres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962). Escala 1/25.000. Full 671-II.
- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viaria 1.16.2.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 9.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí del Jardí formant part de la xarxa viària existent.

(10) CAMÍ DEL CAMP D'EN FRANÇA

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

INICI: camí de la Solada (núm. 12).

FINAL: camí de Santa Anna (núm. 11).

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: ferradura.
- Amplada: 1,6-2 m.
- Tipus de ferm: grava.

Del camí de sa Solada fins al camí núm. 51.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2'5-3 m.
- Tipus de ferm: grava.

Del camí núm. 51 fins al camí de Santa Anna.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Camp d'en França.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: dos. A l'inici i final del tram 1, que indiquen el Teatre Romà.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -****ESTAT DEL CAMÍ:**

-Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí de sa Solada, núm. 12.
- Camí vell de Santa Anna, núm. 58.
- Camí de Santa Anna, núm. 11.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 31 de juliol de 1933, "A propuesta de D. Francisco Sureda se acordó limpiar de malezas y piedras la travesía que desde el camino de La Solada conduce al de Santana", proposta que es repetí a la sessió del 4 de setembre del mateix any (A.M.A. Sig. 35).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí del Camp d'en França està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el núm. 84, amb una longitud de 350 metres i una amplada total de 2,5 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

A l'any 1999 es va redactar el *Proyecto de acondicionamiento y rehabilitación del camí de Camp de França* per part de l'enginyer Juan Jose Lemm per l'Ajuntament d'Alcúdia. Aquest projecte afecta al tram 1 del camí inventariat (A.M.A. Sig. 58/99).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Font i Serralta, Miquel (1992). *Alcúdia. 10 excursions*, a l'itinerari de la ciutat romana de Pollèntia i l'oratori de Santa Anna explica: "[...] i a 50 metres de l'Oratori trobam a la dreta el camí vell de Santa Anna, que travessa el que va ser la ciutat romana; poc temps més envant aquest camí fa un revolt, i d'aquest surt un caminó a la dreta que fa una mica de baixada, 5

minuts més tard arribam al camí del Teatre Romà, el seguim en direcció contrària a Alcúdia i 100 metres més avall hi ha un caminó a la dreta que pega al Teatre Romà".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Esplicación del plano de la plaza de Alcudia y sus contornos* (Ballester, 1753). Escala 1:3.745.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix el tram 2.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Apareix el tram 2.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Apareix com a camí de ferradura el tram 1 i com a camí de carro el tram 2.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV. El tram 1 apareix com a camí de ferradura i el tram 2 com a camí de carro.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix amb el núm. 84 formant part de la xarxa viària existent.
- Plànols del *Proyecto de acondicionamiento y rehabilitación del camí de Camp de França* (Ajuntament d'Alcúdia, 1999).

(11) CAMÍ DE SANTA ANNA /CAMÍ DE S'ALBUFERA

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

INICI: nucli urbà d'Alcúdia (es Clot).

FINAL: proximitats del poliesportiu i zona urbana del Port d'Alcúdia.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vias Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 7-8 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 13 (9) m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Correspon a una travessia cap al poliesportiu.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Sa Portella.
- Santa Anna.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i obert.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:**

- Ruïnes de Pol·lèntia.
- Oratori de Santa Anna.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí de s'Olivera, núm. 31.
- Travessia del camí de Santa Anna al camí de Taraina, núm. 38.
- Camí de Can Tormentat, núm. 32.
- Camí des Camp d'en França, 10.

OBSERVACIONS:

- Al tram dos hi ha un carril per bicicletes de dos metres d'amplada a cada banda.
- Aquest camí també es conegut, segons informacions orals, com a camí de Santa Margalida.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A la determinació de consell (antic òrgan de govern municipal) de la ciutat d'Alcúdia, adoptada en sessió del 28 de març de 1554 apareixen les ordinations sobre el bestiar, que delimitaven els terrenys on no es podia pasturar: "y de dit camí de mallorca prenint lo carrero qui va a ferir a la tanca de na robi tirant a la tanca den torrents y de aqui prenint lo camí de tarayna y de aqui per lo camí qui va a sta anna" (A.M.A. Sig. 8).

En una altra sessió duïte a terme l'11 de novembre de 1877 "El señor presidente manifestó que D. Enrique de España propietario de la finca Sta. Ana que debe ser alineada para la modificación proyectada sobre aquel camino, había estado en esta ciudad el día nueve del corriente, y que con tan oportuna ocasion se le había indicado la necesidad de expropiar una porción de su indicada finca, a cuya proposición habia axcedido (sic), sin pretender nada por la enajenación, tan solo que se le hiciera la pared nueva con dos palmos mas de elevacion de la que hoy existe. y enterado el Ayuntamiento del servicio que precede, acordó por unanimidad que se apuraran todos los medios indispensables para llevar a cabo la proyectada e indispensable modificacion en el camino de que se trata"; l'any següent, segons consta a l'acta del 10 de novembre de 1878, el director de camins veïnals va assenyalar el traçat que s'havia de donar al camí (A.M.A. Sig. 25).

L'Ajuntament d'Alcúdia, en una altra sessió plenària celebrada el 10 d'agost de 1884, va tractar una comunicació de "D. Enrique Varing representante de la Empresa de la Albufera de esta ciudad, en la que expone interesarle la consideración que merece al Ayuntamiento el camino que desde el puerto se dirige al puente sobre el canal principal de la Albufera en el sitio denominado Rompiente, es decir si el tal trozo de camino es de propiedad particular o vecinal para que segun sea atender a su reparación. El Ayuntamiento enterado y habida consideración acerca la solicitud mencionada acordó evacuarla en los siguientes términos.- Que el aludido trozo de camino no ha sido construido por cuenta de la Empresa como se ha afirma en su mentada solicitud el Sr. Varing; y sí unicamente recompuesto para su mejor transito en las necesidades particulares de la misma Empresa pues que, dicho ha sido en todo tiempo de la exclusiva competencia del municipio, siendo el único precisamente que desde la mas remota antigüedad viene utilizandose para el trasporte de genero y efectos que se importan y exportan por dicho puerto y tienen que ser conducidos a Sta. Margarita y viceversa debiendose significar como prueba evidente de tales asertos, la circunstancia de que, no hace muchos años que el estado del vecinal de Sta. Margarita en la parte mas aproximada a Sta. Ana no permitia pasar con carruajes de ninguna especie, teniendo que efectuarlo precisamente por el repetido trozo de camino de que se trata. En esta situación pues la tal via se halla comprendida en el articulo 72 de la vigente ley municipal, y por lo mismo debe ser considerado como rural, y esto así parece razonable que su conservación corresponda a la Empresa de la Albufera mencionada" (A.M.A. Sig. 25).

El 13 de gener de 1889 l'Ajuntament d'Alcúdia discutí "la conveniencia de establecer en los caminos Fonoyeta y el de la Albufera unas medias lunas o recodos que faciliten el paso de carruages, una de ellas entre las fincas de D. Antonio Calvo y herederos de D. Jose Dezcallar y otra en la llamada Cana Ferrera de Dona Juana Palau, ambas correspondientes al de Fonoyeta, y otra en el de la Albufera o Santa Ana" (A.M.A. Sig. 25).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 9 de març de 1892 "se acordó que con preferencia a otros caminos se recompongan el de Santa Ana hasta la Albufera y el de Ronda, por exigirlo así el estado intransitable en que se encuentran" (A.M.A. Sig. 25).

El 21 d'octubre de 1894 "Tuvo en consideracion el Ayuntamiento la utilidad pública que representa continuar el ensanche del camino de Sta. Ana o del Cementerio dada la alta mision para que sirve y por su resultado se acordó por unanimidad continuar el ensanche y alineacion que se halla interrumpida en la mitad de su tránsito" (A.M.A. Sig. 30).

El camí de Santa Anna apareix formant part de l'actual xarxa viària al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'Ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams de major tràfic.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la

catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino de Se Bufera" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "casco Alcudia" i final a "C-713 Artá - Puerto Alcudia", amb una longitud de 1'5 quilòmetres i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Santa Anna està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino de Se Bufera" núm. 11, amb una longitud de 1,5 quilòmetres i una amplada total de 5 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Esplicación del plano de la plaza de Alcudia y sus contornos* (Ballester, 1753). Escala 1:3.745.
- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896). Escala 1/20.000. Apareix sols el tram 1.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm 11 .

- *Mapa Topogràfic Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí de l'Albufera formant part de la xarxa viària existent.

(12) CAMÍ DE SA SOLADA / CAMÍ VELL DES TEATRE ROMÀ / CAMÍ DES VIDRIELL

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

INICI: nucli urbà d'Alcúdia.

FINAL: carretera C-713, Palma al Port d'Alcúdia.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2,5-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Es tracta d'un enllaç amb la carretera

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Sa Solada.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí. Un cartell al creuer amb el camí núm. 10, que indica el Teatre Romà.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Teatre Romà.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí vell de Santa Anna, núm. 58 .
- Camí del Camp d'en França, núm. 10.
- Camí del Teatre Romà, núm. 40.

OBSERVACIONS: -

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Segons consta a l'acta del ple que es va dur a terme el 25 de setembre de 1933, "acordó el Ayuntamiento autorizar a D. Keneth Leslie Melville, para arreglar por su cuenta un trozo del camino de la Solada" (A.M.A. Sig. 35).

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària duite a terme el 15 de desembre de 1951, acordà "caso que el teatro Romano llegue a cederse al Museo Arqueológico Municipal, arreglar el camino desde el teatro hasta la carretera del Puerto" (A.M.A. Sig. 42). (Tram 2).

El 15 d'octubre de 1952 "el Ayuntamiento, teniendo en cuenta que una vez terminadas las excavaciones que se llevan a cabo en el Teatro Romano, es muy probable que dicho Teatro sea muy visitado por nacionales y extranjeros, con el fin de que los autobuses puedan llegar comodamente hasta sus inmediaciones, acordó por unanimidad, abrir un camino desde la carretera del Puerto hasta el camino de La Solada, atravesando una finca de Dª Teresa Sampol Calvó y otra de herederos de D. Francisco Sureda Sureda"; com a continuació del document anterior, el 15 d'abril de 1953 es va designar a l'aparellador municipal "para la confección del proyecto de las paredes laterales del nuevo camino de la Solada o sea hasta las inmediaciones del Teatro Romano" (A.M.A. Sig. 42). Aquest document afecta sols al tram 2.

El 17 d'agost de 1953 el mateix ajuntament, també en sessió plenària, va adjudicar definitivament "las obras de construcción de dos muros laterales y longitudinales del nuevo camino que conduce al Teatro Romano desde la carretera del Puerto", per la quantitat de 12.495 pessetes; aquestes obres varen ser liquidades per l'ajuntament alcudienc en sessió del 15 de desembre de 1953 (A.M.A. Sig. 42). (Tram 2).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva

col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino de Sa Solada" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "casco Alcudia" i final a "C-712 alma - Alcudia", amb una longitud de 1'1 quilòmetres i una amplada total de 2'5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). (Tram 1)

L'any 1978 es va redactar el projecte de pavimentació asfàltica de diversos camins municipals del terme d'Alcúdia, gràcies a la cooperació tècnica total concedida per la Diputació Provincial. Entre aquests camins municipals hi trobam el camí del teatre Romà, amb una longitud de 180 metres de longitud i una amplada de 5,70 metres (A.M.A. Sense signatura). (Tram 2)

L'Ajuntament d'Alcúdia donà compte, en sessió celebrada el 5 de desembre de 1979, d'una carta del Consell Insular de Mallorca comunicant la inclusió de les obres de pavimentació asfàltica del camí del teatre Romà en el pla d'obres i serveis de l'any en curs (A.M.A. Sig. 46). (Tram 2).

L'Ajuntament d'Alcúdia acordà, en ple reunit el 14 d'abril de 1980, sol·licitar la inclusió de les obres de pavimentació asfàltica del camí de sa Solada en el pla d'obres i serveis de l'any en curs (A.M.A. Sig. 46). (Tram 1).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de sa Solada està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino de Sa Solada" núm. 12, amb una longitud de 1,1 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

Camí des Vidriell

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 16 de setembre de 1877 "El Señor Presidente manifestó que en el día de hoy D. Lorenzo Robira ex-director de caminos vecinales y maestro de obras públicas acompañado de los señores Concejales, D. Bartolomé Serra y D. Antonio Sureda que componen la comision de obras públicas caminos y servidumbres se había constituido en el denominado del Vidriell en donde se acaba de construir la caseta que tenie solicitada D. Antonio Calvó en la finca Hort Nou lindante con dicho camino, con la cual resulta discordancia en el trazado de la linea, cuyo edificio examinado por dicho facultativo manifiesta este que la comision estuvo acertada en el primer trazado convenido por el Señor Calvó y no llevado a efecto; pero que del modo que se ha hecho es una imperfeccion

manifiesta por lo mismo con tendencia al derribo de aquel edificio, toda vez que la estrechez del camino no permite pasar dos carros juntos lo que deberá suceder frecuentemente atendida la continuada frecuencia de tránsito a que la necesidad le llama. Enterados los señores capitulares, acordaron requerir en el acto a D. Antonio Calvó y efectuado así con asistencia del espresado señor ex-director, este expuso su dictámen tal como va inserto, y a continuación propuso un armonioso arreglo que evitase perjuicios y disgustos; y después de una prolongada y debatida discusión en la que nada se obtuvo, manifestó el señor Robira como último medio que se quitara la hilada de piedras lindante con el camino de que se trata unida a la caseta, y así ya quedaba la anchura suficiente para pasar dos carros, a cuyo proposición no quiso acceder del Sor. Calvó. En su vista el Ayuntamiento acordó por unanimidad que se forme el oportuno expediente sobre el hecho expuesto, y según su resultado se resolviera con más acierto" (A.M.A. Sig. 25).

Segons consta a l'acta del ple celebrat pel consistori alcudienc el 31 de març de 1878, "varios señores Concejales expusieron que el trozo de muralla interior y exterior de la parte sur de la población o sea la porcion que existe a la terminacion de la calle de Serra y la otra que afronta con el camino del Vidriell se hallaba en estado de ruina", per la qual cosa es passa inspecció i s'acordà el seu esfondrament (A.M.A. Sig. 25).

Anys més tard, en sessió plenària del 7 de setembre de 1984, l'ajuntament alcudienc va aprovar el projecte d'ordenació del camí des Vidriell, redactat per l'enginyer D. Pere Ventayol March (A.M.A. Sig. 48).

Camí de s'hort Nou

En el ple de l'Ajuntament d'Alcúdia, celebrat el 12 d'agost de 1877, "Se dió cuenta por los señores que componen la comision de obras públicas de que en el día de hoy se habian constituido en la finca hort Nou de Dª Teresa Calvó al objeto de trazar la linea para la construcción de una caseta que D. Antonio Calvó hermano de la nominada Dª Teresa y en tal concepto en su representacion tenia verbalmente solicitada, toda vez que se trata de construirse dicho edificio a la pared de la finca lindante con el camino público nombrado del Hort NOu; a cuyo acto habia asistido el repetido D. Antonio y conformado con el trazado de que se trata" (A.M.A. Sig. 25).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Esplicación del plano de la plaza de Alcudia y sus contornos.* (Ballester, 1753). Escala 1:3.745.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico.* Escala 1/25.000. Solament el tram 1.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Solament el tram 1, amb un traçat lleument diferent.
- *Cartografia Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm.12. Solament s'inclou el tram 1.
- Plànol del *Proyecto de pavimentación asfáltica de varios caminos municipales* (1978). Apareix com a "camino entre carretera y teatro romano".
- Plànol del *Proyecto de pavimentación asfáltica del camino de es Vidriell* (1984). Apareix el tram 1.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).
- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí del Teatre Romà.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix com a Camí Vell des Teatre Romà.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí de la Solada formant part de la xarxa viària existent.

(13) CAMÍ DEL CORRAL D'EN BENNASSAR / CAMÍ DE S'HORT DEL REI

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

644-8-7

INICI: nucli urbà d'Alcúdia.

FINAL: zona urbana de sa Marina - es Corral d'en Bennassar.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4'5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

És un enllaç des del Moli d'en Cabitla fins a la zona costanera.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Molí d'en Moragues.
- Molí d'en Cabitla.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: sí. Un a l'inici del tram 1: Camí des Corral d'en Bennassar, i un altre a l'inici del tram 2: C/Corral d'en Bennassar.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Molí d'en Moragues.

- Molí d'en Cabitla.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA: -

OBSERVACIONS: -

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 2 de desembre de 1860, acordà per unanimitat "que Sebastian Truyol y Monjo reponga el camino que ha obtenido el que desde las Forcas se dilitaba hasta el corral den Bennaser y los huertos de la Basa de Marquet, Fanals y otros" (A.M.A. Sig. 23).

El Governador de la província, segons carta llegida a la sessió de l'Ajuntament d'Alcúdia del 19 d'abril de 1863, "ha tenido a bien vista la importancia y utilidad que puede reportar a este vecindario declarar vecinales de segundo orden los caminos de Tarayna, corral den Bennaser, el que circuye (sic) las murallas de esta ciudad y el que conduce al monte mayor de los comunales de este distrito" (A.M.A. Sig. 24).

En sessió plenària de l'Ajuntament d'Alcúdia celebrada el 10 de maig de 1874 "Se propuso por el señor Presidente que en el camino llamado del corral den Bennaser habian recogido unos montones de brosa que se recogieron de las balsas de aquellos, y que convendria subastar dicho abono y su producto podria ingresar en los fondos municipales, y la corporación acordó una subasta de dichos abonos para el dia 17 del que rige a las once de la mañana" (A.M.A. Sig. 25).

El 21 d'octubre de 1877 la Comissió d'obres públiques de l'ajuntament alcudienc feia saber "Que habiendo pasado a examinar el sitio donde Sebastian Truyol y Monjo tiene solicitado construir la pared en finca denominada Can Caragoli la que atraviesa el camino municipal llamado de las forcas, resulta que por el punto en donde pasa en la actualidad dicha via sendera, existe una imperfeccion sumamente tortuosa que no se debe consentir, y en este caso han

convenido con el propietario solicitante dueño de la propiedad mencionada, se abra una nueva línea en su extremo de la parte baja lindante con las dos piezas de tierra de los herederos de D. Jaime Qués y Calvis, a cuyo nuevo camino dará la anchura de tres metros por todas partes, y de esta manera quedará preparado ya un trozo recto de aquella vía pública, no dejando así de ser un adelanto para el día que la situación del municipio permita expropiar y construir a la vez con dirección perfecta, hasta el punto donde se halla la torre de molino de viento y continua hasta empalmar con el camino vecinal llamado del Corral den Bennaser, quedando de esta manera facultado para construir la pared que para cerrar su propiedad tiene solicitada el precitado Sebastian Truyol. El Ayuntamiento hallandose en un todo conforme con el preinserto dictamen, lo aprueba por unanimidad (A.M.A. Sig. 25).

A la secció de correspondència de l'Ajuntament d'Alcúdia trobam una "Nota de todas las carreteras provinciales y caminos vecinales comprendido en el termino jurisdiccional de la Ciudad de Alcudia", datada el 21 de juliol de 1881, en la qual apareix el camí del corral d'en Bennàssar, amb una longitud de 2.859 metres i una amplada de 4 metres. Aquesta nota o estat general dels camins veïnals del terme es repeteix en els anys 1882, 1887, 1891 i 1903, on apareix el camí amb la longitud ja esmentada (A.M.A. Sig. 80 i 353/2).

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada dia 1 de febrer de 1885, donà compte d'una sol·licitud "referente al ensanche del camino que desde el molino de viento conocido por Molí de Mar se dirige al punto denominado Corral den Bennaser, manifestandose en dicho recurso que todos los propietarios conlindantes espontaneamente habian cedido el terreno necesario para el ensanche de la tal via conforme se apetece, excepto D. Antonio Calvo, resultando que de unos cuantos dias a ésta parte aparece impedido el citado camino por guarda-ruedas de piedra colocados juntos a la pared de aquel que impiden el libre transito de carruajes. Enterado el Ayuntamiento de la mocion que precede, se acordó por unanimidad que al interin se resolviera acerca el ensanche del camino municipal de que se trata, cuya obra merecia ser estudiada con detencion, fuese requerido el precitado D. Antonio Calvo por lo que atañe a la colocacion de los mencionados guarda-ruedas, y dado el caso que dicho Señor Calvo manifieste que de la tal colocacion era ageno, se dispusiera por el Sor. Alcalde la inmediata desaparicion de aquellos, esto sin perjuicio de tomar las medidas en averiguacion de la infraccion aludida" (A.M.A. Sig. 25). (potser el ramal)

El mateix ajuntament, a la sessió del 30 de gener de 1898, "pasó a deliberar acerca la conveniencia de dar principio a los trabajos de prestación personal y a unanimidad se acordó que se empezara el primer turno en el camino vecinal denominado del Corral den Bennasar" (A.M.A. Sig. 25).

El 14 de novembre de 1932, el consistori alcudienc, reunit en ple, "acordó darse por enterado de una instancia de D. Rafael Ferragut Ques, por la que solicita que la Comision de caminos le dé la tirada del camino denominado Corral den Bennasar" (A.M.A. Sig. 35). En el mateix sentit es tractà, el 29 de juliol de 1935, "la instancia presentada por D. Bárbara Ventayol Ventayol, solicitando le sea señalada la alineación de la finca de su propiedad denominada Camp de Mar o Corral den Bennasar, el Ayuntamiento acordó, por unanimidad, que el camino quede con una anchura de 8 metros contados desde la pared de confornte de la finca" (A.M.A. Sig. 36), i el 4 de novembre també es concedí permís a un veïnat "para construir una pared en la finca denominada La Basa, lindante con el camino del Corral den Bennasar" (A.M.A. Sig. 37).

El camí del Corral d'en Bennàssar apareix formant part de l'actual xarxa viària al Plan General de Ordenación Urbana Municipal d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí del Corral d'en Bennassar és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams amb tipus de ferm de macadam en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino Corral d'en Bennassar" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "casco Alcudia" i final a "Corral d'en Bennassar", amb una longitud de 1'6 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Apareix sols el tram 1.

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 15 de juny de 1973 s'aprovà el projecte tècnic de millora i asfaltat dels camins del morer Vermell i s'hort del Rei, redactat per l'enginyer Andrés Parietti, i el 14 d'abril de 1975 s'aprovà l'expedient d'urgència per les esmentades obres (A.M.A. Sig. 45).

Al *Proyecto de mejora y pavimentación asfáltica de varios caminos en Alcudia* apareix grafiat tot el camí inventariat. (A.C.M. Vies i Obres. Sense signatura), sota el nom de s'Hort del Rei.

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí del Corral d'en Bennassar està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vias Provinciales*, amb el nom de "camino de Corral d'en Bennassar" núm. 13, amb una longitud de 1,6 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1998 l'enginyer municipal, D. Pere Amorós Martorell, redactà el projecte de repavimentació del camí des corral d'en Bennassar (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Font i Serralta, Miquel (1992). *Alcúdia. 10 excursions. A l'itinerari Porta de Mallorca-Costa Nord-Porta de Xara explica*: "Partim de la Porta de Mallorca, agafant el carrer de Sant Sebastià.

Al final d'aquest carrer surt un camí, el camí del Corral d'en Bennàssar. Aquest camí discorre per dins horts, 700 metres més envant, a prop del camí hi ha una sínia antiga, que servia per treure aigua del pou per regar".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896). Escala 1/20.000.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm 13.
- Plànols del *Proyecto de mejora y pavimentación asfáltica de varios caminos en Alcudia*. Apareix grafiat tot el camí inventariat. (A.C.M. Vies i Obres. Sense signatura).
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).
- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí del Corral d'en Bennàssar.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí del Corral d'en Bennàssar formant part de la xarxa viària existent.

(14) CAMÍ DES BARCARÈS

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-7

INICI: nucli urbà d'Alcúdia.

FINAL: zona urbana des Barcarès.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 6-7 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ: -

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i reixes.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí núm. 112.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada l'1 de setembre de 1891, "discutió el modo de arreglar el camino del Barcarets y despues de considerar que nada es tan útil como la grava de la barrera de la Montaña o del Mal-Pas, se acordó por unanimidad que las barcas de pescadores que conduzcan dos barcadas cada una al Barcarets se les computara con los jornales de prestacion personal que correspondan y se señalen en el padron respectivo a los dueños de dichas barcas, y sus tripulaciones" (A.M.A. Sig. 25). En el mateix sentit, el 5 de febrer de 1893 "Se discutió sobre los trabajos personales y teniendo en consideración la petición hecha por los marineros para que se les permita prestarlo en el muelle del Barquerets, por unanimidad se acordó acceder a dicha peticion, a condicion de que transporten en sus barcas desde el Mal Pas piedra o marehs para arreglo del camino de su nombre que corra a cuenta de dichos marineros y de que entre ellos se forme la correspondiente Brigada de trabajo en el tiempo que consideren mas oportuno" (A.M.A. Sig. 25).

El 17 de juliol de 1933 "Se acordó pasara informe de la Comisión de obras una instancia de D. Ramón Castoella, solicitando cerrar, por medio de una pared, un solar de su propiedad lindante con el camino del Barcarés" (A.M.A. Sig. 35).

En una altra sessió plenària duite a terme el 12 d'agost de 1935, "el Ayuntamiento acordó, por unanimidad, formar el proyecto de alineación y rasantes de los caminos del Barcarés y de Ronda, exponer dicho acuerdo al público a efectos de reclamacion por término de cinco días y designe al Arquitecto de provincia para que en caso de no presentarse reclamación, proceda a la confección de dicho proyecto" (A.M.A. Sig. 36).

Les instàncies de particulars demanant permís per fer qualque obra prop del camí són molt freqüents a les actes del consistori alcudienc: El 5 de gener de 1937 "la Comisión acordó autorizar a D. Ramon Castoella para construir una pared de cerca, en un solar de su propiedad lindante con el camino del Barcarés" (A.M.A. Sig. 37); el 21 de setembre de 1940 "Habiendo solicitado D. Sebastian Ginant Pascual, autorización paa cercar por medio una pared de sillares de cuatro metros de altura, un solara de su propiedad, lindante con el camino del Barcarés, la Comisión Gestora acordó que la Comisión de Fomento proceda a señalar la alineación en donde han de emplazarse los cimientos de dicha pared" (A.M.A. Sig. 39); el 7 de juny de 1948 "la Comisión Gestora acordó conceder permiso a Dª Antonia Qués Ventayol, para construir un piso en la casa de su propiedad sita en el huerto denominado Can Carrosi lindante con el camino del Barcarés" (A.M.A. Sig. 41).

El 17 d'abril de 1952 "A propuesta del Concejal D. Gabriel Torres Cerdá, el Ayuntamiento acordó, por unanimidad, invitar a D. Juan Llabrés, propietario de un solar procedente de la finca Camp de Mar, para que proceda al derribo de una pared construida en el camino del Barcarés, sin el correspondiente permiso, y cuya pared dificulta el tránsito de

vehículos por dicho camino" (A.M.A. Sig. 42). En una altra sessió del ple de l'Ajuntament d'Alcúdia, celebrada el 17 de gener de 1956, "queda por unanimidad acordado, arreglar el camino del Barcarés, rectificando su trazado en aquellos puntos peligrosos o muy incómodos para el tránsito rodado que por el circula" (A.M.A. Sig. 43).

El camí des Barcarès apareix formant part de l'actual xarxa viària al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* d'Alcúdia (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

El consistori alcudienc, com consta a l'acta del 1 de maig de 1967, va llegir una instància d'un particular, en representació dels veïnats del Barcarès, on demanaven la instal·lació d'enllumenat públic en el camí de l'esmentat llogaret (A.M.A. Sig. 44).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams de major tràfic.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino des Barcarés" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "casco Alcudia" i final a "Barcarés", amb una longitud de 1'2 quilòmetres i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

Una part d'aquest camí fou objecte del "Proyecto de ampliación de un tramo del camino del Barcares" per part de l'Ajuntament d'Alcúdia a l'any 1989 (A.G.C.M. Sig. 2243/3).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí des Barcarès està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino des Barcares" núm. 14, amb una longitud de 1,2 quilòmetres i una amplada total de 4 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Miquel Font i Serralta, a *Alcúdia. 10 excursions* (Ajuntament d'Alcúdia) descriu un itinerari entre la Porta de Mallorca - Costa Nord - Porta de Xara: "Partim de la Porta de Mallorca, agafant el carrer de Sant Sebastià. Al final d'aquest carrer surt un camí, el camí del Corral d'en Bennassar. Aquest camí discorre per dins horts, 700 metres més envant, a prop del camí hi ha una sínia antiga, que servia per treure aigua del pou per regar".

[...] "Una variant possible més curta de l'excursió anterior des del moll del Barcarès consisteix en continuar cap a Alcúdia pel camí del Barcarès (1 km); i arribarem a la plaça de la Porta Roja, on antigament hi havia la tercera porta de la ciutat".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.

- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viaria 1.16.2*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.

- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm 14 .

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).

- Plànols del *Proyecto de ampliación de un tramo del camino del Barcares* (Ajuntament d'Alcúdia, 1989).

- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí del Barcarès.

- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.

- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de Camí des Barcarès.

- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí del Barcarès formant part de la xarxa viària existent.

(15) CAMÍ DES MORER VERMELL / CAMÍ DES CLOT

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-7
644-8-8

INICI: Alcúdia.

FINAL: es Morer Vermell.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 7 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Sa Copeta.
- Es Moli.
- Ca s'Anglès.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí. Un a la meitat del camí: Camí des Morer Vermell.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i reixes.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí vell des Mal Pas /Camí de s'hort des Moros, núm. 17.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

Les obres de reparació o reforma del camí del Morer Vermell són freqüents a les actes de les sessions de l'Ajuntament d'Alcúdia: el 14 de març de 1932 "se acordó activar la modificació projectada en el camino del Moré Vermey", modificació que segons veim a l'acta del 21 de març corresponia a l'eixamplament en dos metres del tram que anava de les cases de la barriada de la porta Roja fins al camí de la Teulera; el 4 d'abril de 1932 "en vista de que D. Jaime Fanals quiere cobrar una cantidad excesiva por la porción de terreno que se le espropié para el ensanche del camino del Moré Vermey, el Ayuntamiento acordó declarar de utilidad pública el ensanchamiento de dicho camino y, por tal motivo proceder a la expropiación forzosa, instigándose el oportuno expediente"; el 30 de juny de 1932 "Se acordó designar a la Comision encargada de llevar a cabo la reforma del camino del Moré Vermey, para que justiprecie los terrenos que han sido expropiados. También se acordó formar el proyecto de alineación del camino del Moré Vermey, exponer dicho acuerdo al público a efectos de reclamación por término de cinco dias y designar al Arquitecto de provincia D. José Alomar, para que en caso de no presentarse reclamacion proceda a la confección de dicho proyecto" (A.M.A. Sig. 34); el 18 de desembre de 1933 "el Ayuntamiento acordó aceptar el proyecto de alineaciones y rasantes del camino del Moré Vermey formado por el Arquitecto D. Jose Alomar acordandose exponerlo al público a efecto de reclamacion, por el plazo de 30 dias" (A.M.A. Sig. 35); el 16 d'octubre de 1933 "se acordó pasar una comunicación al Arquitecto provincial D. José Alomar, para que archive el proyecto del camino del Moré Vermey ; el 22 de gener de 1934 "se acordó espropiar por 500 pesetas la porción de terreno del huerto propiedad de D. Jaime Fanals Ferrer, que se necesita para ensanchar el camino del Moré Vermey"; finalment el 29 de gener de 1934 es feia a saber que ja s'havien començat les obres (A.M.A. Sig. 35)

Altres notícies referents al camí apareixen també a les actes de l'ajuntament alcudienc: el 11 de juny de 1934 s'acordà per unanimitat "imponer una multa de quince pesetas a D. Miguel Siquier Siquier, por haber realizado obras en una finca de su propiedad lindante con el camino del Moré Vermey sin la autorización del Ayuntamiento y obligarle a que solicite permiso"; el 27 de maig de 1935 s'acordà "conceder una indemnización de 175 pesetas a D. Jacobo Rotger Ventayol, por la porción de terreno de la finca Moli des Roque, que le fue espropiada para ensanchar el camino del Moré Vermey" (A.M.A. Sig. 36).

Anys més tard, el 17 d'agost de 1955, "Visto el dictamen emitido por la Comisión de Obras, demostrando la inaplazable necesidad de abrir un camino que enlace el existente

actualmente y denominado de S'Hort d'es Moros con el punto conocido por Moré Vermey, a la orilla del mar, mejora sentida y deseada desde muy antiguo y que ha de beneficiar notablement a buen número de propietarios de fincas rústicas y urbanas de aquel pago, se acuerda por unanimidad aprobar el dictamen, dando al nuevo camino una anchura de ocho metros, encargándose el Proyecto, Memoria, Presupuesto y tasación del terreno a adquirir, al Aparejador Municipal" (A.M.A. Sig. 43). Com a continuació del document anterior, el 17 de setembre de 1968 "D. Martín Serra pregunta al Sr. Presidente si está enterado del estado en que se encuentra la gestión iniciada hace ya mucho tiempo para abrir un camino que por la finca Hort de els Moros llegue la Moré Vermei, contestándole la Presidencia que desconoce este asunto pero que se documentará para poder contestar debidamente" (A.M.A. Sig. 44).

El camí des Morer Vermell apareix formant part de l'actual xarxa viària al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* d'Alcúdia de l'any 1965 (A.M.A. Sense signatura).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams de major tràfic.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el "camino des Moré Vermey" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "casco Alcudia" i final a "Moré Vermey", amb una longitud de 1'2 quilòmetres i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El 14 d'abril de 1975 l'Ajuntament d'Alcúdia acordà aprovar l'expedient d'urgència per les obres de millora i pavimentació asfàltica dels camins de s'hort del Rei i branca a la mar i del morer Vermell (A.M.A. Sig. 45).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí des Morer Vermell està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino des Morer Vermell "

núm. 15, amb una longitud de 1,2 quilòmetres i una amplada total de 4 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000. Apareix amb modificacions.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viaria 1.16.2*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm 15.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).
- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí del Morer Vermell.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix com a Camí des Clot.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí del Morer Vermell formant part de la xarxa viària existent.

(16) CAMÍ VELL DES BARCARÈS / CAMÍ DES PESCADORS / CAMÍ DES PEIXETERS

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-7
644-8-8

INICI: zona urbana d'Alcúdia.

FINAL: camí núm. 112, prop del camí des Barcarès, núm. 14.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament (tram 1).

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

-Tipologia: carro.
-Amplada: 4 m.
-Tipus de ferm: asfaltat.

De l'inici fins a s'hort de Can Ferragut.

- Tram 2:

-Tipologia: carro.
-Amplada: 1,5 m.
-Tipus de ferm: terra.

De s'hort de Can Ferragut fins a uns 75 metres del final.

- Tram 3:

-Tipologia: carro.
-Amplada: 2,5 m.
-Tipus de ferm: terra.

Correspon als 75 metres finals, fins arribar al camí núm. 112.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Es Horts Salats.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -****ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo al tram 1, regular al tram 3 i molt dolent al tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí núm. 112.

OBSERVACIONS:

- El tram 2 és totalment intransitable a causa de la vegetació.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'any 1987 l'enginyer Pere Ventayol March va redactar el projecte de pavimentació del camí vell des Barcarès, a la memòria del qual es diu el següent: "El camino que nos ocupa discurre por terrenos rústicos correspondientes en general a suelo no urbanizable y sirve de acceso a las fincas de sus alrededores" (A.M.A. Sense signatura). Solament inclou el tram 1.

Camí dels Peixaters

A les determinacions de consell (antic òrgan de govern municipal) de la ciutat d'Alcúdia, adoptada en sessió del 28 de març de 1554 apareixen les ordinations sobre el bestiar, que delimitaven els terrenys on no es podia pasturar: "y de dit moli tirant al camp de la olla de la vidua Brima y pere guasp en semps ab la terra den pere gelebert de la part del pou dels coreles tirant per lo camí dels pexaters lo que va a dar al camí de mallorca tota la part squerra en vers alcudia" (A.M.A. Sig. 8).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia l'1 de maig de 1844 "Se tuvo presente que Pedro Andreu Matarot ha tapado un trozo de camino del llamado de los caballos, que conduce a Alcanada y otros puntos con grave perjuicio publico y de los particulares: y que lo mismo habia hecho Pedro Rotger obstruyendo y tapando un pedazo de camino llamado dels paxaters; y se acordó por unanimidad el que se destapen dichos caminos y se repongan en el estado en que estaban por los mismos que los han obstruido, con prevencion de que en su defecto se mandaran abrir a sus costas" (A.M.A. Sig. 23).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Cartografia Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Apareix sols el tram 1.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25). Apareix sols el tram 1.

- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix sols el tram 1.

(17) CAMÍ VELL DES MAL PAS / CAMÍ DE S'HORT DES MOROS

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-7

INICI: camí des Barcarès.

FINAL: es Mal Pas.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992)
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 6 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Correspon als 300 metres inicials que voreja la zona urbana de Ca s'Anglès.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Ca s'Anglès.
- Hort des Moros.
- Ca ses Bieletes.
- Can Tomeu.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: dos. Un a l'inici i un al final del tram 2: camí de s'Hort des Moros.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i reixes.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des Clot, núm. 34.

- Camí a la platja del Morer Vermell, núm. 117.

OBSERVACIONS: -

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió celebrada el 10 de setembre de 1934, va acordar "construir un trozo de pared de un cheflán, para ensanchar el camino del Ord des Moros" (A.M.A. Sig. 36).

En sessió plenària del 15 d'octubre de 1968 "El Sr. Presidente hace una detallada exposición del estado en que se encuentra la apertura del camino que por dentro de la finca Hort dels Moros ha de enlazar el casco de la ciudad con el mar en la barriada Moré Vermei de este término municipal, conviniendo todos los presentes, después de las explicaciones dadas, que la tramitación es acertada y que se siga la táctica de esperar el momento oportuno en que se pretenda hacer obras en la finca afectada y obligar, entonces, a que se abra el tramo de vial que dejaría abierta dicha arteria" (A.M.A. Sig. 44).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'Ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la

catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino des Manresa" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "camino More Vermei" i final a "Camino Mal Pas", amb una longitud de 1'3 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1978 es va redactar el projecte de pavimentació asfàltica de diversos camins municipals del terme d'Alcúdia, gràcies a la cooperació tècnica total concedida per la Diputació Provincial. Entre aquests camins municipals hi trobam el camí de s'hort des Moros, amb una longitud de 1.920 metres de longitud i una amplada d'entre 3 i 4 metres (A.M.A. Sense signatura).

L'Ajuntament d'Alcúdia donà compte, en sessió celebrada el 5 de desembre de 1979, d'una carta del Consell Insular de Mallorca comunicant la inclusió de les obres de pavimentació asfàltica del camí de s'hort des Moros en el pla d'obres i serveis de l'any en curs (A.M.A. Sig. 46).

En una altra sessió plenària celebrada el 26 de juny de 1987 s'adjudicaren les obres del pla d'obres i serveis del Consell Insular de Mallorca de l'any en curs, entre les quals apareix la pavimentació asfàltica del passeig peatonal de s'hort des Moros (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí Vell des Mal Pas inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino dels Horts del Moros" núm. 17, amb una longitud de 1,3 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Font i Serralta, Miquel (1992). *Alcúdia. 10 excursions*, inclou un itinerari pel camí de l'Hort dels Moros: [...] "Deixam el camí del Morer Vermell i anam a trobar el Camí de l'Hort dels Moros pel carrer de Tito Cittadini. Aquest camí fent voltes per dins pinars i alzinars i sementers amb arbres diversos: ametllers, garrovers, figueres... ens menarà al Mal Pas. Topam un creuer de camins: deixam fer el primer a la dreta que és el Camí del Mal Pas que torna a Alcúdia i prenem el segon a la dreta, el camí de Muntanya, que va cap al Coll Baix. A l'esquerra ens queda la Urbanització de Bonaire, 200 metres més i la deixam enrera, trobarem a la dreta un primer camí, el del Puig Xacons, el deixam i continuam en la mateixa direcció. Un poc més envant trobam a la dreta un altre camí asfaltat, que hem de prendre i seguir, és el camí de S'Alou, fa una lleugera pujada i mig Km més envant som a la part més alta, des d'on hi ha una gran vista de tot el Port

d'Alcúdia. A partir d'aquí el camí davalla fins a prop de la vila no l'hem de deixar fins que topam amb un camí perpendicularment".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Explicación del plano de la plaza de Alcudia y sus contornos.* (Ballester, 1753). Escala 1:3.745.
- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones.* Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000. Apareix parcialment.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico.* Escala 1/25.000.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 17 i amb el nom de "Camino de Manresa".
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25)
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Alcúdia. Plànol guia.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a camí de L'Hort dels Moros.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de camí Vell des Mal Pas.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí de l'Hort des Moros formant part de la xarxa viària existent.

(18) CAMÍ DEL CAP DES PINAR

FULLS MAPA 1/5000:

645-1-7

645-1-6

645-2-6

INICI: final de la zona urbana de Bonaire-es Mal Pas.

FINAL: ses Caletes zona militar del cap des Pinar.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vias Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí, per constituir un accés a la mar.

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4-5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des de l'inici fins a l'entrada a la zona militar.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3'5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

És el tram que discorre per dins la zona militar.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Punta de sa guarda de Tacàritx.
- Sa Llengonissa.
- Es Batall Bernat.
- Pas de sa Cadena.
- Ses Caletes.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera tancada a l'entrada a la zona militar.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo al tram 1 i regular al tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí de l'ermita de la Victòria, núm. 19.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

El 8 de juny de 1936, en ple celebrat per l'Ajuntament d'Alcúdia, "el Secretario dió lectura a su oficio de la Comandancia de Obras y Fortificación, referente a la construcción de un camino o carretera del mal-pas a Cabo Pinar. La Comisión Gestora no encuentra por su parte ninguna razón que se oponga al citado proyecto ya que de ser un hecho redundaría en beneficio de la ciudad por ser aquellos lugares muy pintorescos" (A.M.A. Sig. 37).

També en sessió plenària celebrada el 15 de novembre de 1956 es donava compte del resultat obtingut en l'entrevista amb el Sr. Governador Civil: "También se ha dado un donativo de veinte mil pesetas para reparación del camino que conduce al Campamento del Frente de Juventudes" (A.M.A. Sig. 43).

El 16 de maig de 1969, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia, es llegí una instància del Govern Civil de la província "en que al objeto de poder interesar de la Dirección General de Trabajo una subvención de cien mil pesetas al Ayuntamiento para arreglo del camino municipal del Cabo Pinar a la carretera general" [...] Oída la exposición de la Presidencia, tras prolongada deliberación en la que intervienen todos los presentes, la coincidencia de pareceres es unánime en el sentido de que en vez de una simple reparación del camino que de nada sirve, ya que al año siguiente vuelve a estar en iguales condiciones, llevar a cabo de una vez su pavimentación asfáltica desde la urbanización Bon Aire hasta Cap Gros y un ramal al santuario de La Victoria

Como ello supone un presupuesto muy superior a 250.000 ptas., propone y así se acuerda, manifestar al Gobernador Civil que se acepta su ofrecimiento de pedir cien mil pesetas a la Dirección General del Trabajo para la indicada obra y, al propio tiempo, pedirle sus buenos oficios para conseguir por parte del Ejército la reparación del puente o construcción de uno nuevo, de la Diputación Provincial ayuda técnica total para la redacción del proyecto, subvención económica de la Comisión Provincial de Servicios Técnicos, y que por parte del Distrito Forestal se autorice nueva poda extraordinaria en el mismo monte La Victoria, cuyo producto se destinaría íntegramente a dicho fin" (A.M.A. Sig. 44).

El camí des Cap Pinar apareix parcialment formant part de l'actual xarxa viària al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* d'Alcúdia de l'any 1965 (A.M.A. Sense signatura).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams de major tràfic fins al creuer amb el torrent de s'Aladernar amb un estat de conservació regular. A la resta de camí el tipus de ferm és macadam en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino des Mal Pas a Cabo Pinar" forma part d'un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "casco Alcudia" i final a "Cabo Pinar", amb una longitud de 12'7 quilòmetres i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí des Cap des Pinar està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino des Mal Pas al cabo Pinar" núm. 18, amb una longitud de 12,7 quilòmetres i una amplada total de 5 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

Camí de Tacarix

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 15 d'octubre de 1893, va tractar "la recomposició del camino Tacarixt y de la discordia del propietario D. Antonio Calvó por la abertura de clavagueras que dan entrada del agua a su finca y oidas las consideraciones espuestas por el Sr. Alcalde se acordó pase la Comision de obras publicas a examinarlo a fin de que dictaminen y en su vista resolver lo que estime procedente" (A.M.A. Sig. 25).

Camí dels Garbejadors

El 7 d'agost de 1881 l'Ajuntament d'Alcúdia va estudiar una proposta "referente al arreglo del camino municipal denominado Des Garbatradós, cuya via ademas de conducir a diferentes propiedades particulares era tambien muy transitado para ir al monte Victoria y extraer de allí leñas y otros productos; debiendo significar que varios de los indicados propietarios se ofrecian a contribuir con jornales a fin de recomponer dicho camino, ofreciendose el Señor proponente a satisfacer tambien de peculio propio los de cuatro hombres en todo el tiempo que duraria la obra aludida; de esta manera y resultando ser el camino de interes comun le parecia justo y equitativo que los fondos municipales contribuyeran en alguna cantidad. En su vista el Ayuntamiento despues de una detenida discusion, acordó por unanimidad, que pasara la comision de obras públicas y caminos a examinar el de que se trata, y resolviera segun su distinguido criterio lo que juzgue mas acertado" (A.M.A. Sig. 25).

Els components d'aquesta comissió d'obres públiques, segons consta a la sessió del dia 14 d'agost del mateix any de 1881, "manifestaron haberse invertido cuatro jornales de hombre unicamente, en la recomposició del camino denominado Dels Garbatrados. El Ayuntamiento aprobó por unanimidad todo lo obrado por los mencionados señores de la comision acerca de la reparación mencionada, dandoles las gracias por el celo y actividad en que se habia cumplido el encargo aludido" (A.M.A. Sig. 25).

L'ajuntament alcudienc, en sessió plenària celebrada el 9 d'octubre de 1923, donà compte d'una instància presentada "en suplica de que se le conceda autorizació para construir una pared de canto seco en la finca denominada Tacarixt, lindante con el camino denominado Dels Guerbetredós, acordándose a unanimidad que la comision de caminos vecinales, pase a señalar la linea donde deban emplazarse los interesados de dicha pared" (A.M.A. Sig. 32).

Costa del salt de la Valenta Dona

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió celebrada el 3 de novembre de 1889, donava compte "de la nueva dirección dada a la subida de la cuesta llamada Salt de la Valenta Dona lindante con la finca Tacarixt propiedad de D. Antonio Calvó, cuyo Señor cede gratuitamente al Ayuntamiento el terreno necesario para dicho camino. El Ayuntamiento acordó dar las gracias al Señor Calvó por la donación hecha, y que a la posible brevedad sea recompuesto dicho camino por ser dificultoso y sumamente peligroso el que hoy existe. Para evitar dificultades sobre la linea divisoria de la finca de D. Antonio Calvó se hace constar que formara la linea el nuevo camino, sin que por ello pierda el derecho que pueda tener a la parte que queda del lado del mar" (A.M.A. Sig. 25).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896). Escala 1/20.000.
- Servicio Geográfico del Ejército (1945) *Cartografía Militar de España*. Escala 1/10.000. Full 645-III. *Cabo Menorca cuadrante N.O. y S.O.* Apareix com "Ca. de Alcudia a Cala Pinar".
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix com "Carretera de Alcudia a Cala Pinar".
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Apareix com a carretera.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II i 645-III. Apareix com a "carretera local de Alcudia".
- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viaria 1.16.2.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Forma part del camí núm. 18.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV i 645-III. Apareix com a carretera local.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Alcúdia. Plànol guia.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a camí de la Victòria.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix tot excepte el tram situat dins la zona militar.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix formant part del Camí del Mal Pas, inclòs dins la xarxa viària existent.

(19) CAMÍ DE L'ERMITA DE LA VICTÒRIA

FULLS MAPA 1/5000:

645-1-7

INICI: camí des Cap del Pinar.

FINAL: ermita de la Victòria.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Declaració de camí veïnal de segon ordre.
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Sa Llengonissa.
- Sa Creu Grossa.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Ermita de la Victòria.

ESTAT DEL CAMÍ:

-Bo .

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí des Cap del Pinar, núm. 18.
- Camí del Pla de sa Talaia, núm. 41.
- Camí de ses Planes, núm. 46.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 10 de febrer de 1861, va decidir "proponer al M.I.S. Gobernador de la Provincia se sirva declarar camino vecinal de segundo orden al que de esta ciudad dirige al oratorio de la Virgen de la Victoria a fin de poder aplicar en el algunos troncos mediante el mal estado en que se encuentra y atendiendo a lo muy transitado de los demas de los pueblos de la isla que concurren a visitar la Virgen y al interin aplicar algunos jornales en la recomposición de dicho camino de La Victoria" (A.M.A. Sig. 24).

En una altra sessió plenària del mateix ajuntament, celebrada el 5 de maig de 1861, "se leyó una comunicaci3n del M.I.S. Gobernador de esta provincia recibida en el dia de ayer, en la cual se ha dignado declarar camino vecinal de 2º orden el que desde esta ciudad conduce al monte y oratorio de la Virgen de la Victoria" (A.M.A. Sig. 24).

El mal estat del camí i les reparacions del mateix eren temes freqüents de discussió, com reflecteixen les actes de l'ajuntament alcudienc:

L'1 de juny de 1862 "se acordó que el camino vecinal que conduce de esta a la Virgen de la Victoria se continúe reparandose por el mismo punto antiguo excepto el trozo del punto dels Olivers que se tratará de adquirir una porcion del terreno de Isabel Maria Mudoy" (A.M.A. Sig. 24); el 31 de gener de 1875 "Diose cuenta de otro oficio del Sor. Gobernador manifestando dicha superior autoridad que el Señor Ayudante de montes de este distrito ninguna objecci3n tiene que hacer para que se realice el camino en el monte Victoria que el Ayuntamiento tiene proyectado a lo que estuvieron conformes todos los señores de la corporacion. Y despues de una ligera discusion se acordó suspender por ahora suspender toda obra en dicho camino por no permitirlo el estado precario del municipio" (A.M.A. Sig. 25).

El 24 de març de 1889 "Se ocupo el Ayuntamiento del estado de los caminos vecinales y despues de la discusion necesaria se confirm3 el estado deplorable en que se encuentran y en particular el de la Victoria y reconocida la importancia de dicho camino que conduce al Oratorio de la Virgen de su nombre considerado de 1er orden dentro del termino municipal. Resultando que es de todo punto indispensable introducir en el mejoras muy necesarias al bien del público. Resultando que ha de procederse al ensanche en ciertos lugares para que el mucho transito de carros no se haga dificultoso como en la actualidad resulta precedidos de continuos disgustos a los vecinos. Considerando que reporta su reparacion una gran mejora para estraer los frutos del monte de su nombre y a las muchas fincas colindantes en los 5 kilometros 112 metros de

longitud al referido Oratorio todos los años, el Ayuntamiento a unanimidad acordó proceder a las mejoras necesarias en el mismo de reparación y ensanche, es en atención a lo difícil que le es al Municipio emprender dicha obra por escasez de recursos y con el de que la carga no sea tan grande y la mejora cual se merece, recurrir a la Exma. Diputación Provincial en demanda de una subvención de quinientas pesetas, con las cuales y el esfuerzo del Municipio pueden garantizarse del mejor modo dichas obras que he intentado realizar"; com a continuació d'aquest document, el 28 d'abril del mateix any es donà compte de la concessió de l'esmentada subvenció per part Diputació Provincial (A.M.A. Sig. 25).

L'11 de maig de 1869, en atenció a la falta de treball pels jornalers, "se acordó por unanimidad, que mañana mismo saliese a la hora de costumbre a la plaza y ajornalase a todos los hombres que no tuviesen jornal; y que en atención a que el camino vecinal de la Victoria se hallaba en estado intransitable y hasta peligroso a diferentes puntos por carros y caballerías, en particular el trazón comprendido desde la barrera de la montaña hasta el Illot, se trasladase dicho peon con 100 hombres que resulte reunir, y se empezara la recomposición de que se trata" (A.M.A. Sig. 25).

A la secció de correspondència de l'Ajuntament d'Alcúdia trobam una "Nota de todas las carreteras provinciales y caminos vecinales comprendido en el termino jurisdiccional de la Ciudad de Alcudia", datada el 21 de juliol de 1881, en la qual apareix el camí de la Victòria, amb una longitud de 5.113 metres i una amplada de 3'20 metres. Aquesta nota o estat general dels camins veïnals del terme es repeteix en els anys 1882, 1887, 1891 i 1903, on apareix el camí amb la longitud ja esmentada (A.M.A. Sig. 80 i 353/2).

Segons consta a l'acta de la sessió plenària del 21 de maig de 1893, "Se acordó que la barrera que existe en el camino del monte de la Victoria entre la rota de los Capos sea trasladada al lindero de la montaña con dichas propiedades" (A.M.A. Sig. 25).

El mateix ajuntament, en sessió del 14 de gener de 1894, acordà per unanimitat començar la recomposició "reconociendo el mal estado del que se dirige a la montaña Victoria en la cuesta próxima a la barrera lindante con las rotas de los hermanos Capó", i a la sessió del 2 de setembre del mateix any "Se dió cuenta de la relacion de jornales presentada por Juan Capo de los trabajos varios, hechos y no satisfechos correspondientes al camino del monte Victoria y hallandose conforme se acuerdo satisfacer su importe de 68 pesetas 61 céntimos" (A.M.A. Sig. 30).

A la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia l'1 de juliol de 1896, "Se dió cuenta de una solicitud presentada por D. Antonio Calvó exponiendo que el Ayuntamiento anterior se obligó a levantarle una pared de seis palmos en la finca de su propiedad denominada Tecarix en cambio de haber cedido al público parte de su citada propiedad para que sirviera de camino vecinal que dirige al Oratorio de Nuestra Señora de la Victoria. Tomada en consideración por el Ayuntamiento, y no teniendo a la vista ningun antecedente que manifieste la obligación atendida acordó que dicha petición quedara sobre la mesa, al interin se reunan mas datos que puedan esclarecer dicho asunto" (A.M.A. Sig. 25).

Les referències sobre reparacions en el camí de la Victòria es succeeixen al llarg dels anys, com veim a les sessions del 21 de febrer de 1914 (A.M.A. Sig. 31), 7 d'abril de 1918 (A.M.A. Sig. 32), 8 de gener de 1924 (A.M.A. Sig. 32), 20 de juny de 1932 (A.M.A. Sig. 34), 6 de juliol de 1944 (A.M.A. Sig. 40) o 21 de juliol de 1945 (A.M.A. Sig. 40).

El 20 d'octubre de 1926 l'ajuntament alcudienc va ratificar l'acord de la Comissió Municipal Permanent "relativo a la apertura de una via que partiendo del camino de la Victoria frente el molino denominado den Guerrigué, y atravesando las fincas de D. Francisco Frau, de D. José J. Forteza Valls y de herederos de C. Antonio Pascual Riera, desemboque a la carretera del Puerto" (A.M.A. Sig. 33). Anys més tard també es va tractar la modificació del traçat, quan el 23 de març de 1950 "se puso a discusion una peticion del Sr. Cura Ecónomo de esta ciudad, de construir un nuevo camino para subir a la Ermita de la Victoria, partiendo de las inmediaciones del Cap Gros, a fin de que la subida a la Ermita fuera mas facil, sobre todo para los vehiculos" (A.M.A. Sig. 42).

En sessió plenària celebrada l'11 de maig de 1954, l'Ajuntament d'Alcúdia va tractar, entre d'altres temes, el traspàs del camí del Mal Pas a Obres Públiques i la construcció d'una carretera que enllaçàs aquest camí amb la carretera del port de Pollença (A.M.A. Sig. 42).

El 16 de maig de 1969, en sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia, es llegí una instància del Govern Civil de la província "en que al objeto de poder interesar de la Dirección General de Trabajo una subvención de cien mil pesetas al Ayuntamiento para arreglo del camino municipal del Cabo Pinar a la carretera general" [...] Oida la exposición de la Presidencia, tras prolongada deliberación en la que intervienen todos los presentes, la coincidencia de pareceres es unánime en el sentido de que en vez de una simple reparación del camino que de nada sirve, ya que al año siguiente vuelve a estar en iguales condiciones, llevar a cabo de una vez su pavimentación asfáltica desde la urbanización Bon Aire hasta Cap Gros y un ramal al santuario de La Victoria

Como ello supone un presupuesto muy superior a 250.000 ptas., propone y así se acuerda, manifestar al Gobernador Civil que se acepta su ofrecimiento de pedir cien mil pesetas a la Dirección General del Trabajo para la indicada obra y, al propio tiempo, pedirle sus buenos oficios para conseguir por parte del Ejército la reparación del puente o construcción de uno nuevo, de la Diputación Provincial ayuda técnica total para la redacción del proyecto, subvención económica de la Comisión Provincial de Servicios Técnicos, y que por parte del Distrito Forestal se autorice nueva poda extraordinaria en el mismo monte La Victoria, cuyo producto se destinaría íntegramente a dicho fin" (A.M.A. Sig. 44).

El projecte de rectificació i pavimentació asfàltica del camí o branca de la Victòria, que des del cap Gros arriba al santuari del mateix nom, va ser aprovat per l'Ajuntament d'Alcúdia en sessió del 3 de juny de 1971 (A.M.A. Sig. 45).

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino de la Victoria" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "camino de Cabo Pinar" i final a "Ermita de la Victoria", amb una longitud de 0'8 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven

els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de l'Ermida de la Victòria està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino de la Victoria" núm. 2, amb una longitud de 0,8 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Pedro Ventayol Suau (1982) al tom II de *l'Historia de Alcudia* esmenta el camí de la Victoria: "No obstante ser dicho Oratorio muy concurrido, su camino ha estado por muchos siglos abandonado y con dificultad podían los carruajes llegar a lo «Illot» y, desde allí a la Victoria, en muchas partes, el camino era de sirga.

En 1915, siendo primero y segundo Alcalde D. Antonio Qués Ventayol y D. Bartolomé Ventayol, Rector D. Jorge Poquet Pbro., y obrero D. Gabriel Maura, trataron y consiguieron reformar el camino ensanchándolo y variando su trazado algunas veces, hasta poder llegar con relativa comodidad al Oratorio los carruajes

Al siguiente año 1916, siendo Alcalde D. Jaime Ramis, y Rector el Sr. Poquet y el mismo obrero, volvieron a perfeccionarlo de tal manera que ya se puede ir con toda seguridad".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Explicación del plano de la plaza de Alcudia y sus contornos.* (Ballester, 1753). Escala 1:3.745. Apareix com a "camino de la Victoria".

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones.* Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.

- Servicio Geográfico del Ejército (1945) *Cartografía Militar de España.* Escala 1/10.000. Full 645-III. *Cabo Menorca cuadrante S.O.*

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 645-III.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 19.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 645-III.

- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.

- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.

- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí de la Victòria formant part de la xarxa viària existent.

(20) CAMÍ DE LA MUNTANYA

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-7
645-1-8

INICI: es Mal Pas.

FINAL: inici del camí del coll Baix (núm. 48), i creuer amb el núm. 42.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 5 (4) m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des de l'inici (es Mal Pas) fins a sa barrera de sa Muntanya.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4 m.
- Tipus de ferm: terra.

Des de sa barrera de sa Muntanya fins al camí del coll Baix.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Caragol.
- Sa Talonera.
- Sa rota d'en Rotget.
- Cas Carter.
- Can Gall.
- Sa barrera de sa Muntanya.
- Can Fe.
- Ca na Piu.

- Can Llabrés.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí. Una placa de carrer al Mal Pas: Camí de sa Muntanya. Sí.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Pareds al tram 1 i obert al tram 2 .

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo al trams 1 i 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des Puig Xacons, núm. 21.
- Camí de s'Alou, núm. 29.
- Camí des Pujadors, 47.
- Camí des coll Baix, núm. 48.

OBSERVACIONS: -

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El Governador de la província, segons carta llegida a la sessió de l'Ajuntament d'Alcúdia del 19 d'abril de 1863, "ha tenido a bien vista la importancia y utilidad que puede reportar a este vecindario declarar vecinales de segundo orden los caminos de Tarayna, corral den Benaser, el que circuye (sic) las murallas de esta ciudad y el que conduce al monte mayor de los comunales de este distrito" (A.M.A. Sig. 24). (Trams 1 i 2).

A la secció de correspondència de l'Ajuntament d'Alcúdia trobam una "Nota de todas las carreteras provinciales y caminos vecinales comprendido en el termino jurisdiccional de la Ciudad de Alcudia", datada el 21 de juliol de 1881, en la qual apareix el camí "del Monte Comun", amb una longitud de 6'532 metres i una amplada de 3 metres. Aquesta nota o estat general dels camins veïnals del terme es repeteix en els anys 1882, 1887, 1891 i 1903, on apareix el camí amb la longitud ja esmentada (A.M.A. Sig. 80 i 353/2). (Trams 1 i 2).

A la *Relación de caminos vecinales que se han de incluir en el Plan de obras municipales mandado formar por R.O. de 22 de marzo de 1893*, el poble d'Alcúdia inclou el

camí "del Monte comun", amb una longitud aproximada de 6.532 metres (A.C.O.P.O.T. Sig. 1089). (Trams 1 i 2).

En sessió plenària, celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 16 de setembre de 1894, "Diose cuenta de los jornales invertidos durante la última quincena en el camino vecinal de la Montaña importante 94'23 pesetas y se acordo satisfacer su importe de igual modo que los pendientes de pago de junio último cuya relacion asciende a 36 pt. 50 centimos" (A.M.A. Sig. 30). (Trams 1 i 2).

A la secció de Govern Civil de l'Arxiu del Regne de Mallorca trobam, en un expedient d'obres i millores municipals, una certificació del Secretari de l'Ajuntament d'Alcúdia segons la qual en sessió del 15 d'octubre de 1959 es va tractar el següent: "2º.- La reparación, ensanchamiento y desvío del camino al Coll Baix que fué destruido el año pasado por las torrenciales lluvias caidas en la comarca, cuay obra quedará terminada para la indicada fecha, no obstante no haberse conseguido la ayuda económica que del Fondo Obrero se pedía al Gobernador" (A.R.M. Sig. L-593).

El camí de sa Muntanya apareix formant part de l'actual xarxa viària al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino de Sa Montaña" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcudia*, del mateix any, amb inici a "camino del Mal Pas" i final a "Sa Bassa Blanca", amb una longitud de 4'7 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). El camí inventariat en aquest catàleg inclou una part d'aquest camí.

L'11 de març de 1974 es tractà, també en sessió de la corporació local, una sol·licitud de l'enginyer d'ICONA de Balears, referent a una reclamació de servitud de pas a través de la muntanya d'utilitat pública de la Victòria a favor de la finca sa Bassa Blanca: "La Corporación enterada, después de deliberar sobre el caso, acuerda por unanimidad oponerse a dicha reclamación de servidumbre de paso a través del monte de la Victoria interesada por D. Guillermo Alcover Coll, a favor de la finca Se Basse Blanca, ateniéndose al resultado del deslinde efectuado en 28 de julio de 1953, cuyo expediente obra en el Distrito Forestal de Baleares" (A.M.A. Sig. 45).

El 14 d'abril de 1975 es va tractar el pla extraordinaria de cooperació provincial: "se acuerda por unanimidad interesar la inclusión en el mismo de las obras de asfaltado del camino denominado de la Montaña, desde el Mal Pas hasta el monte La Victoria y del denominado El Puig, desde el Km. 51 de la carretera Palma-Pto. Alcudia hasta el Monte San Martín" (A.M.A. Sig. 45), i el projecte de pavimentació va ser redactat per l'enginyer A. Parette el maig del mateix any (A.M.A. Sense signatura). (Trams 1 i 2).

El mateix consistori, com veim a l'acta del 26 de gener de 1977, acordà per unanimitat aprovar l'expedient d'urgència de les obres de rectificació del traçat i continuació de parets en diversos trams dels camins del Puig i la Muntanya, previs al seu asfaltat (A.M.A. Sig. 46). (Trams 1 i 2).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de la Muntanya està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal. A més s'inclou un programa general d'actuacions on la via apareix com a itinerari lúdic.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vias Provinciales*, amb el nom de "camino de sa Montaña" núm. 20, amb una longitud de 4,7 quilòmetres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

L'any 1997 es dugueren a terme les obres de millora del ferm del camí des coll Baix, que segons l'expedient té una longitud de 3.000 metres i una amplada mitja de 3'5 metres (A.M.A. Sense signatura).

Camí del camp Gran o d'Algerras i camí del mas Nou

El 17 d'abril de 1859 l'Ajuntament d'Alcúdia, en reunió del ple, "se pasó a tratar de lo peligroso que se encuentra el pozo existente dentro el camino del Gerras inmediato al Camp Gran por hallarse a nivel del mismo camino, y habiendo conferenciado detenidamente, se acordó se reparase en lo bastante para evitar toda clase de peligro y a este fin queda comisionado D. Juan Sureda para dirigir esta pequeña obra cuyo costo se abonará de los fondos municipales" (A.M.A. Sig. 23).

El consistori alcudienc, en sessió plenària celebrada el 29 de novembre de 1874, es va tractar "la recomposicion del camino para poder transitar con carruajes hasta la montaña pudiendo llegar al sitio corral Cremats [...] y despues de una larga conferencia Don Arnaldo Capó y Nadal se ofreció a recomponer el camino vulgarmente den Mas nou hoy obstruido y lleno de malezas y escombros que da principio en el predio Campgran hasta llegar al empalme del otro llamado de Eugerras o des Alou y ponerlo en estado de poder transitar carruajes por la cantidad de ciento veinte y cinco pesetas cuya ventajosa proposicion fue aceptada sin oposicion alguna" (A.M.A. Sig. 25).

El mateix ajuntament va tractar, en sessió del 31 de maig de 1914, "que dentro del camino municipal denominado del Camp gran y que conduce a la rota den Capó y otras fincas habia adosados a las paredes de la expresada via varios pinos y otros árboles que impiden en parte el tránsito a más de estrechar la anchura, esto asi consideraba conveniente la corta de tales arboles y ser vendidos a pública subasta. Así se acordó por unanimidad" (A.M.A. Sig. 31). (Tram 1)

En una altra sessió celebrada el 28 de desembre de 1931 es donà compte d'una instància presentada per varis veïnats "denunciando que D. Pedro Ventayol Llabrés, habia ordenado se hechasen centenares de carretadas de piedra en el camino de Le Base Blanque, frente a la finca denominada Eugerrás, interrumpiendo el curso de las aguas y cubriendo un puentecito existente en dicho camino; acordándose que la Comision de obras dictaminase sobre este particular" (A.M.A. Sig. 34).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Font i Serralta, Miquel (1992). *Alcúdia. 10 excursions*, inclou un itinerari pel camí de sa Muntanya: "...i arribam al camí de la Muntanya, prenem cap a la dreta. El camí passa per dins un paisatge amb camps voltats de marges, mol tradicional d'aquestes terres primes, fins que arriba a l'Àrea Natural (2'5 km.). Aquí el camí va serpentejant per dins els pinars, inicialment al mateix nivell i al final amb una pujada fins que arribam al Coll Baix, on podreu beure i seure (3 Km)".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.

- Servicio Geográfico del Ejército (1945) *Cartografía Militar de España*. Escala 1/10.000. Full 645-III. *Cabo Menorca cuadrante S.O.* Apareix majoritàriament amb el nom de "Camino del Mal Pas a sas Caragolas".

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcudia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix totalment formant part del "C° de mal Pas a Sas Caragolas".

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II i 645-III. Apareix com a camí de carro.

- *Alcudia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.

- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcudia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Forma part del camí núm. 20.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Fulls 644-IV i 645-III.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Plano nº 4* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Estudio de los caminos de Alcudia. Programa general. Plano nº 6* (Pere Ventayol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000. Apareix com a "itinerario lúdico".
- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí de la Muntanya.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de camí de sa Muntanya.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix formant part del Camí de sa Muntanya inclòs dins la xarxa viària existent.
- *Mapa d'Alcúdia. Excursions. Talaia d'Alcúdia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1999). Apareix parcialment.

(21) CAMÍ DES PUIG XACONS /CAMÍ DEL PUIG D'EN BRUIET

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-7

INICI: camí des Mal Pas, núm. 35.

FINAL: camí de sa Muntanya, núm. 20.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ: -

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Pareds i reixes majoritàriament, amb alguns trams oberts.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí del Mal Pas, núm. 35.
- Camí de la Muntanya, núm. 20.

OBSERVACIONS: -

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino des Buchacons" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "camino del Mal Pas" i final al "Camino de sa Muntanya", amb una longitud de 1'4 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1989 l'enginyer Pere Ventayol March va redactar el projecte de pavimentació del camí del puig d'en Bruiet, a la memòria del qual es diu el següent: "El camino que nos ocupa discurre por terrenos rústicos correspondientes en general a suelo no urbanizable y sirve de acceso a las fincas de sus alrededores" (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcúdia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcúdia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí des Puig Xacons està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino des Buchacons" núm.

21, amb una longitud de 1,4 quilòmetres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Cartografia Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II .

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm.21.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.

- *Alcúdia. Plànol guia.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí del Puig Xacons.

- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.

- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de camí des Butxacons.

- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí del Puig Xacons formant part de la xarxa viària existent.

(22) CAMÍ VELL DES MOLL / CAMÍ DE CAN FUMAT**FULLS MAPA 1/5000:**

644-8-8

INICI: nucli urbà d'Alcúdia.**FINAL:** camí de Can Socies (A), núm. 23.**DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA:** sí.**TIPUS:**

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vias Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -**INTERÈS EXCURSIONISTA:** -**TIPOLOGIA:****- Tram 1:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Hort des Fassers.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:** -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de s'Alou, núm. 29.
- Camí de Can Socies (A), núm. 23.

OBSERVACIONS: -

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

En el llibre de registre del clavari, que s'encarragava dels comptes de l'ajuntament, trobam una pòlissa, datada del 22 de juny de 1786, de 3 lliures i 10 sous "cuya partida se li ha aseñalade este Ajuntament per el treball extraordinari te prestat y presta diariament en fer cridas y enbargaments de machos y paisans per enar a treballar a la recomposicio se fa de orde del exm. sor. Conde de Cifuentes en el Camí del Moll de esta mateixa Ciutat y ab altres camins" (A.M.A. Sig. 594).

El Sr. Batle d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 26 d'agost de 1860, "propuso que con motivo del rumor de si se embarcarán S.M.M. por este puerto destinar el primer turno del jornal personal al camino del muelle para su recomposición y ponerlo en conocimiento" (A.M.A. Sig. 23).

El consistori alcudienc, segons consta a l'acta del 5 de febrer de 1882, tractava sobre "colocación de piedras efectuado por el mismo, en la pequeña parcela del dominio público que existe contiguo al camino vecinal del muelle, resultaba que el expresado Señor Calvó, después de varias razones aducidas en comprobación del derecho de propiedad que le asistia para usar libremente del sitio aludido, indicó el deseo de exponerlas a la consideracion del Ayuntamiento; a lo que accedio el que expone por reconocer en ello mas eficaz resultado. Enterados los Señores Capitulares, expuso el Señor Sindico D. Mariano Calvis: Que a su ver, el repetido Señor Calvó en el asunto de que se trata demostraba una marcada resistencia pasiva, evadiendose por este medio del cumplimiento de su deber. Por tanto, y tratandose de un derecho que corresponde al Ayuntamiento conservar conforme determina el artículo 70 de la Ley municipal, obligaba a ser defendido por el que expone, y por consiguiente pide, que se intime al Sor. D. Antonio Calvó para que, en el improrrogable plazo de ocho dias haya desocupado el sitio público que tanta impertinencia viene ocasionando, de otra manera corresponde ser apercibido con multa. En este estado usaron de la palabra varios señores Concejales, y por último quedó resuelto por unanimidad, que antes de proceder a las medidas propuestas por el Señor Sindico, por mas que revistan el mayor fundamento, permitirle la entrevista que tiene indicada el Señor Teniente D. Arnaldo Capó" (A.M.A. Sig. 25).

El 10 de maig de 1914, el mateix ajuntament acordà "el arreglo de los brocales de la cisterna de la cuarentena - Lazareto y del pozo público denominado el Povet, situado en el camino antiguo del muelle" (A.M.A. Sig. 31).

També apareixen, a les actes de l'ajuntament, peticions de veïnats i institucions demanant permís per obres prop del camí: el 22 de setembre de 1918 es donava lectura a una instància "en

la que sollicita construir una pared en la finca El Moll, que linda con el camino del mollet vey" (A.M.A. Sig. 32); el 4 d'abril de 1932 "Se acordó pasara a informe de la Comision de Fomento, una instancia presentada por el Sindicato Agrícola Católico de Alcúdia, solicitando autorización para construir un edificio destinado a almazara, en el sitio denominado Les Paumeres lindante con el camino viejo del Muelle" (A.M.A. Sig. 34).

L'Ajuntament d'Alcúdia, en el ple celebrat el 22 de juny de 1926, "acordó delegar al 1er Teniente D. Ramón Suau, para que se encargue de la siembra de pinos en el camino que atravesando La Torreta, va desde la carretera del Puerto hasta el Mollet Vey" (A.M.A. Sig. 33).

En sessió plenària del 9 de setembre de 1935, l'Ajuntament d'Alcúdia "acordó por unanimidad formar el proyecto de alineacion y rasantes del camino denominado Cami Vell des Moll, exponer dicho acuerdo al público a efectos de reclamacion por término de cinco dias y designar al Arquitecto de provincia para que en caso de no presentarse reclamaciones, proceda a la confección de dicho proyecto" (A.M.A. Sig. 37).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino Vei des Moll" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "camino del Mal Pas" i final a la "C-713, Palma-Alcúdia", amb una longitud de 0'9 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí Vell des Moll està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vias Provinciales*, amb el nom de "camino Vell des Moll" núm. 22, amb una longitud de 0,9 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

Camí de Can Fumat

L'any 1978 es va redactar el projecte de pavimentació asfàltica de diversos camins municipals del terme d'Alcúdia, gràcies a la cooperació tècnica total concedida per la Diputació Provincial. Entre aquests camins municipals hi trobam el camí de Can Fumat i s'Alou, amb una longitud de 2.730 metres de longitud i una amplada d'entre 3 i 7 metres (A.M.A. Sense signatura).

L'Ajuntament d'Alcúdia donà compte, en sessió celebrada el 5 de desembre de 1979, d'una carta del Consell Insular de Mallorca comunicant la inclusió de les obres de pavimentació asfàltica del camí de Can Fumat-S'Alou en el pla d'obres i serveis de l'any en curs (A.M.A. Sig. 46).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Serra Martí, Bartomeu (1989) a *Un passeig pels voltants d'Alcúdia* explica: "És un dia qualsevol, amb un temps plàcid; sortim per la Porta de Xara o del Moll i a mà esquerra, en el racó que formen les parets de l'Horta de Can Capó, hi estava ubicada la Creu del terme, avui situada a l'altre costat. Entram en el camí del Moll i el travessam, sota la mirada de l'anomenat Moli d'en Garriguer. En primer lloc trobam una porció de terreny rocós d'unes dotze àrees -77 destres-, que tenia l'Ajuntament, anomenat les Eres Comunes, o pati. Cent metres més enllà d'on està la Creu, en el mateix camí que hem indicat, hi havia una placeta que servia per arrecerar-se dels carros i cavalleries que passaven. Aquest lloc podria ser molt bé on hi havia l'anomenat pou de Xara, que coincideix també amb una altra denominació el Pou dels Cavalls. Seguint el nostre camí, deixam les Eres i el camí de la Victòria a l'esquerra; a uns cent metres més enllà de la cruïlla amb el camí que va a S'Alou, hi havia un pou públic denominat Pou dels Coralers, que degué ser d'on en treien aigua els nombrosos mariners, que es dedicaven a la pesca del coral, segon l'Historiador Ventayol, molt abundant a les nostres costes; segons el misser Francesc Amengual; l'import que se n'havia extret era d'onze mil duros, l'any 1858. Seguint la marxa arribam al lloc on estava la tafona del Sindicat Agrícola Catòlic d'Alcúdia, a l'entreforc del camí de Can Socies, que deixam a la dreta, fins arribar al Moll. Com a anècdota referent a aquest camí hem de dir que, davant la possibilitat de l'embarcament de S.S.M.M. els Reis pel Port d'Alcúdia, l'Ajuntament acordà la seva reparació el 26 d'agost de 1860, i el Governador ordenà que subministressin al Director de Camins veïnals, eines, senalles, carros i cavalleries que fessin falta per dur-ho a terme. Després resulta que embarcaren pel Port de Palma".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia*. *Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II .

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 22.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a Camí Vell del Moll formant part de la xarxa viària existent.

(23) CAMÍ DE CAN SOCIES (A)

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8
645-1-8

INICI: carretera C-713 Palma al Port d'Alcúdia.

FINAL: proximitats de Ca na Bessona, inici del camí núm. 91.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Fumat.
- Can Socies.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: difícil. El camí ha estat interceptat per la via de circumval·lació, que n'ha substituït un tram d'uns 200 metres.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí. Un que indica camí sense sortida: Camí de Can Socies.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS:

- Cent metres després de l'inici el camí està interceptat per la via de circumval·lació.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí vell des Moll, núm. 22.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

A l'acta de la sessió plenària, celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 17 d'agost de 1879, "Fue otorgado permiso a Bartolomé Bisquerra y Tomas para cambiar el portillo que afronta con el camino vecinal de Can Socias y en la finca de su propiedad denominada la rota conforme lo tenia solicitado" (A.M.A. Sig. 25).

A la secció de correspondència de l'Ajuntament d'Alcúdia trobam un "Estado General de los caminos vecinales comprendido en 31 de diciembre de 1882", en la qual apareix el camí Can Socias, amb una longitud de 6,532 metres. Aquesta estat general dels camins veïnals del terme es repeteix en els anys 1887, 1891 i 1903, on apareix el camí amb la longitud ja esmentada (A.M.A. Sig. 80 i 353/2).

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 6 de gener de 1892, tractà la proposició d'un regidor "en la que se espone debe atenderse con preferencia a la recomposición del camino denominado Can Socias, que va al monte comunal de la Victoria, y discutida que fue por el Ayuntamiento se acordó se tenga presente dicha proposición" (A.M.A. Sig. 25).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino de Can Socias" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "C-713,

Palma-Alcúdia" i final a la "C'an Socias", amb una longitud de 1'3 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). El camí aquí inventariat forma part del camí 23 d'aquest pla.

Datat l'any 1983 apareix el projecte de pavimentació asfàltica del camí de Can Socias, al concedir el Consell Insular de Mallorca la cooperació tècnica total sol·licitada per l'ajuntament (A.M.A. Sense signatura). El 7 de novembre de 1984 el consistori alcudienc procedí a l'adjudicació de les esmentades obres de pavimentació asfàltica, incloses en el pla d'obres i serveis de 1984 (A.M.A. Sig. 48), i el 14 de febrer de 1986, complit el plaç de garantia, la comissió de govern acordà la recepció i liquidacions definitives de l'esmentada obra (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Can Socias (A) està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994), apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías provinciales*, amb el nom de "camino de Can Socias" núm. 23, amb una longitud de 1,3 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat; i també com a part del camí núm 78, que compte amb una longitud de 1,2 quilòmetres i una amplada de 4 metres asfaltat (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Apareix quasi completament

- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 23. Apareix quasi completament.

- Plànol del *Projecte de pavimentació asfàltica del camí de Can Socias* (Consell Insular de Mallorca, 1983).

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25).
- *Alcúdia. Plànol guia* (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí de Can Socies.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a dos camins diferents, l'anomenat de Can Socies i el núm. 78, formant part de la xarxa viària existent.

(24) CAMÍ DE CAN CARETLO /CAMÍ DE CAN GALLINA

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

645-1-8

INICI: camí de Can Sociés (A), núm. 23.

FINAL: factoria de Butà i zona urbana d'Alcanada.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- *Memòria municipal del Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3-4,5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des de l'inici fins a la factoria de butà.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3,5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat molt antic.

Correspon als 250 metres que voregen la factoria de butà.

- Tram 3:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3 m.
- Tipus de ferm: terra.

Correspon als darrers 100 metres que enllacen amb la zona urbana d'Alcanada.

- Tram 4:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3,5 m.

-Tipus de ferm: asfaltat.

Correspon a una variant que arriba a la part posterior de la factoria de butà.

- Tram 5:

-Tipologia: carro.

-Amplada: 3 m.

-Tipus de ferm: grava i terra.

Continuació del tram 4, fins a Can Socies.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Tanca des Moll.
- Cas Caretlo.
- Can Socies.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i obert.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera tancada amb pany a l'inici del tram 5.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo als trams 1 i 4, i regular als trams 2, 3 i 5.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Can Socies (A), núm. 23.

OBSERVACIONS:

- El tram 5 sols apareix documentat a memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

Els tres primers trams del camí de Can Caretlo apareixen formant part de l'actual xarxa viària al *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat. Aquest document no inclou la totalitat del camí.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino de Can Galina" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "Camino de Can Socias" i final a la "factoria butano", amb una longitud de 1'2 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Fa referència al trams 1 i 4.

L'any 1984 es va redactar el projecte de pavimentació asfàltica de la branca del camí de Can Socias a la factoria butà, al concedir el Consell Insular de Mallorca la cooperació tècnica total sol·licitada per l'Ajuntament d'Alcúdia i en sessió plenària de l'Ajuntament d'Alcúdia celebrada el 23 de maig de 1986 s'acordà sol·licitar la inclusió d'aquestes obres en el pla d'obres i serveis del Consell Insular per l'any en curs, adjudicant-se finalment en sessió de 19 de desembre de 1986 (A.M.A. Sense signatura). Fa referència al tram 2

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcúdia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcúdia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Can Caretlo està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vias Provinciales*, amb el nom de "camino de Can Gallina" núm. 24, amb una longitud de 1,2 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.
- Servicio Geográfico del Ejército (1945) *Cartografía Militar de España*. Escala 1/10.000. Full 645-III. *Cabo Menorca cuadrante S.O.* Apareixen la part final dels trams 1 i 4, i la totalitat dels trams 2 i 3.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Solament apareixen els trams 1 i 2.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II , 645-III. Solament apareixen els trams 1 i 4.
- *Alcúdia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viaria 1.16.2.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Forma part del camí núm. 24 i sols inclou els trams 1 i 4.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV (38-25), 645-III.
- *Alcúdia. Plànol guia.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí de Cas Caretlo.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix completament, excepte el tram 3.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a tres camins diferents, els anomenats de Cas Caretlo (núm. 77) i Can Gallina (núm. 24) i el núm. 85, formant part de la xarxa viària existent.

(25) CAMÍ DE MANRESA

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-7

INICI: zona urbana des Mal Pas, prop de la platja de sa Font de sant Joan.

FINAL: zona urbana de Manresa.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vias Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994)

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4,5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat

Correspon al tram del camí asfaltat que comunica el nucli urbà des Mal Pas, amb el de Manresa.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Platja de sa Font de Sant Joan.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i reixes.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

- Castell de Manresa.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo els primers 80 metres i regular la resta.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí núm. 92.
- Camí al castell de Manresa, núm. 111.
- Camí de la punta de Manresa, núm. 129.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

El 21 de desembre de l'any 1381 el procurador reial de Mallorca estableix a Jordi Renovard una pedrera i una quintana, on hi ha figueres, la qual confronta amb el camí que va a la torre d'en Manresa. (ARM ECR 14 f. 144).

El 19 de maig de 1918, l'Ajuntament d'Alcúdia va autoritzar, en sessió plenària, la construcció d'una paret a la finca anomenada sa Torre, que feia partió amb el camí de Manresa (A.M.A. Sig. 32).

El mateix ajuntament, en sessió plenària celebrada el 22 d'octubre de 1934, va acordar el pagament d'un compte de 15 pessetes "por jornales devengados en la construcción de un trozo de pared del camino de Manresa" (A.M.A. Sig. 36).

El 17 de maig de 1965 es va llegir una comunicació del Sr. Delegat de hisenda comunicant l'aprovació del pressupost de les obres de pavimentació asfàltica dels camins del Mal Pas i Manresa (A.M.A. Sig. 44).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat. Aquest document fa referència a la totalitat del camí catalogat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino de Manresa" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "Camino Mal Pas" i final a la "Manresa", amb una longitud de 1 quilòmetre i una amplada total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquest document fa referència a la totalitat del camí, excepte als darrers 100 metres.

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Manresa està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del terme municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vías Provinciales*, amb el nom de "camino de Manresa" núm. 25, amb una longitud d'1 quilòmetre i una amplada total de 4 metres asfaltat (A.M.A. Sense Signatura). Aquest document fa referència a la totalitat del camí..

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Direcció General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Sols apareix parcialment, fins a connectar amb el final del camí de la punta de Manresa, núm. 129.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000. És un dels camins catalogats.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Forma part, parcialment, d'un dels camins catalogats.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV. Apareix completament, excepte l'inici.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí de Manresa formant part de la xarxa viària existent.

(26) CAMÍ DE CA NA LLORETA

FULLS MAPA 1/5000:

671-7-2

671-7-1

671-8-1

INICI: carretera PMV-343-3, de Sa Pobla al port d'Alcúdia, km. 7.

FINAL: carretera PMV-343-3, de Sa Pobla al port d'Alcúdia, proximitats de Ca na Lloreta.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 7 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Correspon als 650 metres que voregen la central del Murterar.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 5,5 (3,5) m.
- Tipus de ferm: terra.

Del final del tram 1 fins a una distancia de 1200 metres.

- Tram 3:

- Tipologia: carro.
- Amplada: ? m.
- Tipus de ferm: ?

Correspon a un fragment de 150 metres actualment inexistent.

- Tram 4:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2,5 m.

-Tipus de ferm: terra.

És un tram proper a la via de circumval·lació i que arriba a l'aparcament des Fogueró.

- Tram 5:

-Tipologia: carro.

-Amplada: 6 m.

-Tipus de ferm: asfaltat.

Arriba fins a la carretera PMV-343-3.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Es Murterar.
- Es Fogueró.
- Ca na Lloreta.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: molt difícil, exceptuant el tram 1.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Reixes i obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

- Una reixa al tram 2.
- Una reixa al tram 5, amb una prohibició de pas.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo al tram 1, regular als trams 2, 4 i 5 i desaparegut al tram 3.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA: -

OBSERVACIONS: -

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El batle de l'Ajuntament d'Alcúdia, com consta a l'acta del 29 de desembre de 1872, "dió cuenta al Ayuntamiento de haber dispuesto el dia veinte y seis del actual se trasladara una

comision del seno del ayuntamiento en el monte de San Martin a fin de practicar un reconocimiento en las inmediaciones de la cueva del mismo nombre por haberle denunciado el guarda del Estado haber desaparecido los mojones del prat y el de las cuevas, de cuyo reconocimiento resulta que en efecto los tales mojones han desaparecido y que se han aprovechado de los caminos de la cueva y cana Lloreta y el Ayuntamiento acordó a unanimidad que el señor Presidente nombre algunos vecinos que sean conocidos de los linderos del referido monte y puedan ampliar noticias y hecos que se denuncian a fin de poder proceder contada la imparcialidad que requiere este delicado asunto" (A.M.A. Sig. 24).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí de Ca na Lloreta és un dels que apareixen majoritàriament inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams amb tipus de ferm de macadam en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino de Ca na Lloreta" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "Camino Can Blau" i final a la "Camino Can Blau", amb una longitud de 1'6 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Ca na Lloreta està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el *Plan Nacional de Vias Provinciales*, amb el nom de "camino de Ca Na Lloreta" núm. 26, amb una longitud de 1,6 quilòmetres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000. Apareix parcialment.

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Soalment apareixen els trams 1 i 5.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 671-I.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 26.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 671-II. Apareix completament, els trams 2, 3 i 4 figuren com a camí de ferradura.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí de ca na Lloreta formant part de la xarxa viària existent.

(27) CAMÍ DE GATAMOIX / CAMÍ DE CA NA SIONA**FULLS MAPA 1/5000:**

644-7-8

INICI: carretera C-713, km 49,7.**FINAL:** finca de Gatamoix.**DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA:** sí.**TIPUS:**

- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -**INTERÈS EXCURSIONISTA:** -**TIPOLOGIA:****- Tram 1:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3,5-5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des de l'inici fins a les proximitats de les cases de Gatamoix.

- Tram 2:

- Tipologia: desaparegut.
- Amplada: ?
- Tipus de ferm: ?

És un tram de 175 metres a les proximitats de les cases de Gatamoix.

- Tram 3:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2'5
- Tipus de ferm: gravilla.

Del final del tram 2 fins al torrent.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Ca na Siona.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes el tram 1, fàcil del tram 3 i desaparegut el tram 2.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets i reixes.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera oberta a l'inici del camí, amb una prohibició de pas.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo al tram 1 i desaparegut al tram 2. El tram 3 presenta un fragment molt dolent.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA: -****OBSERVACIONS:**

- Al final del camí hi ha una barrera sense pany.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El primer tram del camí de Gatamoix apareix formant part de l'actual xarxa viària al Plan General de Ordenación Urbana Municipal d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe anomenat "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat. Aquest document només inclou els primers 250 metres del camí.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino de Ca na Siona" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "C-713 Palma-Alcúdia" i final a la "Gravillera", amb una longitud de 0'6 quilòmetres i una amplada

total de 4 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Tot i que el final del camí figura a la gravillera, el camí que apareix marcat al mapa d'aquest plan correspon al tram 1 del que aquí inventariem com a camí de Gatamoix.

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Gatamoix està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb el nom de "camino de Ca na Siona" núm. 27, amb una longitud de 0,6 quilòmetres i una amplada total de 4 metres sense asfaltar (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000. Apareix l'inici del camí.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Solament apareix el tram 1.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Solament apareix el tram 1.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Solament apareix el tram 1.
- Alcúdia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 27, solament el tram 1.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV. Apareix el tram 1 i part del 3.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareixen els trams 1 i 3. El tram 1 apareix com a camí de Gatamoix.

- Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com camí núm. 50, formant part de la xarxa viària existent.

(28) CAMÍ DE S'HORT SALAT

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

INICI: camí des Braçals, núm. 1.

FINAL: carretera PM-222.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vias Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994)

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3,7 (3) m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Comprèn des del camí des Braçals a la ctra. PM-222.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2,5-3,5 m.
- Tipus de ferm: grava a la primera meitat i terra a la resta.

Travessia del tram 1, fins a la ctra. PM-222.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ: -

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -****ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí des Braçals, núm. 1.
- Camí núm. 95

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe anomenat "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino de S'Hort Salat" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "Camino Brassals" i final a la "Carretera Puerto Pollensa", amb una longitud de 0'4 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcúdia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcúdia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de s'Hort Salat està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports. (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals,

basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb el nom de "camino de s'Hort Selat" núm. 28, amb una longitud de 0,4 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Completament, el traçat del tram 1 apareix lleument modificat.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm. 28.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí de l'Hort Salat formant part de la xarxa viària existent.

(29) CAMÍ DE S'ALOU

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8
645-1-8

INICI: camí vell des Moll o de Can Fumat, núm. 22.

FINAL: camí de la Muntanya, núm. 20.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965)
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994)

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Mostel.
- Can Fanals.
- Can Gall.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí. Un a l'inici del camí: "camí de s'Alou".

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí vell des Moll, núm. 22.
- Camí de la Muntanya, núm. 20.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

El primer document arxivístic que fa referència a aquest camí està datat el 9 d'abril de 1584, a les actes de determinacions del Consell de la Universitat d'Alcúdia (antic òrgan de govern municipal), quan es tractà un problema de pas per "lo camí que pase entre la tanque dita lo alou y le posesio del gramaner" (A.M.A. Sig. 10).

L'Ajuntament d'Alcúdia, en reunió del ple celebrat el 17 de maig de 1874, tractar la visita del director de camins veïnals, que "habia observado este señor la necesidad y conveniencia de reparar el camino de segundo orden de la montaña comun que desde la carretera del muelle conduce a los predios can Sosias y Alou hasta la montaña ensanchando la vereda existente en dicho monte a fin de dejarlo expedito el camino para el transito de carruages", acordant per unanimitat destinar els jornals de la prestació personal que siguin necessaris per a la seva recomposició (A.M.A. Sig. 25). Com a continuació de l'anterior, en sessió plenària celebrada el 29 de novembre de 1874, es va tractar "la recomposicion del camino para poder transitar con carruajes hasta la montaña pudiendo llegar al sitio corrals Cremats [...] y despues de una larga conferencia Don Arnaldo Capó y Nadal se ofreció a recomponer el camino vulgarmente den Mas nou hoy obstruido y lleno de malezas y escombros que da principio en el predio Campgran hasta llegar al empalme del otro llamado de Eugerrras o des Alou y ponerlo en estado de poder transitar carruajes por la cantidad de ciento veinte y cinco pesetas cuya ventajosa proposicion fue aceptada sin oposicion alguna" (A.M.A. Sig. 25).

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 7 de juny de 1895, va acordar per unanimitat "dar las gracias al Sr. Alcalde D. Arnaldo Capó por haber cedido el terreno de su finca llamada la rota para camino público de S'alou de modo que enlace con el de la montaña Victoria que tambien cruza dicha finca por igual cesion" (A.M.A. Sig. 30).

A l'acta del ple celebrat el 14 d'agost de 1933 es pot llegir el següent: "D. Nicolás Truyol dijo que en el camino de Salou, antes de desembocar en el camino del monte La Victoria, hay unos montones de piedras de gran tamaño que imposibilitar, casi por completo el transito de carros. Acordándose que el asunto pase a la Comisión de obras" (A.M.A. Sig. 35).

El mateix ajuntament va decidir, en sessió celebrada el 8 d'abril de 1935, arreglar el camí de l'Alou (A.M.A. Sig. 36), i en una altra sessió celebrada el 27 d'abril de 1936 "el Sr. Llompert dice que ha recibido muchas quejas debido a la mala conservación en que se halla el camino

vecinal llamado de s'Alou, y pide a la Comisión un pronto arreglo para subsanar estas dificultades y molestias a los vecinos que transitan por aquellos caminos. Conforme los Srs. gestores se nombra una comisión integrada por los Srs. Rebaso y Llompart, para inspeccionar dicho camino y exponer una solución para su debida restauración" (A.M.A. Sig. 37).

El consistori alcudienc, també en sessió plenària celebrada el 21 de novembre de 1945, "acordó que por la Comisión de Obras se señale la alineación para el emplazamiento de una pared en la finca El Gerràs, propiedad de D. José Salord Fanalls, lindante con el camino del Elou" (A.M.A. Sig. 40).

El camí de s'Alou apareix formant de l'actual xarxa viària al Plan General de Ordenación Urbana Municipal d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de camins amb ferm de macadam i en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino de S'Alou" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "Camino vei des Moll" i final a la "Camino de sa montanya", amb una longitud de 1'7 quilòmetres i una amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

L'any 1978 es va redactar el projecte de pavimentació asfàltica de diversos camins municipals del terme d'Alcúdia, gràcies a la cooperació tècnica total concedida per la Diputació Provincial. Entre aquests camins municipals hi trobam el camí de Can Fumat i s'Alou, amb una longitud de 2.730 metres de longitud i una amplada d'entre 3 i 7 metres (A.M.A. Sense signatura). L'Ajuntament d'Alcúdia donà compte, en sessió celebrada el 5 de desembre de 1979, d'una carta del Consell Insular de Mallorca comunicant la inclusió de les obres de pavimentació asfàltica del camí de Can Fumat-S'Alou en el pla d'obres i serveis de l'any en curs (A.M.A. Sig. 46).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcúdia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcúdia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de s'Alou està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports. (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb el nom de "camino de S'Alou" núm. 29, amb una longitud de 1,7 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Font i Serralta, Miquel (1992). *Alcúdia. 10 excursions*, inclou un itinerari pel camí de s'Alou. "Un poc més envant trobam a la dreta un altre camí asfaltat, que hem de prendre i seguir, és el camí de S'Alou, fa una lleugera pujada i mig Km més envant som a la part més alta, des d'on hi ha una gran vista de tot el Port d'Alcúdia. A partir d'aquí el camí davalla fins a prop de la vila no l'hem de deixar fins que topam amb un camí perpendicularment".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.

- Servicio Geográfico del Ejército (1945) *Cartografía Militar de España*. Escala 1/10.000. Full 645-III. *Cabo Menorca cuadrante S.O.* Sols apareix la part final.

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix parcialment.

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Apareix una part com a camí de carro i la resta com a camí de ferradura.

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Fulls 644-II i 645-III.

- Alcúdia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.

- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix amb el núm.29.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Fulls 644-IV i 6445-III.

- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.

- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí de s'Alou.

- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de "camí de s'Alou".

- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com camí de s'Alou, formant part de la xarxa viària existent.

(30) CAMÍ DEL PUIG DE SANT MARTÍ

FULLS MAPA 1/5000:

644-7-8
671-7-1
671-8-1

INICI: carretera C-713, Palma al Port d'Alcúdia, Km. 50,2.

FINAL: camí 61.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965)
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vías Provinciales* del terme d'Alcúdia (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcudia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).
- Finca pública de Sant Martí (M.U.P núm. 10).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4 m.
- Tipus de ferm: terra i grava.

De l'inici fins al Poble Nou.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Del Poble Nou al Puig de Sant Martí.

- Tram 3:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3-4 m.
- Tipus de ferm: terra.

Del Poble Nou a la via de circumval·lació.

- Tram 4:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3 m.
- Tipus de ferm: terra i grava.

Des de la via de circumval·lació fins prop de la cova de Sant Martí, als vials de la urbanització.

- Tram 5:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 7 m.
- Tipus de ferm: asfalt.

Continuació del tram 4, corresponent a un vial de la urbanització, fins el camí núm. 61.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Es Poble Nou.
- Puig de Sant Martí.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí. A l'inici del tram 1: "Puig de Sant Martí", de la Conselleria d'Agricultura i Pesca. Al mig del tram 3: "Cova de Sant Martí". A l'inici i al final del tram 4: "Cova de Sant Martí". Al final del tram 5: "Cova de Sant Martí". A les proximitats de la cova de Sant Martí un cartell de la Conselleria d'Agricultura i Pesca.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Majoritàriament obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Es Poble Nou.
- Cova de Sant Martí.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo al tram 1 i 5.
- Regular al tram 2 i 4.
- Dolent al tram 3.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

- Alguns marges al tram 3.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí al Canal d'en Bubot, núm. 49.
- Camí del Jardí, núm. 9.
- Camí 61.

OBSERVACIONS:

- Tot el camí, excepte els dos darrers trams, discorre íntegrament per la finca pública de Sant Martí (M.U.P núm. 10), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A les determinacions de consell (antic òrgan de govern municipal) de la ciutat d'Alcúdia, adoptada en sessió del 28 de març de 1554 apareixen les ordinacions sobre el bestiar, que delimitaven els terrenys on no es podia pasturar: "y de dit camí camí de mallorca prenint lo carrero qui va a ferir a la tanca de na robines prenint aqui lo camí real qui va a sant marti fin lo prat del morer" (A.M.A. Sig. 8).

A l'acta de determinació de consell de la universitat (antic òrgan de govern municipal) d'Alcúdia del dia 16 d'octubre de 1611 es reflecteix un plet existent "a circa delo camí de la cova de sant marti", acta en la qual es decidí "que lo dit plet y causa sia defensat a cost y despeses dela present universitat fins la cause diffinitiva dexant ho a la bona discutio dels magnífichs iurats" (A.M.A. Sig. 12).

Segons consta a l'acta de la sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 19 de maig de 1872, es llegí una comunicació de l'enginyer de les obres de l'Albufera "en la que solicita del ayuntamiento le permita recomponer el camino que existe en el Monte de San Martín en la parte que de la Albufera se dirige y sale a la carretera general a fin de facilitar y hacer posible el transito de carros"; "acordó a unanimidad acceder a lo solicitado por dicho señor con la espresa condición de que el camino ha de conservar el caracter que conserva de interes privado" (A.M.A. Sig. 24).

El batle de l'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 20 d'octubre de 1872, "dió cuenta de un oficio del señor gobernador de la Provincia manifestando haber concedido permiso al señor Ingeniero de la Albufera para construir el camino del monte de san Martin desde Can Balma a la carretera general mediante a que no habia manifestado oposición el Ayuntamiento interesado ni el Ingeniero de Montes; sin derecho ni preferencia en el transito" (A.M.A. Sig. 24). El batle de l'Ajuntament d'Alcúdia, com consta a l'acta del 29 de desembre de 1872, "dió cuenta al Ayuntamiento de haber dispuesto el dia veinte y seis del actual se trasladara una comision del seno del ayuntamiento en el monte de San Martin a fin de practicar un reconocimiento en las inmediaciones de la cueva del mismo nombre por haberle denunciado el guarda del Estado haber desaparecido los mojones del prat y el de las cuevas, de cuyo reconocimiento resulta que en efecto los tales mojones han desaparecido y que se han aprovechado de los caminos de la cueva y cana LLoreta y el Ayuntamiento acordó a unanimidad que el señor Presidente nombre algunos vecinos que sean conocidos de los linderos del referido monte y puedan ampliar noticias y hecos que se denuncian a fin de poder proceder contada la imparcialidad que requiere este delicado asunto" (A.M.A. Sig. 24).

En una altra sessió del consistori alcudienc, celebrada el 19 de març de 1876, es donà permís al representant de les obres de desecació de l'Albufera per recomposar el camí de Sant Martí, en la part que anava des de l'Albufera a la carretera general; també es va tractar la necessitat de variar un tram de l'antic traçat "para impedir que no quede destruido por las aguas", rectificació que es va aprovar "sin alterar la prevención de que el camino tendrá que conservar el caracter de interes privado y sin derecho a indemnizacion del gasto que se invierta, y que la recomposicion y variante que se solicita, debera efectuarse previa la inspeccion y asentimiento de la comision del Ayuntamiento que al efecto se halle designada" (A.M.A. Sig. 25).

El mateix ajuntament, en sessió plenària celebrada el 12 d'agost de 1883, va tractar la sol·licitud d'uns veïnats del terme "acerca la recomposición del puente que existe más abajo de la maquina del Pla del Pinar y da paso al camino que conduce a la cueva de S. Martin y fincas adyacentes. Tomada en consideración la indicada petición se acordó que la comisión del Ayuntamiento de caminos y servidumbres, pasasen al sitio de que se trata al objeto de examinar su estado y emitiera su dictamen" (A.M.A. Sig. 25).

El 6 de novembre de 1923, el mateix consistori va autoritzà "a D. Fausto Gual de Torrella, para arreglar el trozo de camino del Puig de San Marti, que desde el Poble Nou, conduce a la carretera de Palma" (A.M.A. Sig. 32), i tal com reflecteix l'acta del 10 de juliol de 1933 "se acordó proceder al arreglo del camino del monte Sant Martin, para facilitar la extracción de los pinos ultimamente subastados" (A.M.A. Sig. 35).

El camí des Puig de Sant Martí apareix majoritàriament formant part de l'actual xarxa viària amb el nom de camino de Can Vauma al Plan General de Ordenación Urbana Municipal d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

A una sessió del 17 d'octubre de 1967 "Dada cuenta por la Alcaldía del informe emitido por el Aparejador Municipal D. Antonio Cerdá Cerdá sobre la desaparición del antiguo camino que conducía a la Cueva de San Martín y al parecer motivado por los movimientos de tierra de la Urbanización Lago Menor, quedando enterado la Corporación" (A.M.A. Sig. 44).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El tram 4 del camí des Puig de Sant Martí és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams amb tipus de ferm de macadam en mal estat.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vias Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino des Jerdi" és un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "C-712, Carretera Arta-Pto. Alcúdia" i final a la "Camino C'an Blau", amb una longitud de 1,5 quilòmetres i una

amplada total de 3 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura). Aquest document solament fa referència parcialment als trams 4 i 5.

L'any 1992 es va redactar el projecte de "obras de mejora del camino entre es Poble Nou y monte Es Puig", davant el mal estat en que es trobava el mateix. En ell es pot llegir el següent: "El trazado del camino no se variará en ningún momento, si bien una vez realizadas las obras de mejora y/o reposición donde proceda, la sección del mismo será la idónea para una buena circulación del tráfico rodado" (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí des Puig de Sant Martí està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal. A més s'inclou un programa general d'actuacions on apareix com a itinerari lúdic.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports. (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb el número 51, amb una longitud de 1,1 quilòmetres i una amplada total de 4 metres asfaltat; el núm. 56, amb una longitud de 720 metres i una amplada total de 3,5 metres sense asfaltar; amb el núm. 66, amb una longitud de 1,250 quilòmetres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar; i com a part del camí núm. 53, amb una longitud de 2,2 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat; (A.M.A. Sense Signatura)

A la relació de monts públics i parcs naturals de Balears, elaborada per la Conselleria d'Agricultura i Pesca, del Govern Balear, s'inclou la finca pública de Sant Martí (M.U.P núm. 10), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia, per on discorre la major part del traçat del camí catalogat (A.C.A.P. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Mancomunitat del Nord de Mallorca (2000) *La guia per no perdre el nord*, inclou l'excursió des d'Alcúdia al puig de Sant Martí: "En el nucli d'Alcúdia i des de la plaça de la Porta de Mallorca agafam el camí de S'Esgleiassa, que va paral·lel a la carretera Alcúdia-Palma, després de 30 minuts arribarem a aquesta carretera principal, just devora una benzinera. S'ha de seguir la carretera 900 metres i a mà esquerra, envoltat d'un gran pinar espès trobarem el camí del Poble Nou".

- Font i Serralta, Miquel (1992). *Alcúdia. 10 excursions*, inclou un itinerari pel puig i la cova de Sant Martí: "[...] "Agafam el camí de l'Esgleiassa o del Pla d'en Beltran, que va paral·lel a la carretera Alcúdia-Palma, tot d'una travessam un primer camí, i 20 minuts més envant en travessam un altre, el camí del Puig, continuam dret fins que 10 minuts més tard el camí pega a la carretera Alcúdia-Palma davant una benzinera. S'ha de seguir la carretera 900 metres (10 minuts) i s'arriba al camí del Poble Nou. Aquest camí es molt bo de conèixer perquè té un gran pinar a l'esquerra i terra de conradís a la dreta. Puja suaument durant 20 minuts fins que s'arriba a la desviació que puja a dalt del puig. La desviació surt a l'esquerra i a la dreta queda el Poble nou que dona nom al camí. Aquest tram de l'excursió no es pot fer més que a peu [...] la pujada

és curta amb 15 minuts arribau al coll que hi ha entre els dos cims i 10 minuts més us basten per arribar a un dels dos cims, el camí continua fins al cim de les antenes. Si voleu anar a l'altre no hi ha camí però l'accés no és gaire difícil. Davallau pel mateix camí que heu pujat, i amb 20 minuts tornau a ser al creuer".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000. Sols apareix complet el tram 1 i parcialment el 3.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Els trams 1 i 5 apareixen com a camí de carro i els trams 3 i 4 com a camí de ferradura. El tram 2 no apareix.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II i 671-I. Solament apareix el tram 1.
- Alcúdia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000. Apareix sols el tram 4.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix el tram 1, sense numeració. El tram 4 forma part del camí núm. 9
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV. Els trams 1, 2 i 5 apareixen com a camí de carro, i els trams 3 i 4 com a camí de ferradura.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Programa general. Plano nº 6*. (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000. Apareix com a "itinerario lúdico".
- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí del Poble Nou.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. El tram 2 apareix com a carretera i la resta com a camí.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a diversos camins, els números 51, 56 i 66, i part del 53, formant part de la xarxa viària existent.

(31) CAMÍ DE S'OLIVERA / CAMÍ DE TARAINA / CAMÍ DEL POU D'EN XOPA / CAMÍ DE SES COSTES

FULLS MAPA 1/5000:

644-7-8

644-8-8

INICI: nucli urbà d'Alcúdia, al creuer amb l'inici del camí de Santa Anna (núm. 11).

FINAL: via de circumval·lació.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970)
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- **Tram 1:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4'5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des de l'inici fins al creuer amb el camí des Pou d'en Ros.

- **Tram 2:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des del creuer anterior fins al creuer amb el camí des Puig.

- **Tram 3:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2'5-3 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des del creuer anterior fins a la bifurcació dels tram 4 i 5.

- **Tram 4:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3 m.

-Tipus de ferm: asfaltat i terra

Des del creuer anterior fins a les proximitats de la via de circumval·lació.
Els darrers 100 metres no existeixen.

- Tram 5:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des del creuer anterior fins a la via de circumval·lació.

- Tram 6:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat i terra

Correspon a la continuació del tram 5 a l'altra banda de la via de cintura fins a l'altra branca de la via de circumval·lació.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Sa Tanca.
- Can Bart.
- Ses Poves.
- Can Resolí.
- S'Esgleiaassa.
- Pou d'en Xopa.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Santa Anna, núm. 11.
- Camí des Pou d'en Ros, núm. 53.
- Enllaç entre el camí de Santa Anna i el camí de s'Olivera, núm. 38.
- Camí des Puig, núm. 8.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí de Taraina és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams amb tipus de ferm de macadam en mal estat. Aquest document fa referència als trams 1, 2 i 3.

L'any 1984 es va redactar el projecte de pavimentació asfàltica del camí de s'Olivera, que tenia per objecte l'asfaltat del camí i la millora de les seves característiques, tant en traçat com en secció; en sessió plenària celebrada el 16 de gener de 1987, el consistori alcudienc acordà sol·licitar la inclusió de les esmentades obres de pavimentació asfàltica del camí de s'Olivera en el pla d'obres i serveis del Consell Insular de Mallorca corresponent a l'any en curs (A.M.A. Sense signatura). Aquesta documentació afecta al tram 3 del camí.

El mateix any trobam un projecte de pavimentació del camí de Ses Costes i s'Esgleiaassa, que tenia per objecte l'asfaltat del camí i la millora de les seves característiques, tant en traçat com en secció. El traçat del camí que apareix grafiat al plànol que acompanya al projecte inclou el traçat dels trams 3, 4, 5 i 6. El final del tram 6 arriba fins a la via de circumval·lació i el final del tram 4 connecta amb el camí núm. 84. Aquesta darrera connexió del camí actualment no existeix (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de s'Olivera està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal. A més s'inclou un programa de prioritats on trobam que el "Proyecto de Conservación y Modificación del Camino del Molí" se considera com a tema prioritari. Aquest document fa referència a la totalitat del camí i a la continuació del tram 4 fins al camí núm. 84.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports. (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, com a diversos camins: amb el núm. 59, amb una longitud de 2,3 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat i com a camí núm. 61, amb una longitud de 600 metres i una amplada de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

Aquest document fa referència a la totalitat del camí i a la continuació del tram 4 fins al camí núm. 84.

Camí de Taraina

A les determinacions de consell (antic òrgan de govern municipal) de la ciutat d'Alcúdia, adoptada en sessió del 28 de març de 1554 apareixen les ordinacions sobre el bestiar, que delimitaven els terrenys on no es podia pasturar: "y de dit camí de mallorca prenint lo carrero qui va a ferir a la tancha de na robi tirant a la tanca den torrents y de aqui prenint lo camí de tarayna y de aqui per lo camí qui va a sta anna" (A.M.A. Sig. 8).

El Governador de la província, segons carta llegida a la sessió de l'Ajuntament d'Alcúdia del 19 d'abril de 1863, "ha tenido a bien vista la importancia y utilidad que puede reportar a este vecindario declarar vecinales de segundo orden los caminos de Tarayna, corral den Benaser, el que circuye (sic) las murallas de esta ciudad y el que conduce al monte mayor de los comunales de este distrito" (A.M.A. Sig. 24).

Segons consta a l'acta del ple de l'Ajuntament d'Alcúdia, celebrat l'11 d'octubre de 1873, "se presentó el oficial sashe Gerónimo Picó, y dijo: que había rematado previa la orden competente la subasta de la Brosa vulgo molsa perteniente al camino de Tarayna" (A.M.A. Sig. 24).

A la sessió plenària del 16 d'abril de 1874, el consistori alcudienc va tractar "una solicitud presentada por Geronimo Picó y Quetglas a la que pide el permiso correspondiente para poder construir una caseta de campo en su propiedad denominada cana Monja lindante con el camino llamado de Taraina, y la corporación acordó se le concediera el permiso que solicita previo el aviso al Señor Alcalde antes de sentar los fundamentos para que estos puedan ser examinados por la comisión por la comisión destriada al efecto" (A.M.A. Sig. 25).

A la secció de correspondència de l'Ajuntament d'Alcúdia trobam una "Nota de todas las carreteras provinciales y caminos vecinales comprendido en el termino jurisdiccional de la Ciudad de Alcudia", datada el 21 de juliol de 1881, en la qual apareix el camí de Taraina, amb una longitud de 4.531 metres i una amplada de 3 metres. Aquesta nota o estat general dels camins veïnals del terme es repeteix en els anys 1882, 1887, 1891 i 1903, on apareix el camí amb la longitud ja esmentada (A.M.A. Sig. 80 i 353/2).

El 25 de novembre de 1891 el mateix ajuntament "acordó la venta de la tierra de la acequia del camino de Teraina autorizandose al Sr. Alcalde para que se efectúe el dia que tenga por conbeniente y bajo el tipo que crea prudente" (A.M.A. Sig. 25).

En el ple duit a terme el 21 d'octubre de 1894 per l'Ajuntament d'Alcúdia, "Se tuvo en consideracion el estado en que se encuentra el camino de Tarayna y en su consecuencia se acordó se proceda a su inmediata reparacion basada en la limpia de la acequia que en el mismo existe cuya acequia ademas seria cubierta en toda su extension que linda al expresado camino, único medio de regular de una vez la salida de las aguas y de que el citado camino se mantenga en buen estado" (A.M.A. Sig. 30).

En una altra sessió de l'ajuntament, corresponent al 7 de març de 1914, "se acordó que los Sres. de la comisión de caminos vecinales pasasen a examinar la finca de Antonio Forteza

Valls que linda por una parte con el camino vecinal denominado de Tarayna, en la que solicita construir una pared" (A.M.A. Sig. 31).

Camí des pou d'en Xopa

El 18 d'octubre de 1863, com consta a l'acta del ple de l'Ajuntament d'Alcúdia, "se presentó el oficial sache Gerónimo Picó y dijo que habia rematado previa la orden competente la Brosa perteneciente al camino del pozo den Chop a favor de Sebastian Ventayol y Rotger por la cantidad de cincuenta reales vellon, cuya cantidad se acordó que fuese invertida en la recomposición de dicho camino" (A.M.A. Sig. 24).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000. Apareix els tres primers trams.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix tot excepte els tram 5 i 6.
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Apareix majoritàriament.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Apareix majoritariament.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix tot excepte els trams 5 i 6, sense numeració.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Programa de prioridades. Plano nº 5*. (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí de s'Olivera.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Al tram 3 apareix el nom de camí de s'Olivera.

- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a diversos camins, els números 59 i 61, formant part de la xarxa viària existent.

(32) CAMÍ DE CAN TORMENTAT (A)**FULLS MAPA 1/5000:**

644-8-8

INICI: camí de Santa Anna (Cementeri), num. 11.**FINAL:** proximitats de la via de circumval·lació, a l'inici del camí de Can Tormentat (B), núm. 89.**DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA:** sí.**TIPUS:**

- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965).
- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -**INTERÈS EXCURSIONISTA:** -**TIPOLOGIA:****- Tram 1:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 6 - 4,5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ: -**SEGUIMENT:**

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:**

- Oratori de Santa Anna.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Santa Anna, núm. 11.
- Camí de Can Tormentat (B), núm. 89.

OBSERVACIONS:

- La continuació del camí, sense asfaltar, fins a connectar amb la zona urbana, vora l'Hydroparc, correspon al camí catalogat amb el núm. 89, camí de Can Tormentat (B).

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

El camí de Can Tormentat (A) apareix formant part de l'actual xarxa viària al Plan General de Ordenación Urbana Municipal d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

L'any 1984 es va redactar el projecte de pavimentació asfàltica del camí de Can Tormentat, que tenia per objecte l'asfaltat del camí i la millora de les seves característiques, tant en traçat com en secció; en sessió plenària celebrada el 16 de gener de 1987, el consistori alcudienc acordà sol·licitar la inclusió de les esmentades obres de pavimentació asfàltica del camí de Can Tormentat en el pla d'obres i serveis del Consell Insular de Mallorca corresponent a l'any en curs (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Can Tormentat (A) està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports. (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb el núm. 64, amb una longitud de 600 metres i una amplada total de 3 metres sense asfaltar.(A.M.A. Sense Signatura)

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Esplicación del plano de la plaza de Alcudia y sus contornos*. (Ballester, 1753). Escala 1:3.745.
- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Apareix tan sols l'inici.
- Alcúdia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- *Alcúdia. Plànol guia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a Camí de Can Turmentat.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de camí de Can Tormentat.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí núm. 64 formant part de la xarxa viària existent.

(33) CAMÍ DE CAN BREGAT / CAMÍ DE CAS VERROS /CAMÍ DE CAN CASTELL

FULLS MAPA 1/5000:

644-7-8

INICI: camí des Braçals, núm. 1.**FINAL:** carretera C-713 Palma al Port d'Alcúdia, km 49,750.**DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA:** sí.**TIPUS:**

- Obres per part de l'Administració.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965)
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).
- Altres.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -**INTERÈS EXCURSIONISTA:** -**TIPOLOGIA:**

- **Tram 1:**
 - Tipologia: carro.
 - Amplada: 3-4,5 m.
 - Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

Les Tires Noves.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí, un a l'inici, "Camí de Can Bregat".

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:** -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí des Braçals, núm. 1.
- Camí núm. 70.

OBSERVACIONS: -**DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:**

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 7 de gener de 1942, "acordó autoritzar a Dª Maria Martorell Palou para arreglar un trozo de pared de la finca de su propiedad denominada Can Guixe lindante con el camino de Can Bregat" (A.M.A. Sig. 39).

El camí de Can Bregat apareix formant part de l'actual xarxa viària al Plan General de Ordenación Urbana Municipal d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

L'any 1984 es va redactar el *Proyecto de pavimentación del camino de Ca'n Gosp, Ca'n Sanet y Ca's Verros*, a càrrec de l'enginyer Pere Ventayol March per l'Ajuntament d'Alcúdia. (A.G.C.M. Sig. 2164/7), i el mateix any, el mateix enginyer va redactar per l'Ajuntament d'Alcúdia el *Proyecto de pavimentación del camino de Can Castell* (A.G.C.M. Sig. I-179/7) que correspon a gran part d'aquest camí..

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 23 de maig de 1986 s'acordà incloure les obres de pavimentació asfàltica del camí de Can Castell en el pla d'obres i serveis del Consell Insular de Mallorca per l'any en curs (A.M.A. Sense signatura).

En una altra sessió plenària celebrada el 16 de gener de 1987, el consistori alcudienc acordà sol·licitar la inclusió de les obres de pavimentació asfàltica del camí de Can Gosp, Can Xanet i Cas Verros en el pla d'obres i serveis del Consell Insular de Mallorca corresponent a l'any en curs (A.M.A. Sig. 1987).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de Can Bregat està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb el núm. 81, amb una longitud de 1,6 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000.
- Alcúdia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.
- Plànols del *Proyecto de pavimentación del camino de Ca'n Gosp, Ca'n Sanet i Ca's Verros* (Ajuntament d'Alcúdia, 1984).
- Plànol del *Proyecto de pavimentación del camino de Can Castell* (1984). Apareix marcat gran part del camí.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí núm. 81, formant part de la xarxa viària existent.

**(34) CAMÍ DE SES GLEASSES / CAMÍ DE SA CANAL DE
TERNELLES / CAMÍ DE CA NA GRAMANERA / CAMÍ DES
CLOT**

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8
644-7-8

INICI: nucli urbà d'Alcúdia (es Clot).

FINAL: carretera C-713, Palma al Port d'Alcúdia, Km. 51.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des de l'inici fins al creuer amb el camí des Pou d'en Ros.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3,5-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des del creuer citat fins al creuer amb el camí des Puig.

- Tram 3:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3,5-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des del creuer amb el camí des Puig fins a la carretera C-713.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Pou d'en Ros.

- Ca na Pelada.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: sí, al final del tram 1, "camí de ses Gleasses".

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Pareds.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -****ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo al tram 1 i regular al trams 2 i 3.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí des Pou d'en Ros, núm. 53.
- Camí des Puig, núm. 8.

OBSERVACIONS:

- Al mig del tram 3, hi ha una travessia del camí que arriba fins el camí a sa Llegua, tanmateix no apareix inclòs a la documentació localitzada i no s'inclou al catàleg.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 16 de setembre de 1883, donà compte d'una instància presentada per un veïnat que sol·licitava "el importe de cierta porcion de terreno que de su propiedad llamada Els quatre carrerons le fue expropiado hará unos diez y ocho años con el ensanche del camino denominado de las Glaeses. Habido consideracion sobre la solicitud indicada y no constando antecedente alguno en esta oficina que explique ni refiera cosa alguna favorable a la pretension que antecede, habiendo trascurrido además tiempo suficiente para no poder precisar con exactitud la importancia del terreno evacuado, en su vista el Ayuntamiento acordó que la mencionada espropiacion, por de pronto aparece voluntaria y con el caracter a prescripción y por lo mismo no puede ser atendida" (A.M.A. Sig. 25).

El 6 de març de 1922, també en sessió plenària de l'Ajuntament d'Alcúdia, "se acordó autorizar a D. José Olanes para construir una pared en un huerto de su propiedad, cuya pared linda por la parte norte con el camino de Les Esgleases" (A.M.A. Sig. 32). En el mateix sentit, consta a l'acta del 22 de gener de 1945 l'autorització a un particular "para construir una pared en la finca de su propiedad, denominada La Mote, lindante con el camino de les Esgleases"

(A.M.A. Sig. 40), i també a la celebrada el 7 de gener de 1948 "la Comisión Gestora acordó autorizar a Dª Antonia Mir Vela para construir una pared en la finca de su propiedad denominada Les Esgleases, lindante con el camino de este nombre" (A.M.A. Sig. 41).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí de ses Gleasses és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams amb tipus de ferm de macadam en mal estat.

El 14 d'abril de 1975 es va tractar el pla extraordinaria de cooperació provincial: "se acuerda por unanimidad interesar la inclusión en el mismo de las obras de asfaltado del camino denominado de la Montaña, desde el Mal Pas hasta el monte La Victoria y del denominado El Puig, desde el Km. 51 de la carretera Palma-Pto. Alcudia hasta el Monte San Martín" (A.M.A. Sig. 45), i el projecte de pavimentació va ser redactat per l'enginyer A. Paretti el maig del mateix any (A.M.A. Sense signatura). Aquest projecte inclou, sota la denominació de RAMAL, el tram 2 d'aquest camí.

La mateixa corporació, en ple del 27 de setembre de 1976, va establir les indemnitzacions "por ocupación terrenos ensanche camino Ses Glayases" (A.M.A. Sig. 46).

L'any 1984 es va redactar el projecte de pavimentació asfàltica del camí de ses Costes i s'Esgleiaassa, que tenia per objecte l'asfaltat del camí i la millora de les seves característiques, tant en traçat com en secció; en sessió plenària celebrada el 16 de gener de 1987, el consistori alcudienc acordà sol·licitar la inclusió de les esmentades obres de pavimentació asfàltica del camí de s'Esgleiaassa en el pla d'obres i serveis del Consell Insular de Mallorca corresponent a l'any en curs (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí de ses Gleasses està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías provinciales, amb núm. 58, amb una longitud de 2,2 quilòmetres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense Signatura).

Camí de Ca na Gramare

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia el 21 de març de 1932 "Se acordó pasar a informe de la Comisión de Fomento una instancia de D. Juan Vives Vicens, solicitando autorización para construir una casita en la finca de su propiedad, denominada Canal de Ternelles, lindante con el camino de Cane Gramare (A.M.A. Sig. 34).

Camí des Clot

De 1978 data el projecte de pavimentació asfàltica de diversos camins del terme d'Alcúdia, entre els quals apareix el camí del Clot i s'Era, amb una longitud de 1.690 metres i una amplada variable entre 3 i 4 metres (A.M.A. Sense signatura).

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 18 de març de 1981, decidí sol·licitar "la inclusión en el Plan de Obras y Servicios de 1981, las Obras de Asfaltado del Camino Municipal denominado Era-Clot, cuyo Proyecto fue redactado en regimen de cooperación técnica total, en el año 1978" (A.M.A. Sig. 47), sol·licitud que es tornà a repetir l'any següent, segons consta a la sessió el 27 de gener de 1982 (A.M.A. Sig. 47).

El consistori alcudienc, en una altra sessió celebrada el 2 de novembre de 1983, va adjudicar les obres del camí municipal de s'Era-Clot de forma directa, amb un pressupost de 3.075.000 ptes. (A.M.A. Sig. 48). Aquest document solament fa referència als trams 1 i 2 del camí.

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Font i Serralta, Miquel (1992). *Alcúdia. 10 excursions*, inclou un itinerari pel puig i la cova de Sant Martí que comença al camí de ses Gleasses: "[...] "Agafam el camí de l'Esgleassa o del Pla d'en Beltran, que va paral·lel a la carretera Alcúdia-Palma, tot d'una travessam un primer camí, i 20 minuts més envant en travessam un altre, el camí del Puig, continuam dret fins que 10 minuts més tard el camí pega a la carretera Alcúdia-Palma davant una benzinera.

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.

- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Apareix completament, excepte el tram 4.

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Apareixen els trams 1 i 2 i una petita part del tram 3.

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Completament, excepte el tram 4.

- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV. Apareix completament com a camí de carro, excepte el tram 3 com a camí de ferradura.

- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.

- *Alcúdia. Plànol guia* (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a camí de ses Gleasses.

- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix amb el nom de camí de sa Canal de Ternelles.

- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí núm. 58, formant part de la xarxa viària existent.

(35) CAMÍ DES MAL PAS / CAMÍ DE FONOLLETA**FULLS MAPA 1/5000:**

644-8-8

644-8-7

INICI: nucli urbà d'Alcúdia (es Molinot).**FINAL:** es Mal Pas.**DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA:** sí.**TIPUS:**

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Plan General de Ordenación Urbana Municipal* (1965)
- Memòria municipal del *Plan Provincial de caminos municipales y rurales* (1970).
- *Plan Nacional de Vias Provinciales* (1973).
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -**INTERÈS EXCURSIONISTA:** -**TIPOLOGIA:****- Tram 1:**

- Tipologia: carro.
- Amplada: 8 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Polit.
- Fonolleta.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:**

- Camí de Xara, núm. 99.
- Camí dels Oliveres, núm. 36.
- Camí des Puig Xacons, núm. 21.

OBSERVACIONS:

- A la vora del camí s'ha construït una ampla voravia (2 metres) com a passeig peatonal.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 18 de març de 1924, "acordó que las obras de explanación y construcción de las parcelas del trozo de finca se ha apropiado para enderezar el camino del Mal Pas, se saquen a concursos, confeccionandose para ello, al correspondiente pliego de condiciones" (A.M.A. Sig. 32).

En una altre reunió del ple celebrada l'11 de desembre de 1933 "El Sr. Sureda propuso que tan pronto quede terminado el arreglo de las calles, se procederia al arreglo del camino de La Victoria; como tambien que los forasteros que extraigan piedra del monte La Victoria, transporten algunas carretadas para el arreglo del camino del Mal Pas" (A.M.A. Sig. 35).

Segons consta a l'acta del 15 de desembre de 1951 "Con el fin de facilitar el tránsito de vehiculos por el camino del Mal Pas, el Ayuntamiento acordó hacer un chaflán en el angulo de la finca Fonolleta, propiedad de D. Antonio Viver Camps, frente el pozo de Fonolleta" (A.M.A. Sig. 42).

En el ple celebrat el 15 de juliol de 1952 "el Ayuntamiento en vista del mal estado en que se encuentra el trozo de camino de Mal Pas desde la carretera del Puerto hasta la militar que llega al Cabo Pinar, el Ayuntamiento acordó proceder a su arreglo por medio de jornales de hombre y carros de la prestación personal. También acordó solicitar del Excmo. Sr. Capitán General de Baleares, ayuda para la consecución de dicha mejora, prestando un camion y varios soldados por espacio de quince días, para el transporte de piedra"; aquesta petició fou atesa, segons es pot constatar a la sessió del 16 d'agost del mateix any (A.M.A. Sig. 42).

El 17 de novembre de 1953 "el Ayuntamiento acordó por unanimidad expropiar una porción de la finca rústica denominada Fonollete, propiedad de las herederas de D. Jaime Qués Reynés, para ensanchar el camino del Mal Pas por la cantidad de 2000 pesetas" (A.M.A. Sig. 42).

En sessió plenària celebrada l'11 de maig de 1954, l'Ajuntament d'Alcúdia va tractar, entre d'altres temes, el traspàs del camí del Mal Pas a Obres Públiques i la construcció d'una carretera que enllaçàs aquest camí amb la carretera del port de Pollença (A.M.A. Sig. 42).

També en sessió plenària celebrada el 15 de novembre de 1956 "se acuerda que al hacer las reparaciones en el susodicho camino del Mal Pas, se haga el ensanche que al mismo demanda en el tramo fronterizo a la finca La Mayola..." (A.M.A. Sig. 43).

Com es pot veure en la *Relación de Obras y Mejoras realizadas durante la presente campaña por este Ayuntamiento y que serán inauguradas oficialmente el 18 de julio de 1961*, el consistori alcudienc va dur a terme la reparació del camí del Mal Pas, amb una subvenció del Govern Civil de 15.000 pessetes (A.R.M. Sig. L-594).

El camí des Mal Pas apareix formant part de l'actual xarxa viària al Plan General de Ordenación Urbana Municipal d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965).

D'acord amb el servei central de plans provincials i la comissió interministerial de plans provincials, l'ajuntament d'Alcúdia elaborà un informe inclòs al "Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales" (1970), on apareix un quadre de classificació dels camins municipals i rurals així com un plànol escala 1/25.000 on apareix grafiat el traçat dels camins inventariats (A.R.M. Sig. GC 2265). El camí catalogat és un dels que apareixen inclosos en aquesta memòria dins la categoria de trams de major tràfic amb un estat de conservació regular.

El gener de 1973, el Grup de Treball de Balears, encarregat directe a les illes de l'elaboració del *Plan Nacional de Vías Provinciales*, demanava a tots els ajuntaments la seva col·laboració per dur a terme la primera etapa de l'esmentat pla, que tenia com a objecte la catalogació de tots els camins d'ús permanent i servei públic existents a la província (veure 3.1.9. Annex).

Pel que fa a les notícies que l'Ajuntament d'Alcúdia envià per formar aquest pla, el camí anomenat "camino des Mal Pas a Cabo Pinar" forma part d'un dels inclosos dins el *Catálogo de las carreteras o caminos existentes en la Provincia a cargo de Alcúdia*, del mateix any, amb inici a "casco Alcúdia" i final a "Cabo Pinar", amb una longitud de 12'7 quilòmetres i una amplada total de 5 metres (Consell de Mallorca. Vies i Obres. Sense signatura).

El projecte de rectificació del camí del Mal Pas es va formar l'any 1985 per cooperació tècnica total del Consell Insular de Mallorca (A.G.C.M. Sig. 3406/1), projecte que fou inclòs dins el pla d'obres i serveis de l'Ajuntament d'Alcúdia corresponent a 1990 (A.M.A. Sense signatura). L'any 1994 l'enginyer tècnic municipal Pere Amoròs Martorell va redactar el Projecte complementari de rectificació del camí del Mal Pas (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí des Mal Pas està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías provinciales, amb el nom de "camino des Mal Pas al Cabo Pinar" núm. 18, amb una longitud de 12,7 quilòmetres i una amplada total de 5 metres asfaltat (A.M.A. Sense Signatura).

Camí de Fonolleta

En un testament datat el 6 de gener de 1781, es feia donació d'una peça de terra que feia partió "de una part ab terras de Antoni Amorós Menút; de altra ab camí per hont des de dita Ciutat de Alcúdia, se va al Predio de Fonolleta" (A.M.A. Sig. 1236/1).

El 13 de gener de 1889 l'Ajuntament d'Alcúdia discutí "la conveniencia de establecer en los caminos Fonoyeta y el de la Albufera unas medias lunas o recodos que faciliten el paso de carruages, una de ellas entre las fincas de D. Antonio Calvo y herederos de D. Jose Dezcallar y otra en la llamada Cana Ferrera de Dona Juana Palau, ambas correspondientes al de Fonoyeta, y otra en el de la Albufera o Santa Ana" (A.M.A. Sig. 25).

En sessió plenària del mateix ajuntament, celebrada el 12 d'abril de 1895, "El Sr. Alcalde dió cuenta al Ayuntamiento del estado y reparacion que se esta llevando a cabo en el camino vecinal de Fonolleta hasta el Mal Pas y despues de reconocida por la Corporación la importancia de la reparacion y el acierto é interés con que el Sr. Alcalde la dirige por unanimidad acordó consignar un voto de gracias para dicho Sr. Alcalde" (A.M.A. Sig. 30).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Explicación del plano de la plaza de Alcudia y sus contornos* (Ballester, 1753). Escala 1:3.745.
- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico*. Escala 1/25.000. Forma part de la "C^a de Alcúdia a Cala Pinar".
- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958). Apareix com a carretera.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Apareix com a carretera local, sense numeració.
- Alcúdia. Plan General de Ordenación Urbana Municipal. Plano red viària 1.16.2. (Ajuntament d'Alcúdia, 1965). Escala 1/10.000.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Forma part del núm. 18.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Alcúdia. Plànol guia* (Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Apareix com a camí des Mal Pas.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix com a camí des Mal Pas.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix formant part del camí núm. 18, anomenat camí del Mal Pas, inclòs dins de la xarxa viària existent.

(36) CAMÍ DELS OLIVERS

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-7

INICI: camí des Mal Pas, núm. 35.

FINAL: proximitats de sa vinya Vella.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2'5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des de l'inici fins a 150 metres del final.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2'5 m.
- Tipus de ferm: restes d'asfaltat antic.

Correspons als 150 metres finals.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

Es Olivers.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo al tram 1 i regular al tram 2.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des Mal Pas, núm. 35.

OBSERVACIONS: -

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària celebrada el 6 de juliol de 1931, acorda el pagament d'un compte de 10 pessetes per dos jornals invertits en una paret del camí dels Olivers" (A.M.A. Sig. 34).

L'any 1987 l'enginyer Pere Ventayol March va redactar el projecte de pavimentació del camí dels Olivers, a la memòria del qual es diu el següent: "El camino que nos ocupa discurre por terrenos rústicos correspondientes en general a suelo no urbanizable y sirve de acceso a las fincas de sus alrededores" (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí dels Olivers està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb núm. 72, amb una longitud de 400 metres i una amplada total de 3,5 metres asfaltat (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962). Escala 1/25.000. Full 644-II.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix parcialment, sense numeració.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí núm. 72 formant part de la xarxa viària existent.

(37) CAMÍ DELS ÒSCOLS

FULLS MAPA 1/5000:

644-7-8

INICI: carretera C-713 Palma al port d'Alcúdia, km. 48'6.

FINAL: els Òscols.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3'5 (3) m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

Des de l'inici fins a les proximitats de les cases dels Òscols.

- Tram 2:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 3'5 m.
- Tipus de ferm: asfaltat

Correspon als 150 metres que discorren vora les cases dels Òscols.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Es Òscols.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera tancada al final del tram 1.
- Un cartell: Ets Òscols. Camí privat sense sortida, poc abans del final del tram 1.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:****OBSERVACIONS:**

- El camí continua en direcció al Puig dels Òscols.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'any 1987 l'enginyer Pere Ventayol March va redactar el projecte de pavimentació del camí dels Òscols, a la memòria del qual es diu el següent: "El camino que nos ocupa discurre por terrenos rústicos correspondientes en general a suelo no urbanizable y sirve de acceso a las fincas de sus alrededores" (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripción de la red viaria de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí dels Òscols està inclòs dins la xarxa de camins asfaltats del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. Comunicacions i transports* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb núm. 49, amb una longitud de 500 metres i una amplada total de 3 metres asfaltat (A.M.A. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -**CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Apareix el tram 1.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix el tram 1, sense numeració.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí núm. 49 (excepte els darrers 50 m) formant part de la xarxa viària existent.

(38) ENLLAÇ ENTRE EL CAMÍ DE SANTA ANNA I EL CAMÍ DE S'OLIVERA

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

INICI: camí de Santa Anna, núm. 11.

FINAL: camí de s'Olivera, núm. 31.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia* (1992).
- Normes subsidiàries del Planejament (1994).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2,2-4 m.
- Tipus de ferm: asfaltat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Regarau.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Taraina, núm. 31.
- Camí de Santa Anna, núm. 11.

OBSERVACIONS: -

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'any 1987 l'enginyer Pere Ventayol March va redactar el projecte de pavimentació de la branca d'enllaç entre la carretera del Cementeri i el camí de Taraina, a la memòria del qual es diu el següent: "El camino que nos ocupa discurre por terrenos rústicos correspondientes en general a suelo no urbanizable y sirve de acceso a las fincas de sus alrededores" (A.M.A. Sense signatura).

L'any 1992 Pere Ventayol March, enginyer de camins, canals i ports, dugué a terme per l'Ajuntament d'Alcúdia l'*Estudio de los caminos de Alcudia*. En aquest document s'abordaven els següents aspectes: "descripció de la red viària de Alcudia, caminos asfaltados y sin asfaltar, estado actual de los caminos asfaltados, definición de los principales caminos sin asfaltar, recuperación de caminos cortados, bacheos y drenaje, escala de necesidades y programa de actuación". En aquest estudi el Camí d'enllaç entre el camí de Santa Anna i el camí de Taraina està inclòs dins la xarxa de camins sense asfaltar del Terme Municipal.

A les *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T.* Comunicacions i transports (Ajuntament d'Alcúdia, 1994) apareix formant part de la xarxa de camins municipals, basada en el Plan Nacional de Vías Provinciales, amb núm. 62, amb una longitud d'1 quilòmetre i una amplada total de 3 metres sense asfaltar.(A.M.A. Sense Signatura)

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Explicación del plano de la plaza de Alcudia y sus contornos.* (Ballester, 1753). Escala 1:3.745.
- Dirección General del Instituto Geográfico y catastral (1955). *Término municipal de Alcúdia. Bosquejo planimétrico.* Escala 1/25.000.
- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército,1962) Escala 1/25.000. Full 644-II. Apareix majoritàriament.
- Plànol del *Plan Provincial de Caminos Municipales y Rurales: memoria y cuadro de clasificación y estadillos sobre el estado de los caminos municipales* (1970), escala 1/25.000. Apareix parcialment.
- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix parcialment, sense numeració.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.
- *Estudio de los caminos de Alcúdia. Plano nº 4* (Pere Ventanyol March, Ajuntament d'Alcúdia, 1992). Escala 1/10.000.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- *Normes subsidiàries del Planejament. Adaptació al P.O.O.T. i a la L.E.N. Plànol de xarxa viària existent i proposta* (Ajuntament d'Alcúdia, 1994). Escala 1/10.000. Apareix com a camí núm. 62 formant part de la xarxa viària existent.

(39) CAMÍ VELL DE LLUC

FULLS MAPA 1/5000:

644-6-8

INICI: camí de Son Rotger (A) / Camí de Can Melià.

FINAL: terme municipal de Pollença.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: -

TIPUS:-

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

-Tipologia: carro.

-Amplada: 2,1-2,8 m.

-Tipus de ferm: terra, amb restes d'empedrat.

Des del camí de Son Rotger fins a la partió de Can Melià (250 m).

- Tram 2:

-Tipologia: carro.

-Amplada: 2-3 m.

-Tipus de ferm: terra.

Correspon al tram de la finca de Can Melià.

- Tram 3:

-Tipologia: carro.

-Amplada: 2,5-3 m.

-Tipus de ferm: terra.

De la partió de Can Melià fins a la partió amb el terme municipal de Pollença.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Can Ferrer.

- Can Melià.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: difícil als trams 1 i 3, i fàcil al tram 2.

b) Fites: no.

- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS:

- Una barrera sense pany al final del tram 1.
- Una reixa al final del tram 2.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -**ESTAT DEL CAMÍ:**

- Bo al tram 2 i dolent als trams 1 i 3, on està molt envaït per la vegetació.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Restes d'empedrat al tram 1.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de Son Rotger, núm. 4.

OBSERVACIONS:

- D'acord amb els informadors locals, aquest camí forma part de l'antic camí d'Alcúdia a Lluç, que des d'Alcúdia continuava per dins Pollença, fins arribar a Lluç. La continuació del camí al terme de Pollença, encara existeix actualment.

- Pel que fa a la descripció del seu possible traçat: des de la partió del terme de Pollença, el camí discorre per camí núm. 39, fins el creuer amb el camí de Son Rotger (núm. 4), d'on continuaria en direcció cap a Vertaient, possiblement pel camí catalogat amb el núm. 131. Des d'aquí, pel camí de Vertaient, núm. 64, en direcció a la carretera d'Alcúdia a Pollença.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -**DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -****CARTOGRAFIA ON APAREIX:**

- *Plano General de la Plaza de Alcudia y sus inmediaciones*. Comandancia principal de Ingenieros de Baleares. Comandancia de Palma (1896) Escala 1/20.000.

- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix tot exceptuant una part del tram 1.

(40) CAMÍ DEL TEATRE ROMÀ

FULLS MAPA 1/5000:

644-8-8

INICI: camí vell des Teatre Romà, núm. 12.

FINAL: Teatre Romà.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

-Tipologia: carro.

-Amplada: 2,5 m.

-Tipus de ferm: enllosat.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ: -

SEGUIMENT:

a) Dificultat: sense problemes.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Parets.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- El teatre Romà.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Bo.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí vell des Teatre Romà, núm. 12.

OBSERVACIONS:

- El Teatre Romà està declarat Bé d'Interès Cultural amb categoria de monument, segons el llistat de la Comissió Insular de Patrimoni Històric del Consell de Mallorca.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

L'Ajuntament d'Alcúdia, en sessió plenària duïte a terme el 15 de desembre de 1951, acordà "caso que el teatro Romano llegue a cederse al Museo Arqueológico Municipal, arreglar el camino desde el teatro hasta la carretera del Puerto" (A.M.A. Sig. 42).

El 17 d'agost de 1953 el mateix ajuntament, també en sessió plenària, va adjudicar definitivament "las obras de construcción de dos muros laterales y longitudinales del nuevo camino que conduce al Teatro Romano desde la carretera del Puerto", per la quantitat de 12.495 pessetes; aquestes obres varen ser liquidades per l'ajuntament alcudienc en sessió del 15 de desembre de 1953 (A.M.A. Sig. 42).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Font i Serralta, Miquel (1992). *Alcúdia. 10 excursions*, a l'itinerari de la ciutat romana de Pollèntia i l'oratori de Santa Anna explica: "[...] i a 50 metres de l'Oratori trobam a la dreta el camí vell de Santa Anna, que travessa el que va ser la ciutat romana; poc temps més envant aquest camí fa un revolt, i d'aquest surt un caminó a la dreta que fa una mica de baixada, 5 minuts més tard arribam al camí del Teatre Romà, el seguim en direcció contrària a Alcúdia i 100 metres més avall hi ha un caminó a la dreta que pega al Teatre Romà".

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Mapa General de Mallorca* (Mascaró, 1958).

- *Cartografía Militar de España* (Servicio Cartográfico del Ejército, 1962) Escala 1/25.000. Full 644-II.

- Plànol de *Carreteras o caminos existentes en la provincia a cargo del ayuntamiento de Alcúdia* (Plan Nacional de Vías Provinciales, 1973). Apareix sense numeració.

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.

- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.

(41) CAMÍ DEL PLA DE SA TALAIA

FULLS MAPA 1/5000:

644-1-7

INICI: ermita de la Victòria.

FINAL: pla de sa Talaia.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Administració.
- Finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3)

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 5 m.
- Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- La Victòria.
- Sa creu Grossa.
- Sa Falguera.
- Coll des Pedregaret.
- Pla de sa Talaia.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: sense problemes.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

- Una cadena poc després del restaurant.

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Ermita de la Victòria.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí de l'ermita de la Victòria, núm. 19.
- Camí de sa Penya Rotja, núm. 43.
- Camí de sa Talaia, núm. 44.

OBSERVACIONS:

- Tot el camí discorre íntegrament per la finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A la relació de monts públics i parcs naturals de Balears, elaborada per la Conselleria d'Agricultura i Pesca, del Govern Balear, s'inclou la finca pública de La Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia, per on discorre la totalitat del traçat del camí catalogat (A.C.A.P. Sense Signatura).

En sessió plenària celebrada per l'Ajuntament d'Alcúdia l'11 de novembre de 1974 "por el Sr. Alcalde se da cuenta de una comunicación verbal del Ingeniero Jefe Provincial del Instituto para la conservación de la Naturaleza (ICONA) de un proyecto de explanación de 1.527'70 mts. de vía de saca en el monte La Victoria de los propios de este Ayuntamiento, desde la Ermita hasta el Pla de S'atalaya, aprobado por la Dirección General de Recursos Patrimoniales y Repoblación Forestal, cuyo importe asciende a 692. 351 pesetas, interesando una aportación económica de 200.000'00 ptas. La Corporación enterada y considerando conveniente para sus intereses la construcción de la citada vía en el monte La Victoria, de su propiedad acuerda contribuir con 200.000'00 pesetas en dicha construcción" (A.M.A. Sig. 45).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Al llibret d'excursions *Alcúdia. 10 excursions* de Miquel Font i Serralta (1992). Descriu el tram entre Alcúdia i l'Ermita de la Victòria:

[...] "Si volem anar a la Talaia hem de fer el camí de carro que surt de l'ermita fins al final. Aquest camí pega al Pla de la Talaia davall un gran penyal, d'aquí surt un caminó que fent unes llaçades puja a un replà ja quasi a dalt de tot. D'aquest replà a l'esquerra encara veureu que surt una branca que davalla i va cap la puig del Boc i al Coll Baix. Continuem 5 minuts més per amunt i arribam a la Talaia d'Alcúdia".

- Apareix descrit a l'itinerari Talaia d'Alcúdia de la col·lecció *Alcúdia. Excursions* (Ajuntament d'Alcúdia, 1999).

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Servicio Geográfico del Ejército (1945) *Cartografía Militar de España*. Escala 1/10.000. Full 645-III. *Cabo Menorca cuadrante S.O.* Apareix com a camí de ferradura.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 644-IV.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.
- Mapa de l'obra *Alcúdia. Excursions*. Talaia d'Alcúdia. (Ajuntament d'Alcúdia, 1999).

(42) CAMÍ DELS CORRALS CREMATS

FULLS MAPA 1/5000:

645-1-7

645-1-8

INICI: camí de sa Muntanya, núm. 20.

FINAL: camí de sa Muntanya, núm. 20.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Obres per part de l'Ajuntament.
- Finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3).

INTERÈS CONSTRUCTIU: -

INTERÈS EXCURSIONISTA: -

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2,5-3 m.
- Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Es Corral Cremats.
- Ses Caragoles.
- Sa Caragola Rossa.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: fàcil.
- b) Fites: no.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS: -

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular amb tams dolents.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS: -**ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICÀ:**

- Camí des Coll Baix, núm. 48.

OBSERVACIONS:

- Tot el camí discorre íntegrament per la finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA: -

A la relació de monts públics i parcs naturals de Balears, elaborada per la Conselleria d'Agricultura i Pesca, del Govern Balear, s'inclou la finca pública de La Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia, per on discorre la totalitat del traçat del camí catalogat (A.C.A.P. Sense Signatura).

L'Ajuntament d'Alcúdia, en reunió del ple celebrat el 29 de novembre de 1874, en presència del director de camins veïnals D. Lorenzo Robira, es tractà la inspecció de la comissió nomenada per examinar "en que punto seria mas conveniente empezar a la recomposició del camino para poder transitar con carruajes hasta la montaña pudiendo llegar al sitio corrales Cremats" (A.M.A. Sig. 25). L'endemà el batle d'Alcúdia va remetre una carta al Sr. Gobernador de la provincia en la qual li feia saber el següent: "Acordado por este Ayuntamiento en sesión de este día la recomposició del camino vecinal de V. orden, y que desde la carretera del muelle conduce a dicho monte y siendo de imperiosa necesidad el ensanche de la vereda existente en el repetido monte hasta el sitio llamado Corral Cremats por ser muchos los propietarios conlindantes que diariamente utiliza de aquel transito para la agricultura y otras operaciones industriales, lo pongo a conocimiento de V.S. suplicandole a la vez lo haga presente al Sor. Ayudante de montes de esta provincia a fin de que enterado se sirva tomar las disposiciones oportunas como facultativo en el ramo, siempre que podria ser necesaria la corta de algunos pinos para realizar la mejora proyectada" (A.M.A. Sig. 353/2). (Trams 1 i 2).

El mateix batle, en sessió plenària de l'11 de juliol de 1875, "manifestó que en el dia de ayer D. José Ferrá se le habia presentado como interesado que se halla en la construcción en la construcción del camino de la montaña que desde la barrera llamada de can Capó conduce al corral Cremats, proponiendo al Ayuntamiento si tenia a bien autorizarle para empezar los trabajos de recomposició indicandole la dirección que deberia llevar el camino costeando de peculio propio el importe de los jornales que se emplearan. Y deliberando el asunto suficientemente, se acordó conceder al señor el permiso que solicita, no sirviendole empero de garantia ni derecho en ningun tiempo sobre el camino que aquel construya teniendo que sugetarse a lo que determine la corporación en cuanto a la obra proyectada, y pasarlo si lo estima conveniente en cualquiera ocasion, con prevencion que antes de poner mano a la operacion deberá dar aviso al señor Alcalde para trasladarse en dicho punto una comision del seno del Ayuntamiento para examinar y señalar el sitio mas conveniente del trazado del camino"; com a continuació de l'anterior document, el 19 de setembre de 1875 "Se dió cuenta de una comunicació del señor Gobernador en la que trascribe dicha superior autoridad otra del señor Ayudante de esta Acción forestal autorizando al Ayuntamiento para que proceda a la subasta

bajo el tipo de las 40 pesetas de los 54 pinos que se hallan dentro del trazado de la caja camino vecinal que se está prolongando en el monte de la Victoria que desde la barrera llamada de Can Capó conduce als Corral Cremats (A.M.A. Sig. 25). (Trams 1 i 2).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA: -

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 645-III. Apareix com a camí de ferradura.

- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000.

- *Mapa d'Alcúdia. Excursions. Talaia d'Alcúdia.* (Ajuntament d'Alcúdia, 1999). Apareix parcialment.

(43) CAMÍ DE SA PENYA ROTJA/CAMÍ DE LA PENYA DES MIGDIA

FULLS MAPA 1/5000:

645-1-7

645-1-6

INICI: camí del pla de sa Talaia, núm. 41.

FINAL: penya Rotja.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3).

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

-Tipologia: ferradura.

-Amplada: 0,8-1,2m.

-Tipus de ferm: terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

SEGUIMENT:

a) Dificultat: fàcil.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: sí. Un a l'inici del camí.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Conjunt defensiu de la penya Rotja.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí del pla de sa Talaia, núm. 44.

OBSERVACIONS:

- Les proteccions de fusta instal·lades als lloc més perilloses es troben molt deteriorades.
- Tot el camí discorre íntegrament per la finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A la relació de monts públics i parcs naturals de Balears, elaborada per la Conselleria d'Agricultura i Pesca, del Govern Balear, s'inclou la finca pública de La Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia, per on discorre la totalitat del traçat del camí catalogat (A.C.A.P. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Pedro Ventayol Suau, al Tom II de la *Historia de Alcudia* (1982), comenta: "Peña Roja actual. Hoy, el turista para visitar la Peña Roja ha de partir de la Victoria y por un camino sendero que a veces desaparece entre matas y romeros, van a pasar por la falguera donde hay agua que destila la peña gota a gota, la cual, es retenida en un recipiente de la misma roca. De aquí, parte oeste de la montaña y a bastante altura, siguiendo el camino de sirga pasamos junto al Coll d'en Pedret que es una cañada o desfiladero que da paso a la parte Este de la montaña. Siguiendo más, hallamos el camino cortado por una peña cerrada verticalmente, la cual, forma algunas desigualdades horizontales por las cuales han brotado lentiscos y por encima de ellos pasamos y salvamos el desnivel del camino.

Un poco más de camino y nos hallamos al pie de Peña Roja y descubrimos con satisfacción el mar del Este y abajo, a nuestros pies, el Cap-de-Pinar con su tupidísimo pinar y sus limpias y bellas plazas. Tomando a la izquierda de la Peña y a su vera, por un camino llegamos al extremo Norte que lo limita un precipicio que a su base tiene el mar".

- Miquel Font i Serralta a *Alcúdia. 10 excursions* (Ajuntament d'Alcúdia, 1992), al tram Alcúdia-Ermita de la Victòria escriu: "A partir d'aquí es recomana continuar a peu. Agafam un camí de carro que puja i no el deixam fins que després d'un revolt bastant sec (15 minuts) a l'esquerra surt un caminó molt interessant, que va planejant per un coster que té la mar a una banda i les parets de la muntanya a l'altra, i que ens menarà a 3 km més enllà la peu de la Peña del Migdia (25 minuts); des d'aquí el camí puja fins a dalt de tot de la Peña i es fa amb 15 minuts més;"

- Al Mapa *Alcúdia. Excursions. Peña des Migdia*, (Ajuntament d'Alcúdia, 1999), a la descripció de l'itinerari llegim: "...deixam ja la pista i ens enfilam cap a l'esquerra pel camí de bística que, a mesura que guanya altitud i amb unes vistes excepcionals, ens va apropant a la Peña des Migdia..."

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Servicio Geográfico del Ejército (1945) *Cartografía Militar de España*. Escala 1/10.000. Full 645-III. *Cabo Menorca cuadrante N.O.* Apareix majoritàriament.
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 645-III.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix majoritàriament.
- Mapa d'Alcúdia. Excursions. *Penya des Migdia*. (Ajuntament d'Alcúdia, 1999). Apareix totalment.

(44) CAMÍ DE SA TALAIA

FULLS MAPA 1/5000:

645-1-7

INICI: pla de sa Talaia.

FINAL: collet des Coll Baix, camí des Coll Baix núm. 48.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3).

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

- **Tram 1:**

-Tipologia: ferradura.

-Amplada: 0,6-1 m.

-Tipus de ferm: pedres i terra.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Pla de sa Talaia.

- Pas de s'Aritja.

- Sa Talaia

- Coll de s'Engolidor.

- Puig des Boc.

- Collet des Coll Baix.

SEGUIMENT:

a) Dificultat: fàcil.

b) Fites: no.

c) Pintades: no.

d) Cartells indicadors: sí. Un a l'inici i un al final del camí.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -

CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:

- Restes de la Torre i dos porxos a sa Talaia.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Regular.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Marges.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí del pla de sa Talaia, núm. 41.
- Camí des Coll Baix, núm. 48.
- Camí des corrals Cremats, núm. 42.

OBSERVACIONS:

- Les proteccions de fusta instal·lades als lloc més perillosos es troben en mol mal estat.
- Tot el camí discorre íntegrament per la finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia.
- La Talaia de la Victòria està declarada Bé d'Interès Cultural amb categoria de monument, segons el llistat de la Comissió Insular de Patrimoni Històric del Consell de Mallorca.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A la relació de monts públics i parcs naturals de Balears, elaborada per la Conselleria d'Agricultura i Pesca, del Govern Balear, s'inclou la finca pública de La Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia, per on discorre la totalitat del traçat del camí catalogat (A.C.A.P. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- *A Alcúdia. 10 excursions de l'Ajuntament d'Alcúdia* (Font, 1992), quan parla d'Alcúdia-Ermita de la Victòria, llegim. [...] "Si volem anar a la Talaia hem de fer el camí de carro que surt de l'ermita fins al final. Aquest camí pega al Pla de la Talaia davall un gran penyal, d'aquí surt un caminó que fent unes llaçades puja a un replà ja quasi a dalt de tot. D'aquest replà a l'esquerra encara veureu que surt una branca que davalla i va cap la puig del Boc i al Coll Baix. Continuem 5 minuts més per amunt i arribam a la Talaia d'Alcúdia". En un altre itinerari d'aquest fulletó llegim: "Una altra opció és pujara a la Talaia. Per fer-ho surt un camí a l'esquerra del coll, construït, però per passar-hi únicament a peu. Aquest camí ja no us deixarà fins que hi sigueu. La primera part consisteix en unes llaçades que puguen ràpidament amb unes noves llaçades cap a la dreta del puig, i topa amb el camí que puja de l'ermita de la Victòria (40 minuts). Només falten cinc minuts per ser a dalt. La davallada potser pel mateix camí o per l'ermita de la Victòria".

- Al mapa *d'Alcúdia. Excursions. Talaia d'Alcúdia* (Ajuntament, 1999) aquest camí apareix descrit completament.

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- Servicio Geográfico del Ejército (1945) *Cartografía Militar de España*. Escala 1/10.000. Full 645-III. *Cabo Menorca cuadrante S.O.* Apareix únicament el tram entre l'Ermita i Sa Talaia
- *Mapa Topográfico Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 645-III.
- *Mapa Topogràfic Balear* (C.O.P.O.T., 1994). Escala 1/5.000. Apareix majoritàriament.
- *Mapa d'Alcúdia. Excursions. Talaia d'Alcúdia* (Ajuntament d'Alcúdia, 1999). Apareix formant part de l'itinerari descrit.

(45) CAMÍ DE SES FONTANELLES

FULLS MAPA 1/5000:

645-1-7
645-1-8

INICI: camí de la Muntanya, núm. 20.

FINAL: camí de ses Planes, núm. 46.

DOCUMENTACIÓ LOCALITZADA: sí.

TIPUS:

- Finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3).

INTERÈS CONSTRUCTIU: sí.

INTERÈS EXCURSIONISTA: sí.

TIPOLOGIA:

- Tram 1:

- Tipologia: carro.
- Amplada: 2 m.
- Tipus de ferm: terra.

Des de l'inici fins a les proximitats del coll de na Beneta. L'inici d'aquest tram transcorre per dins el torrent i es troba molt perdut.

- Tram 2:

- Tipologia: ferradura.
- Amplada: 0,9 m.
- Tipus de ferm: terra i pedres.

Del coll de na Beneta fins al camí de ses Planes.

TOPÒNIMS PROPERS AL CAMÍ:

- Ses fontanelles Soberanes.
- Coll de ses Fontanelles.
- Ses Fontanelles Fondes.

SEGUIMENT:

- a) Dificultat: difícil.
- b) Fites: sí.
- c) Pintades: no.
- d) Cartells indicadors: no.

TIPUS DE LIMITACIÓ LATERAL:

- Obert.

LIMITACIONS DE PAS: -**CONSTRUCCIONS PROPERES D'INTERÈS:**

- Ses Fontanelles Soberanes.
- Ses Fontanelles Fondes.

ESTAT DEL CAMÍ:

- Dolent.

ELEMENTS CONSTRUCTIUS:

- Marges.

ALTRES CAMINS AMB ELS QUE COMUNICA:

- Camí des corrals Cremats, núm. 42.
- Camí de ses Planes, núm. 46.

OBSERVACIONS:

- Tot el camí discorre íntegrament per la finca pública de la Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia.

DOCUMENTACIÓ ARXIVÍSTICA LOCALITZADA:

A la relació de monts públics i parcs naturals de Balears, elaborada per la Conselleria d'Agricultura i Pesca, del Govern Balear, s'inclou la finca pública de La Victòria (M.U.P núm. 3), propietat de l'Ajuntament d'Alcúdia, per on discorre la totalitat del traçat del camí catalogat (A.C.A.P. Sense Signatura).

DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA LOCALITZADA:

- Al mapa d'*Alcúdia. Excursions. Talaia d'Alcúdia* (Ajuntament, 1999) aquest camí apareix descrit completament.

CARTOGRAFIA ON APAREIX:

- *Mapa Topogràfic Nacional de España* (Instituto Geográfico Nacional, 1985). Escala 1/25.000. Full 645-III.
- Al mapa d'*Alcúdia. Excursions. Talaia d'Alcúdia* (Ajuntament, 1999) aquest camí apareix completament.

- Al mapa *d'Alcúdia. Excursions. Es Coll Baix* (Ajuntament, 1999) aquest camí apareix parcialment (Coll de ses Fontanelles - Camí de sa Muntanya).